

új magyar szó

20 oldal
Ára: 1,5 lej

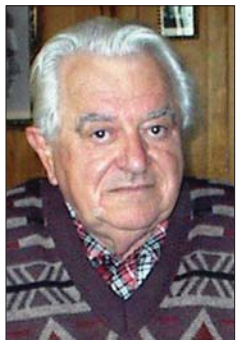
Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
68. (1133.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

	1 euró	4,1128 ▲
	1 amerikai dollár	3,0897 ▲
	100 magyar forint	1,5336 ▼

Aktuális 3**Voicu-ügy: bíró bilincsben**

Három ismert személyiség került tegnap rendőrségi fogdába a Cătălin Voicu szociáldemokrata szenátor körüli korrupciós botrány érintettjei közül. Florin Costiniu bírót, a legfelsőbb bíróság egyik részlegének vezetőjét, illetve két üzletembert, Costel Cășuneanut és Marius Locicot kihallgatásra idézte be a korrupcióellenes ügyészség (DNA), ám mindhárman bilincsbe verve hagyták el a vádhatóság épületét.

Gazdaság 6**Háztájira fogott borpiac**

A kisebb borászatok egyetlen túlélési lehetősége a termékeik köré szervezett turizmus – mondta az ÚMSZ-nek adott interjúban Csávossy György, a nagyenyedi borászok egyesületének tiszteletbeli elnöke.

Társadalom 7**Roma világnapot ünnepeltek**

Egymillió eurót költött a kormány roma programokra úgy, hogy az összeg nem jutott el a megfelelő helyre – állítják a szakértők, akik szerint az uniós csatlakozás óta romlik a cigányok helyzete. Országsszerte a Roma Világnapra emlékeztek a jogvédők.

Vezércikk 3**Trianonból a semmibe?**

Most a Fidesz ugyanúgy biztosra veszi a győzelmet, mint 2006-ban, és nem is igyekszik a programok szintjén túlszárnyalni ellenfelét. Csakhogy ezúttal tényleg úgy néz ki, fölényesen nyer. A baj az, hogy noha a kampány végén járunk, annak a bizonyos Trianonból induló ívnek a jövőbe nyúló vége (még) nem látszik. ▶

Szócs Levente

Sofőrvizsga magyarul: nincs, de nem is kell?

Bár törvény adta lehetőség anyanyelven vizsgáznia, a jogosítvány megszerzéséhez szükséges tesztelés csak román nyelven történik

Fotó: Agerpres

„Nem biztos, hogy ha lennének magyar tesztek, megnövekedne azok száma, akik magyarul szeretnének vizsgáznia” – vélekednek a lapunk által megkeresett erdélyi autósiskolák oktatói. Ezzel kapcsolatban Bokor Tibor RMDSZ-es szenátor interpellált a belügyminiszterhez, jelezve: az online vezetői vizsgák tesztjei csak román nyelven érhetőek el. Vasile Blaga miniszter válaszában arról tájékoztatta a háromszéki szenátort, hogy pénzühiány miatt késik a kisebbségek nyelvén is elérhető online teszt lefordítása. **7. oldal ▶**

Átmeneti kabinet Kirgizisztánban

▶ Átmeneti kormányt alakított Roza Otunbajeva, a kirgiz elnök vezetője tegnap. A volt külügyminiszter egyben felszólította Kurmanbek Bakijev elnököt, hogy mondjon le tisztségéről. Bakijev a szerdai zavargások elől elmenekült a fővárosból a déli Os városába, s közölte, nem hajlandó távozni posztjáról. A tervek szerint az átmeneti kormány fél évig fog működni. Ez idő alatt új alkotmányt szerkesztenek, megerősítik a szabad és tisztességes elnökválasztáshoz szükséges feltételeket, és fél év múlva elnökválasztást tartanak. Otunbajeva tegnap feloszlatta a parlamentet, egyben nyugalomra szólított fel és arra, hogy az emberek ne fosztogassanak. **2. és 4. oldal ▶**

Prágából startolt az új START

▶ Munkavacsorán fogadta tegnap este Prágában Barack Obama több kelet-európai állam, köztük Románia vezetőjét. Ezt megelőzően az amerikai elnök aláírta Dmitrij Medvegyev orosz államfővel a START III. szerződést. **2. oldal ▶**

Történelmi dokumentumváltás: Obama és Medvegyev Prágában

Fotó: Agerpres

Csodavárás és papírforma

▶ A vasárnapi magyarországi választások előtt két nappal a parlamenti bejutásra esélyes pártok kampányzáró rendezvényeit tartották tegnap. Orbán Viktor, a Fidesz elnöke kifejtette: „hétfőn reggel egy más országban ébredhetünk”. Lendvai Ildikó, az MSZP elnöke szerint három év is szól a szocialistákra adott voksok mellett. Vona Gábor, a Jobbik miniszterelnök-jelöltje „az esélyesek magabiztosságáról” beszélt, míg Schiffer András, az LMP listavezetője szerint csoda történik vasárnap. **2. és 4. oldal ▶**

Mai mellékletünk:

Röviden

Eltíteli Bocot a sajtókonvenció

Elítéli a Sajtószervezetek Konvenciója Emil Boc azon véleményét, mely szerint a kereskedelmi televíziós csatornák kötelesek az állam intézményeinek álláspontjait közvetíteni, és valahányszor élő adásban szerepelten a kormány tagjait. „A sajtószabadság szabad döntéshozást is jelent, hogy egy szerkesztőség maga döntse el, hogy kiket hív meg a műsoraiba. A kormány tagjainak számtalan alkalomuk van nyilvánosság előtt beszélni, megmagyarázni a politikai döntéseiket” – áll a lapunkhoz is eljuttatott közleményben. A Sajtószervezetek Konvenciója elégedetlenségét fejezi ki azt illetően, hogy a miniszterelnök a köztévét az állam tévéjének tekinti, „amelyen keresztül a kormánykritika nélkül »üzenhet« a választóknak”.

Haiduc maradt az akadémia elnöke

Újabb elnöki mandátumot kapott Ionel Haiduc a Román Akadémia tegnapi tisztújító közgyűlésén. Az intézmény vezetőjének három kihívója is volt: Răzvan Theodorescu művészettörténész, Victor Voicu orvos és Viorel Barbu matematikus. A közgyűlésen az akadémia 190 tagja vett részt, a szavazás titkos volt és zárt ajtók mögött zajlott. Az intézmény négy alelnökét és főtítkárákat a következő, április 22-i közgyűlésen választják meg.

Az Adevarul Holding is belép a moldovai médiapiacra

Románia egyik legnagyobb médiavállalkozása, az Adevarul Holding is belép a moldovai médiapiacra – erről Dinu Patriciu, a vállalat tulajdonosa beszélt tegnap egy interjúban. Románia egyik leggazdagabb üzletembere a *Paginademedia.ro* szakportálnak nyilatkozott vállalata jövőbeli terveiről. Közölte, hogy az *Adevarul* című, Romániában nyomtatott országos közéleti napilap, valamint a *Click* című bulvársajtó – amelyet szintén Patriciu vállalata ad ki – Moldovában is terjeszteni fog a következő hónapokban, külön moldovai kiadásuk is lesz. Patriciu leszögezte, hogy a lapok „proeurópai” irányultságúak lesznek, vagyis Moldova európai uniós csatlakozása mellett törnek lándzsát.

SNS: elfogadhatatlan a magyar fasiszták csavargása Szlovákiában

A Szlovák Nemzeti Párt (SNS) javasolni fogja a pozsonyi belügyminiszternek, hogy erősítsék meg a szlovák–magyar államhatár őrzését. „Elfogadhatatlan, hogy Dél-Szlovákiában csak úgy csavarogjanak a magyar fasiszták a Jobbiktól” – jelentette ki Anna Belousovová, az SNS első alelnöke tegnapi pozsonyi sajtóértekezletén. Ján Slota, a párt elnöke kifejtette: ha a belügyi tárca az SNS kezében lenne, a szigorú határellenőrzés már rég megvalósult volna. Az SNS vezetői nyilatkozataikban arra reagáltak, hogy a Jobbik hívei a közelmúltban virágcsokrot helyeztek el Szent István révkomáromi szobránál. Slota azt állította, hogy Dél-Szlovákia tele van magyar ügynökökkel.

Óvatosságra intette a koszovói vezetést az ENSZ-főtítkár

Aggodalmát fejezte ki Ban Ki Mun ENSZ-főtítkár a koszovói albán vezetés észak-koszovói politikája miatt, és arra intette Pristinát, hogy óvatosan érvényesítse új stratégiáját, amelynek célja a többségben szerbek lakta területek fokozott ellenőrzése. Aggódóm amiatt, hogy nő a feszültség Koszovó északi részén, amennyiben a kormány nem elég nyíltan, s nem a helyi közösségekkel és más érintett felekkel folytatott párbeszéd útján alkalmazza stratégiáját – fogalmazott legújabb Koszovóra vonatkozó jelentésében a főtítkár. Arra is felhívta a figyelmet, hogy a helyi ENSZ-közigazgatást, az UNMIK-ot nem tájékoztatták Pristina terveiről, és megvalósításukba sem vonták be.

Csodavárás és papírforma

Országgyűlési választásokat tartanak vasárnap Magyarországon

ÚMSZ-összeállítás

▶ Megkezdte a külképviseleteken leadott szavazatokat tartalmazó urnák bontását tegnap délutáni ülésén az Országos Választási Bizottság (OVB). Az amerikai kontinensen múlt szombaton, a többi külképviseleten vasárnap tartották az áprilisi országgyűlési választás első fordulóját. Eközben tegnap a parlamenti bejutásra esélyes pártok kampányzáró rendezvényeiket tartották.

Orbán: hétfőn egy más országban ébredhetünk

Ha vasárnap cselekszünk, akkor hétfőn reggel egy más országban ébredhetünk, az életünk minden területén megkezdődhet a változás – jelentette ki Orbán Viktor a Fidesz–KDNP tegnapi fővárosi kampányzáróján. A Fidesz elnöke leszögezte: elmegey szavazni, elviszi szavazni a családját, szól a barátainak, a szomszédai-

nak, az ismerőseinek, hogy menjenek el szavazni. A vasárnap a cselekvés vasárnapja, „nagyszerű vasárnap előtt állunk, nagy dolgok vannak készülöben, ne maradjanak ki belőle” – fogalmazott Orbán Viktor, aki az „Itt az idő, Magyarország, itt az idő, magyarok” fordulattal zárta beszédét.

MSZP: a Tisztesség napja

A Magyar Szocialista Párt (MSZP) Miskolcon tartotta tegnap országos kampányzáróját. Az MSZP Tisztesség napja elnevezésű kampányzáró rendezvényén Mesterházy Attila miniszterelnök-jelölt mellett beszédet mondott Káli Sándor, Miskolc polgármestere is. A polgármester szerint azért ez a Tisztesség napja, mert tisztességgel szólni kell azon emberekhez, akik élni, megélni próbálnak ebben a „zűrzavaros világban”, és „most baleknek érzik magukat”. Lendvai Ildikó, az MSZP elnöke szerint három érv is amel-

lett szól, hogy a vasárnapi országgyűlési választáson rájuk adják voksukat a választópolgárok. Lendvai közölte: azért érdemes az MSZP-re szavazni, mert pártja kész felelős gazdaságpolitikát folytatni, de azért is, mert soha nem fogja senki jogát csorbítani, nem listáz, nem bélyegez senki hazaárulónak, és azért is, mert nem erőszakot akar, hanem békés párbeszédet és értelmes vitát.

A Jobbik „magabiztosan” várja a vasárnapot

Vona Gábor szerint a Jobbik „az esélyesek magabiztosságával” várja a vasárnapi választást. A Jobbik miniszterelnök-jelöltje a párt tegnapi budapesti kampányzáró rendezvényén hangsúlyozta: a Jobbik nem fog „felpuhulni” a parlamentben. Vona megerősítette korábbi ígéretét, amely szerint az új Országgyűlés alakuló ülésén a jogerősen betiltott Magyar Gárda mellényében jelenik meg.

LMP: csoda történik

„Három nap múlva megtörténik a csoda, és az LMP-t választók visszanyerhetik a húsz éve elvesztegetett szavazataikat” – mondta a Lehet Más a Politika tegnapi kampányrendezvényén a párt listavezetője. Schiffer András a Parlament előtt összegyűlt szimpatizánsokhoz beszélt, akik egy mosolygó arcot – a párt kampányjelképét – formáltak, majd a tér közepére dobták a nekik kiosztott 3000 citromsárga labdát.

Kétharmados Fidesz?

Egyébként a legfrissebb, tegnap közzétett Gallup-felmérés szerint kétharmados Fidesz-győzelem várható a választásokon, a Jobbik a szocialistákat megelőzve a második legnagyobb erő lehet, és az LMP is bekerülhet a parlamentbe. A Gallup 58 százalék körüli részvételre számít az országgyűlési választások első fordulójában. ◀

Mesterházy Attila MSZP-s miniszterelnök-jelölt a Tisztesség napjára vár

Orbán Viktor (Fidesz): Itt az idő, Magyarország, itt az idő, magyarok!

Átmeneti kormány Biskekben

MTI

▶ Átmeneti kormányt alakított Roza Otunbajeva, a kirgiz elnök vezetője tegnap. A volt külügyminiszter egyben felszólította Kurmanbek Bakijev elnököt, hogy mondjon le tisztségéről. Bakijev a szerdai zavarások elől elmenekült a fővárosból a déli Os városába, s közölte, hogy nem hajlandó távozni posztjáról. A tervek szerint az átmeneti kormány fél évig fog működni. Ez idő alatt új alkotmányt szerkesztenek, megeremtik a fővárosból a legszükségesebb elnökválasztáshoz szükséges feltételeket, és fél év múlva elnökválasztást tartanak. Otunbajeva tegnap feloszlatta a parlamentet, egyben nyugalomra szólított fel és arra, hogy az emberek ne fosztogassanak. Otunbajeva telefonon tárgyalt a Novoszibirszkben tartózkodó Vlagyimir Putyinnal, aki gyakorlatilag elismerte az új kirgiz kormányt – közölte az orosz kormányfő szóvivője.

Washington még nem döntött az ellenzék által kikiáltott kirgiz átmeneti kormány elismeréséről – közölte tegnap egy illetékes. „Még clemenzük a történeteket, nehéz eldönteni, hogy ki van hatalmon” – mondta egy a neve elhallgatását kérő, magas beosztású kormányzati tisztségviselő. A Biskek mellett bérelt Manasz

amerikai légi támaszpont csak „alacsony szinten működik” – közölte a Pentagon, hozzátéve, hogy az Afganisztánba irányuló forgalmat ez „nem érinti komolyabban”.

Kurmanbek Bakijev kirgiz elnök az Eho Moszkvi rádiónak tegnap adott nyilatkozatában leszögezte: „semmiképp sem ismerem be a vereséget”. Hozzátette ugyanakkor, hogy „bár én vagyok a megválasztott elnök, nincs semmilyen valódi hatalmam”. Bakijev szerint külföldi erők állnak a zavargások mögött, amelyek arra kényszerítették, hogy elhagyja a fővárost. Úgy vélte, hogy „ilyen összehangolt akciót gyakorlatilag lehetetlen végrehajtani külső erők nélkül”, de nem nevezett meg egyetlen országot sem ellenzéke támogatójaként.

Megfigyelők szerint az államfő ragaszkodása posztjához elhúzódo bizonytalanságot eredményezhet az országban.

Az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) sajtószabadság-megbizottja arra figyelmeztetett, hogy akadályozzák a sajtó működését Kirgizisztánban. Beszámolókat szerint az internetes és a nyomtatott sajtót, valamint tévé- és rádióállomásokat is akadályoznak abban, hogy tudósítsanak az országban zajló eseményekről. ◀

Prágában startolt a START

Hírösszefoglaló

▶ Az amerikai és az orosz elnök, Barack Obama és Dmitrij Medvegyev tegnap Prágában aláírta a hadászati támadó fegyverek korlátozásáról és csökkentéséről szóló új szerződést (START-III). Az aláírási ceremóniát megelőzően amerikai-orosz csúcstalálkozó tartottak a cseh fővárosban, amelyen a leszerelés kérdései mellett szóba került az iráni atomprogram, a kirgizisztáni helyzet és a kétoldalú gazdasági együttműködés fejlesztése is.

„Az új START-szerződés fontos előrelépés a nukleáris leszerelés terén” – jelentette ki a dokumentum aláírása után elmondott rövid beszédében Obama. Hozzátette: „A hadászati és a harcászati fegyverzet csökkentéséről szóló tárgyalásainkat folytatni fogjuk”. Medvegyev „történelmi eseménynek” minősítette az aláírást az eseményt követő sajtótájékoztatón. Leszögezte: „értelmes kompromisszumról van szó”, a szerződés megvalósításával „biztonságosabb lesz a világ”.

Obama és Medvegyev megerősítette, hogy a START-III szerződés kapcsán tárgyaltak az amerikai rakétavédelmi rendszerről is. Az orosz elnök szerint ebben a kérdésben „kompromisszumos, mindkét felet kielégítő megfogal-

mazást” találtak. Medvegyev ugyanakkor megerősítette: Moszkva felmondhatja a szerződést, amennyiben Washington rakétavédelmi tervei aláásnák a hadászati fegyverzetek korlátozásának alapját.

A cseh királyok, a csehszlovák és a cseh államfők székhelyeül szolgáló prágai Hradzsín Spanyol termében aláírt START-III a tavaly december 5-én lejárt START-I szerződést váltja fel. A dokumentum szerint Washington és Moszkva egyebek között megállapodott abban, hogy a nukleáris robbanófejek számát a szerződés aláírásától számított hét éven belül mindkét ország 1550-re csökkenti, a hadrendbe állított hordozóeszközök száma maximum 700 darab lehet.

A szerződés aláírása után, lapzártánkör Barack Obama munkavacsorára hívta az Egyesült Államok prágai nagykövetének rezidenciájára 11 térségbeli ország vezetőjét. Az eseményre a magyar, a bolgár, a horvát, a szlovén, a lengyel és a szlovák miniszterelnök, valamint a litván, a lett, az észt és a román államfő kapott meghívást. Prágába utazása előtt tegnap Traian Băsescu román államfő a repülőtéren azt nyilatkozta: első sorban a NATO korszerűsítésével kapcsolatos elképzeléseit osztaná meg az amerikai elnökkel. ◀

Tőkés László: Szász ámokfutó

ÚMSZ

► Akarnoksággal, pártvezetői hozzá nem értéssel és politikai „ámokfutással” vádolja Szász Jenőt, a Magyar Polgári Párt (MPP) elnökét Tőkés László az alakulat szombati, gyergyószentmiklósi országos tanácsa (kongresszusa) előtt. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke egy nappal azután foglalt nyílt levélben állást az MPP értekezletének összehívásáról, hogy Szász Jenő belső ellenzéke a kongresszus elhalasztását kérte a párt vezetőjétől. Arra hívtak, hogy a törvényszék még nem indokolta meg, pontosan miért nyilvánította törvénytelennek az egy évvel ezelőtti kongresszuson megszavazott alapszabályt. Tőkés az ellenzékhez hasonlóan azt vallja: egy előkészítetlen országos tanács megtartásának célja nem az igazságszolgáltatás által megállapított szabálytalanságok kijavítása, hanem az alapító elnök betonozása. Bár Tőkés elismeri az MPP alapító elnökének korábbi „elévülhetetlen érdemeit”, úgy véli: Szász Jenő „könnyűnek találtatott” mind a választások alkalmával szükséges tárgyalóképeség, mind az építkezéshez szükséges kitartás szempontjából. Gazda Zoltán, az MPP Kovászna megyei szervezetének alelnöke – a „belső ellenzék” egyik tagja – lapunknak elmondta, a párt háromszéki küldöttei részt vesznek a kongresszuson. „Elmegyünk és elmondjuk a véleményünket” – jelentette ki. Gazda úgy tudja, Szász Jenőnek nem lesz kihívója a pártelnöki tisztségre. Szász a *Háromszékek* elmondta: a szombati ülésnek az a tétje, hogy a küldöttek a szervezet önállósága mellett teszik le voksukat, vagy azokat követik, akik alárendelnék a pártot különböző politikai alkuknak. ◀

Bíró bilincsben

Őrizetbe vették tegnap a Voicu-ügy három érintettjét

Kihallgatása után Florin Costiniut, a legfelsőbb bíróság bíráját rendőrségi fogdába szállították

Fotó: Mediafax

ÚMSZ

► Három ismert személyiség került tegnap rendőrségi fogdába a Cătălin Voicu szociáldemokrata szenátor körüli korrupciós botrány érintettjei közül. Florin Costiniu bírót, a legfelsőbb bíróság egyik részlegének vezetőjét, illetve két üzletembert, Costel Cășuneanut és Marius Locicot kihallgatásra idézte be a korrupcióellenes ügyészség (DNA), ám mindhárman bilincsbe verve hagyták el a vádhatóság épületét. Őrizetbe vételük 24 óra szót, ám az ügyészek várhatóan 29 napos előzetes letartóztatást kérnek majd a bíróságtól.

Mint ismert, Cătălin Voicut befolyással való üzérkedés gyanújával március végén előzetes letar-

tóztatásba helyezték. Az ügyészek szerint több üzletembernek – köztük Cășuneanunak felajánlotta: bírósági döntéseket és rendőrségi vizsgálatokat is hajlandó befolyásolni úgy, hogy számukra kedvező döntések szülessenek. Voicu állítólag valóságos hálózatot épített ki, amelyben rendőrök és igazságügyi személyek is benne voltak, és amely révén politikusoknak is „segített” volna bizonyos kényes ügyek eltussolásában. A politikusok hírek szerint a tisztségét felhasználta volna arra, hogy a rendfenntartó és igazságügyi rendszeren belül is „átalakításokat” végezhesen.

A most zajló vizsgálatok eredményeként került a képbe Costiniu bírót, akinek őrizetbe

vételére a Legfelsőbb Bírói Tanács (CSM) már szerda este zöld jelzést adott. A bírói tanács döntése azt követően született meg, hogy a Voicu-ügy kapcsán több mint négyszáz bíró tiltakozott „korrumpálható” kollégáik magatartása ellen, és azt kérték a szakmai testülettől, hogy mielőbb kezdjen saját hatáskörű vizsgálatot.

A vizsgálatok szerint Voicu szenátor saját ügyleteihez többek között Costiniuval vette fel a kapcsolatot. A korrupcióellenes ügyészek a gyanúsítottak beszélgetéseit lehallgatták, az ebből készített jegyzőkönyvek alapján azt feltételezik, hogy Costiniu megpróbált nyomást gyakorolni néhány bíró kollégájára egyes üzletemberek érdekében. ◀

Trianonból a semmibe?

Szöcs Levente

Ha a felméréseknek himni lehet, a Fidesz – első ízben – megszerzi a parlamenti mandátumok kétharmadát. Ekkora erő birtokában akár alkotmányt is módosíthat. De még mielőtt a jövőről beszéljünk, érdemes

egy pillantást vetni a múltba.

2010 magyar politikája az őszi beszédből sarjadt ki, de egyáltalán nem tiszta már, hogy Gyurcsány Ferenc exkormányfő vallo-mása/hazugsága volt-e a termőtalaj, vagy a Fidesz populizmusa. Tény, hogy a magyar választó elkeseredett – aki a budapesti napsajtót követi, érteni véli, miért, a kívülálló kevésbé tudja.

Gyurcsány hazudott – maga is mondta –, de legalább felerészben, a reformokkal kapcsolatban igazat mondott. Magyarország az elmúlt években végrehajtott olyan reformokat, amelyeknek a tervezése sem fejeződött be más országokban, például Romániában. Megszorításokat léptettek életbe – talán nem maradéktalanul, talán nem eléggé gyorsan és korán –, és ezeknek köszönhetően ma Magyarország jó irányba tart. A konkrét eredmények sem maradtak el teljesen. Miközben például Románia a nagyarányú gazdasági növekedés ellenére sem igazán dicsekedhet semmivel, Magyarországon az elmúlt két parlamenti ciklusban megduplázódott az autópálya-kilométerek száma. Az európai uniós pénzek felhasználását tekintve Magyarország megközelíti az átlag kétszeresét, ami egyúttal egyfajta jó magaviseleti bizonyítvány is, hiszen a brüsszeli projektekből nagyon nehéz lopni, ha nem lehetetlen. Ennek ellenére a magyar választópolgár nem elégedetlen, hanem egyenesen kétségbeesett. De a közhangulat, mint látjuk, egyáltalán nem következik az ország gazdasági-társadalmi helyzetéből.

A frázisgyártásban jeleskedő Fidesz rengeteg módon jellemezte saját tevékenységét, de a legtalálóbb tán a „történelmi politizálás” lenne. A 2006-os váratlan kudarc után sikerült valamilyen módon összekapcsolnia Trianont Őszóddal, később pedig a napi politikával. Orbán Viktor „újratöltése” után a Fidesz nem „dobott piacra” a baloldali hatalomnál jobb programokat, hanem megpróbálta – részben sikerrel – elgáncsolni legfőbb politikai ellenfele reformtörekvéseit, és a magyar társadalomban lappangó nacionalista érzelmeket meglovagolva és serkentve „polgári oldallá” fejlődött.

Most a Fidesz ugyanúgy biztosra veszi a győzelmét, mint 2006-ban, és nem is igyekezik a programok szintjén túlszárnyalni ellenfelét. (Miért is tenné, ha kommunikációs síkon messze lekörözte?) Csakhogy ezúttal tényleg úgy néz ki, hogy fölüyesen nyer. A baj az, hogy noha a két hónapos választási kampány végén járunk, annak a bizonyos Trianonból induló ívnek a jövőbe nyúló vége (még) nem látszik.

Időt nyert Sassu és Țoșchină

Cs. P. T.

► Beláthatatlan ideig posztján maradhat a közszolgálati televízió (TVR) és a közszolgálati rádió (SRR) jelenlegi vezetősége, miután a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) és az RMDSZ vezető politikusaik tömörítő koalíciós tanács tegnap úgy döntött: mivel az április 15-i, korábban megszabott határidőig már nincs idő a vezetőváltásra, meghosszabbítják a két intézmény igazgatótanácsának mandátumát. Eszerint ügyvezetőként továbbra is megőrizheti tisztségét Alexandru Sassu, a TVR már menesztett elnök-vezérigazgatója, illetve Maria Țoșchină, a SRR vezetője, akinek egy hét múlva járt volna le a már korábban többször is kitöltött mandátuma.

A hosszabbítás megszavazására a parlament két házának hétfői együttes ülése ad alkalmat, s akkor derül ki az is, hogy hány napos időtartamra szól majd – tudtuk meg Fekete-Szabó András szenátusi frakcióvezetőtől. „Egyértelművé vált, hogy jövő héten már nem lesz idő a két közszolgálati adó vezetőváltásának lebonyolítására, hiszen ez hosszú procedúrát igényel. Hétfőn azonban a képviselőház és a szenátus együtt ülése előtt mond beszédet

Alexandru Sassu

Fotó: Agerpres

Maria Țoșchină

Fotó: Mediafax

Jerzy Buzek, az Európai Parlament elnöke, s így alkalom nyílik a hosszabbítás megszavazására” – magyarázta lapunknak az RMDSZ-es politikus, aki szerint „legalább május 15-ig” Sassu és Țoșchină a helyén maradhat.

Fekete-Szabó András tájékoztatása szerint a koalíciós tanács ülésén a PD-L vezetői szorgalmazták, hogy a vezetőváltás csak a két közszolgálati adó működését szabályozó törvény módosítása után történjék meg. Az új jogszabály – melynek előterjesztője Raluca Turcan demokrata-liberális képviselő – szerint a két intéz-

mény igazgatótanácsának tagjait nem a parlament nevezné ki a pártok javaslatai alapján, hanem versenyvizsgát hirdetnének a helyek betöltésére. „Ezáltal a két közszolgálati adó kikerülne a politika befolyásolása alól” – magyarázta korábban az ÚMSZ-nek a törvénykezdeményező.

Raluca Turcan tervezetét a képviselőház már megszavazta, végső változatról a szenátus fog dönteni. Fekete-Szabó András szerint nincs egyetértés a koalícióban a törvényjavaslattal kapcsolatban. „Az RMDSZ elfogadhatatlannak tartja a Turcan-féle vál-

tozatot” – nyilatkozta lapunknak a szenátor. Mint mondta, a felsőházban szakértők bevonásával szeretnék lefolytatni a tervezet vitáját. „Meg kell néznünk például, hogy az Európai Unió más államaiban hogyan működnek a közszolgálati médiumok” – magyarázta.

Raluca Turcan tervezetét Márton Árpád, a képviselőház kulturális és médiabizottságának RMDSZ-es tagja is bírálta. „Mindennél jobb programokat, hanem megpróbálta – részben sikerrel – elgáncsolni legfőbb politikai ellenfele reformtörekvéseit, és a magyar társadalomban lappangó nacionalista érzelmeket meglovagolva és serkentve „polgári oldallá” fejlődött.

Mint ismert, egy korábbi koalíciós egyezség értelmében a köztévé vezetői posztját a demokrata-liberálisok, a rádiót pedig az RMDSZ kaphatná meg, s a sajtóban már találgatások is kezdődtek az új intézményvezetők személyéről. Arra a felvetésünkre, hogy ha a parlament megszavazza Raluca Turcan módosításait, az alku tárgyát veszíti, Fekete-Szabó azt válaszolta: „úgysem a törvény szabályozza, melyik párt kaphatja meg a közszolgálati adók vezetését”. ◀

Román lapszemle

A kommunista rendszer idejéből való, potom áron megvásárolt üzletet tettek gazzá sok romániai állampolgár, például Iulian Dascăl, Puiu Popoviciut vagy Andrei Siminelt. (Jurnalul Național) ► Szociológusok, pszichológusok és a rendőrök szerint az oktatás hiánya, az értéktelenség népszerűsége, valamint a gazdasági válság és a kilátástalanság változtatta a románokat agresszív nemzetté. (Evenimentul Zilei) ► Lopásért már korábban elítélték Cosmin Drăgan craiovai fiatalembert, aki azért vert agyon egy nyugdíjast, mert az idős ember lassan haladt át az úton. (Adevărul) ► Több körházban ellenállásba ütköztek a Románia liberál újságírói, amikor civilszervezet képviselőinek álcázva magukat hálapénzek elleni plakátokat akartak elhelyezni az intézményekben. (România liberă)

Országgyűlési választások

– a számok tükrében

A rendszerváltás óta eddig öt alkalommal tartottak Magyarországon országgyűlési választásokat. A parlamentbe jutott pártok közül négy: a Fidesz-Magyar Polgári Szövetség (Fidesz), a Magyar Demokrata Fórum (MDF), a Magyar Szocialista Párt (MSZP) és az SZDSZ, a Magyar Liberális Párt (SZDSZ) minden alkalommal tagjai voltak a parlamentnek, és mindegyikük betöltött már kormányzati szerepet.

MTI/ÚMSZ

Magyarországon 1990 óta háromszor hatpárti, egyszer négypárti, 2006-ban pedig ötpárti Országgyűlés alakult. 1990-ben az MDF, az SZDSZ, a Független Kisgazdapárt (FKGP), az MSZP, a Fidesz és a Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP) alakított frakciót. 1994-ben ugyanennek a hat pártnak volt parlamenti csoportja, míg 1998-ban a Fidesz, az FKGP, az MSZP, az MDF, az SZDSZ és a Magyar Igazság és Élet Pártja (MIÉP) alakított frakciót. 2002-ben az MSZP, a Fidesz, az MDF és az SZDSZ szerzett frakcióalakítási jogot, 2006-ban az MSZP, a Fidesz, a KDNP, az SZDSZ és az MDF frakcióival alakult meg

az ötpárti parlament. A MIÉP egy parlamenti ciklusban, 1998-2002 között küldött képviselőket az Országgyűlésbe. Az FKGP-nek és a KDNP-nek eddig egyaránt három ciklusban volt parlamenti képviselete, az FKGP 1990-2002 között rendelkező frakcióval, míg a KDNP 1990-98 után 2006-ban alakított ismét képviselőcsoportot.

Mandátumok megoszlása

Az országgyűlési választásokon a szavazók 386 országgyűlési mandátum sorsáról döntenek. Ezek eloszlásában az eddigi öt voksolás alkalmával jelentős választások következtek be. Az MDF-nek 1990-ben 165, 1994-ben

38, 1998-ban 17, 2002-ben 24, 2006-ban 11 tagú képviselőcsoportja volt.

A Fidesz 1990-ben 22, 1994-ben 20, 1998-ban 148, 2002-ben 164, 2006-ban 141 fős parlamenti csoportot alakíthatott, törvényhozási képviselete 1998-tól kezdve jelentősen megugrott.

Az MSZP 1990-ben 33, 1994-ben 209, 1998-ban 134, 2002-ben 178, 2006-ban 190 képviselői mandátumot szerzett, a szocialisták tehát nem tudták megismételni az 1994-es látványos gyarapodásukat.

Az SZDSZ-nek 1990-ben 94, 1994-ben 69, 1998-ban 24, 2002-ben és 2006-ban egyaránt 20 tagú frakciója volt, a párt tehát folyamatosan veszített népszerűségéből és így parlamenti jelenlétéből is.

Az FKGP-nek 1990-ben 44, 1994-ben 26, 1998-ban 48 fős parlamenti csoportja volt, 2002 óta nem sikerült visszajutnia a parlamentbe. A párt tehát gyakorlatilag eltűnt a magyarországi politikai életből. A KDNP-nek 1990-ben 21, 1994-ben 22 képviselője volt, 2006-ban pedig 23 tagú frakcióval tért vissza az Országgyűlésbe.

A MIÉP 1998-ban 14 képviselővel alakított frakciót, 2002 óta viszont nem sikerült parlamenti képviseletet szereznie.

A magyar törvényhozásba 1990 után független jelöltek is bekerültek, számuk 1990-ben volt a legmagasabb, hét, majd folyamatosan csökkent, a 2002. évi választások után egyáltalán nem volt független képviselő, legutóbb egyetlen egy került be az Országgyűlésbe.

Bejutási küszöb

Az országgyűlési választáson területi, illetve országos listáról nem juthat mandátumhoz az a párt, amely nem tudja átlépni az öt százalékos küszöböt.

Az úgynevezett jogi küszöb a választójogi törvényben azt az előre meghatározott szavazatmennyiséget jelenti, amelynek elérése a mandátumszerzés feltétele. Magyarországon a rendszerváltás idején a küszöböt négy százalékban határozták meg, az 1994-es választásra fel emelték öt százalékra.

Jelenleg tehát az országgyűlési választáson azok a területi és országos listák jutnak mandátumhoz, amelyek a választópolgárok által valamennyi területi listára leadott, országosan összesített érvényes szavazatok több mint öt százalékát elérik.

A választójogi törvényben rögzített úgynevezett explicit küszöbön túl a mandátumok listás kiosztásánál létezik az implicit küszöb is, amely az utolsó mandátum elnyeréséhez szükséges szavazatmennyiséget jelenti. A jogi küszöb átlépése azonban éppen az implicit küszöb miatt nem jelent automatikusan garanciát a mandátumszerzésre, vagyis előfordulhat, hogy „járna” mandátum a pártnak, csak „nem jut”, mivel az utolsó mandátum megszer-

zése több szavazatba kerül, mint amennyi a pártnak van.

Szavazóbizottságok

Az ország mintegy 11 ezer szavazóköri területen választott és delegált tagok számlálják az áprilisi országgyűlési választáson leadott voksokat.

A bizottságok öttagúak, azokban a szavazóköri körökben, amelyekben az igazolással (tehát más településről átjelentkezők és a hajléktalanok) voksolnak; hét embernek kell ellenőriznie a szavazás törvényességét. A bizottságoknak választott és pártok által delegált tagjai vannak, akiknek a jogai és kötelezettségei azonosak. A működőképességhez legalább öt tag kell, ha nincs meg a létszám, pótagokat hívnak be. (A pótagokat korábban ugyancsak a képviselő-testület választotta meg). A szavazatszámoló bizottságok döntéseiket határozat formájában hozzák; csak „igen-nel” vagy „nemmel” szavazhatnak, nem tartózkodhatnak. A testület határozataival szemben jogorvoslati kérelemmel a területi választási bizottsághoz lehet fordulni. ◀

Újra kinyílt a kirgiz tulipán

Remélhetően békés véget érnek kirgiz földön a hosszú idő óta tartó zavargások. Az átmeneti kormányfő új választásokat ígér.

Gyulay Zoltán

Kirgizisztánban az ország északnyugati tartományi központjában, hétfőn zavargások kezdődtek Talaszban; a kormányellenes tüntetések szerdára már a fővárost is elérték; összecsapások Biskek utcáin a tüntetők és a karhatalom között (halottakkal és sebesültekkel); távozásra szólították fel Danijar Uszenov miniszterelnököt, aki este végül átadta a hatalmat; Kurmanbek Bakijev elnök egy kisrepülőgépen elmenekült. Állítólag szűkebb pátriájában, a déli Dzsalálábádban próbálja a híveit maga köré gyűjteni.

Liberális ország

A magát népi kormánynak nevező átmeneti kormány élére – közleményük szerint fél évig kell várni az új választásokig – az eddigi külügyminiszter, Roza Otunbajeva került. Nyomban felvette telefonon a kapcsolatot Vlagyimir Putyin orosz kormányfővel, aki késlekedés nélkül elismerte az új hatalmat, és a támogatás ezerféle fajtáját ígérte. Az erkölcsi mellett pénzbeli is: Kirgizia „humanitárius se-

gélyben” részesül Moszkva részéről. A Kreml így édesgeti magához az 1990-ben függetlenné vált, majd a 2005. évi „tulipános forradalom” után a politikai bizonytalanság mocsarába süllyedt, azóta is ingatag egykori szovjet köztársaságot.

Közép-Ázsiában a csaknem 200 ezer négyzetkilométeren elterülő, alig több, mint ötmillió lakosú Kirgizia liberális köztársaságnak számít (a szomszédos Kazahsztánban, Üzbegisztánban és Türkmenisztánban már régóta kemény diktatúra uralkodik, szabad választások, szabad sajtó és ellenzék nélkül). Amióta azonban a világítás és a fűtés költségei felemészítik a fizetéseket, a lakosság egyre inkább morgolódott. Az ország geopolitikai szerepe mind Moszkva, mind pedig Washington számára túlértékeltetetlen: bár egyikkel sem határos, de Irántól és Afganisztántól északra, ázsiai léptékekkel mérve közel terül el. Területén Oroszország és az Egyesült Államok is katonai támaszpontot működtet.

Családi vállalkozásban

Az országban régóta feszült a hangulat. Határai

Biskek. Védekező, de meg nem hátráló tüntetők

Fotó: Agerpres

Roza Iszakovna Otunbajeva

1950. augusztus 23-án született Biskekben. Az M. V. Lomonoszov Moszkvai Állami Egyetem filozófiai szakán tanult, 1975-ben aspirált. A Kirgiz Állami Egyetem docense lett, 1981-től a fővárosban, Frunzében a kommunista párt apparátusába került. 1986-ban a szovjet köztársaság külügyminiszterévé és miniszterelnök-helyettesévé nevezték ki; 1989-ben már a Szovjetunió külügyminiszterei kollégiumának is a tagja, emellett UNESCO-ügyekkel foglalko-

zik. A Szovjetunió összeomlása után hazatért, és 1992-ben rövid időre visszavette kormányhivatalait, de még abban az évben új megbízást kapott: ő országga washingtoni (és ottawai) nagykövete. 1994-ben ismét külügyminiszter, 1997-től londoni nagykövete. Hároméves abháziai ENSZ-megbízás után 2007-ben képviselővé és az ellenzék vezérévé választották. Két gyermeke van; anyanyelvén kívül oroszul, angolul, franciául és németül beszél.

között a mélyszegénység honos, általános a korrupció és az önkény. A feldúlt lakosság öt esztendővel ezelőtt úzte el Aszkar Akajev akkori elnököt, mivel az ország legfontosabb vállalkozásainak jövedelme az ő családjá zsebébe

csordogált. Hozzátartozóival együtt Akajev egészen Moszkváig szaladt. Ebben az időben virágzott a tulipán, a nép győzelmét ezért „tulipános forradalomnak” nevezték el. Irányítója egy harcos, világot látott asszony volt.

Az államfői székbe Kurman Bakijev ült, egy szovjet mérnök-gyárigazgató, aki eddig miniszterelnök volt. Hamar kiderült azonban, hogy csak a személy váltott, a helyzet nem: Bakijevnek hét testvére és két

fia van – ismét csak a rokonság jutott a zsíros helyekhez. Különösen a fiatalabbik gyermeket, Makszimot övezte mérhetetlen ellenszenv: több bank, benzinkút, a kirgiz energiavállalat és a mobiltelefon-szolgáltató tulajdonával rendelkezett, ő ellenőrizhette a 300 millió dolláros orosz hitel felhasználását. A testvérek közül az egyik a titkoszolgálat élén állt, egy másik az elnöki testőrségén, a harmadik berlini nagykövet.

Bakijev bekeményített

A falvakban nincs munka, sokan abból élnek, ami a kertekben megerem. A mezőgazdasági üzemek hanyatlóban. Kirgizisztán területének 40 százaléka hegyvidék, ipar már a szovjet időkben is alig volt. A turizmus is fejletlen.

Amikor Bakijev egyik napról a másikra száz százalékkal megemeltette az energiaárakat, betelt a pohár. A fővárosban már régóta napirenden vannak a tüntetések, az elnök pedig betöltött egy televíziós csatornát és két napilapot, amelyek hangot adtak az ellenvéleményeknek, brutálisan összeverték újságírókat, egyiküket meg is gyilkolták, a liberális internetes oldalakat blokkolják. Tavasszal a tulipánok virágoznak. Kertészüket – akárcsak öt esztendővel ezelőtt – így hívják: Roza Otunbajeva. ◀

Lap-top

A nap címe. Emil Boc pártok nélküli köztvét és közzérádiót akar, *Románia liberá.*

Magyarázat. Miután a miniszterelnök kivette a mikrofont egy tévériporter kezéből, világosabban látjuk, hogyan is képzeli el az audiovizuális sajtó szabadságát. (Emlékeztet, hogy még valamelyik mandátuma kezdetén erőlyesen felszólította a köztvét vezetőit, kapjon rendszeresen lehetőséget – fő műsoridőben – a néphez szólni; ezt is nyilván a demokrácia és a nézettség jegyében.) Jellemző a közmédiák „depolitizálásáról” hangoztatott véleménye is, amely azon az ostoba és antideokratikus téveszmén, előítéletes látszaton alapul, hogy valami attól van „átpolitizálva”, hogy a pártok jelöltjei intézik. Holott ez csupán a képvisleti demokrácia alapelvét fejezi ki, vagyis a pluralizmus és az egyensúly elvét, egyébként a pártok jelöltjei maguk nem is lehetnek párttagok (ez kizáró szempont!). Persze Bósz-Bocsnak tetszene, ha a „civil szervezetek” jelöltjeiből állnának a vezető testületek, hiszen a „pártatlan és független” „civiliek” (kevés kivétellel) a jelenlegi hatalom uszályában vannak – akkor lenne csak átpolitizálva a média! Tehát, akár csak az egykamarás parlament esetében, ismét egy hamis alternatíva populista erőltetésének vagyunk tanúi. Ennyire inadekvátvannak, „párhuzamosnak” lenni a valósággal kisebb beosztásban is főbenjáró vétek.

Hiába, na, nem érti a dolgot. A *Realitatea* és az *Antena*, mint a kiskutyánk is tudja, magántvék. Rájuk nézve még kevésbé kötelező, hogy a közszereplése napi hat óráján túl is promoválják a miniszterelnököt. Persze, ha a nagy Boc szaval, énekel, táncol, kaszál, juhót fej, gyalul, pityangot fúj, tojást kocint (a fejével, agryázkódásig), karikázik vagy hintázik, megtehetik. De csak ha akarják.

A nap áhíre. A köztvét elnök-vezérigazgatója, Alexandru Sassu elleni indultát a kormányfő azzal magyarázza, hogy egy százzal (Klaus Johannis) már kis híján megjárta. „Tartok a szászoktól a közmédiák élén” – jelentette ki bizalmas körben a különben rettenthetetlen miniszterelnök.

Minden napra egy mondás

„Vagy találunk ott utat, vagy építünk egyet.”
Hannibal

Közösségi élet

Horváth István

Összetartás

SZELLEMIKÉZÉS

A haditerv másnap délután, a gyorsírási óra után már készen volt.

A gyorsírási órának ötkor volt vége, s az utcán már gyújtogatták a lámpákat. Az iskolából kijövet Boka azt mondta a fiúknak:

– Mielőtt támadnánk, be fogjuk bizonyítani, hogy mi is vagyunk olyan bátrak, mint ők. Én magam mellé fogom venni a két legbátrabb emberemet, és kimegyünk velük a Fűvészkerthez. Be fogunk hatolni az ő szigetjükre, és odaszögezzük a fára ezt a papírost. Azzal elővett a zsebéből egy darabka piros papírt, amelyre csupa nagybetűvel ez volt írva:

ITT VOLTAK A PÁL UTCAI FIÚK!

A többiek áhítattal nézték a papírost. Csónakos, aki nem tanult gyorsírást, de akit a kíváncsiság idevonzott, megjegyezte:

– Valami gorombaságot is kellene arra a papírra írni.

Boka tagadólag rázta a fejét.

– Nem szabad. Sőt mi nem fogunk olyasmit cselekedni, aminőt Áts Feri tett, mikor elvitte a zászlónkat. Mi csak meg fogjuk nekik mutatni, hogy nem félünk tőlük, s oda merünk menni az ő birodalmukba, ahol a gyűléseiket tartják, és ahol a fegyvereik le vannak rakva. Ez a darab piros papír a mi névjegyünk. Ezt ott hagyjuk nekik.

Csele is megszólalt:

– Kérlek – mondta –, én úgy hallottam, hogy ők ilyenkor este vannak ott a szigeten, és rabló–pandúrt szoktak játszani.

– Nem baj. Áts Feri is olyankor jött, amikor tudta, hogy mi a grundon leszünk. Aki fél, az nem jön velem.

De senki se félt. Sőt Nemecsek határozottan bátornak mutatkozott. Büszkén állott elő.

– Én veled megyek!

Molnár Ferenc: *A Pál utcai fiúk*

Antifa

Antifasiszta összefogásnak, mozgalomnak ott van értelme, ahol van fasiszmus. Magát a fasiszta fogalmat is nehéz manapság definiálni, mert ki áll elő nép- vagy fajirtó programmal, netán háborús tervekkel a fejlett világban?

Maguk az egykori fasiszták is inkább nemzeti szocialistának nevezték magukat, s a szerencsétlenül lezárt első világháborút követő revánsvágyat lovagolták meg népkarati lendülettel.

Magyarországon az elmúlt húsz évben annyiszor mozgósítottak a fasiszta veszély ellen, általában sürgős belpolitikai megfontolásból, hogy simán belefáztunk, nem hisszük, hogy azonnali tennivalóink lennének ez ügyben.

Nyomasztóan hatnak a történelmi emlékezettel bírókra a gárdák, a masírozó egyenruhások, az újságosstandokat elborító náci alapművek, meg a politikajelöltek burkolt és időnként nyíltan előadott rasszista ostobaságai. Meg egyáltalán, hogy ennek az erő sugárzó primitívségnek ekkora közönsége van közöttünk. Ellenben a szélsőjobb megfogalmaz néhány alapérzést a rendszerváltás óta eltelt két évtized kritikájaként. Sőt, némely elemzők örömmel üdvözlik az új erőt, amely végre megtöri a kétpólusossá alakult politikai váltógazdaságot. Így, a választások előtt néhány nappal, a Jobbik a sötét ló, a titkos favorit, amely 10 és 30 százalék között szerepelhet, s eldől, hogy főszereplő vagy statiszta lesz a következő periódusban.

A nagy küzdelem a második helyért folyik. A Fidesz nyerni fog, kérdés, egyszerű többséggel vagy kétharmaddal. Nagyon nem mindegy viszont, hogy balról vagy jobbról, netán mindkét oldalról lesz-e erős ellenzéke.

Unalmas kampány, izgalmas folytatás? A két választási forduló között lesznek majd izgalmas pillanatok, amikor az állva maradt jelöltek koalíciózgatnak, s meglátjuk: a jobboldal fog össze az MSZP ellen, vagy a szocik képesek lesznek – mondjuk – a Fidesz jelöltjét támogatni csak azért, hogy a szélsőjobb kisebb létszámmal legyen a parlamentben. Egyik oldalról a két nagy között sikerült olyan mélyre ásni az árkokat, hogy szinte lehetetlen az összefogás, másik oldalról a fasisztának bélyegzett szélsőségekkel hivatalosan senki nem akar összefogni. De előfordulhat az a képtelen helyzet, hogy a jobboldalnak csak a Jobbikkal lesz alkotmányozó képessége, illetve a balosok csak a Jobbikkal összefogva tudják megállítani

Orbán Viktor ámokfutását. Koalíciós kényszer talán nem lesz, ám egymást most még erősen ekéző erők negatív célokért praktikus megfontolásokból igencsak összefoghatnak.

És akkor ki fordítja meg a testnyílások be- és kimeneti sorrendjét? Nehéz dolog ma antifasisztának lenni. Holnap még nehezebb lesz.

Krebsz János

Kitől kell félnünk?

A botcsinálta igazságtevőktől, például. Akik az önbíráskodásban élnek ki a frusztrációjukat; azzal kompenzálják. Gyakran elintézzük egy legyintéssel: „Ugyan már! Néhány buggyant szerencsétlenül. Minek kell akkora ügyet csinálni belőle!” Sőt szellemeskedünk is egyet a rovásukra. Azazhogy a rovásunkra... Mert körülvesznek bennünket a másra nem képes önbíráskodók.

A Pro Demokrácia által rendelt felmérést nem lehet félretenni, mert arra figyelmeztet, hogy minálunk ezek a botcsinálta igazságtevők vannak túlnyomó többségben. Azok például, akik helyeslik a halálos ítélet visszaállítását – a válaszadók 50 százaléka egyetért azzal, hogy referendumot tartsanak arról, s ha meglesz a népszavazás, akkor a többi megkérdezett is (a társaság – vagyis az ország lakosságának – 91 százaléka) megszavazza.

Tiszta beszéd.

S az önbíráskodók még magabiztosabbak akkor, ha egy kisebbségről – vagy általában a kisebbségről! – van szó.

Zsehránszky István

A megkérdezettek 68 százaléka máris népszavazást rendezne arról, hogy a cigányok bűnözők; és a válaszadók 94 százaléka azonnal megszavazná ezt!

Ezek után egyáltalán nem lepődünk meg, ha a romániai közvélemény szerint – mert azt faggatták, ugye, ebben a felmérésben – számúzni kell („meg kell fosztani a román állampolgárságtól”) azokat, akik a Székelyföld autonómiáját kérik – még akkor is, ha ezt legális úton teszik, az európai törvényekre hivatkozva. Az ő kieb-rudalásukra is országos népszavazást rendezne a megkérdezettek 44 százaléka – e tekintetben tehát már nincsenek többségben, viszont a népszavazás eredménye ez esetben sem kétséges: 89 százalék voksolna a fránya, gonosztevő, országromboló kisebbség, az autonomisták ellen.

És hasonló az arány az ortodox egyház törvényfelettségének elismerése, illetve minden ellenőrzés alól való kivonása esetében: 47/88. Mi ez, ha nem az államegyházi státus elismerése a lakosság részéről? Gyengén állunk tehát demokrácia dolgá-

ban. Bár a forma szerint az van. De az agyakban és a szívekben? – ez itt a kérdés. A felmérésből fogalmat alkothatunk a válaszadókról is. Messzemenően nagy többségben román nemzetiségűek (a felmérés készítői külön meg is jegyzik: „nem magyarok”), ortodox vallásúak, falusiak, legtöbbször moldvai, idős férfiak, főleg nyugdíjas, alacsony vagy közepes végzettségű, sok közöttük a munkás és a munkanélküli, valamint a magáncégek alkalmazottja.

A politikusi kaszt jelentős része, sőt maga az államfő sem tudja, hogy mire való a kétkamarás parlament.

Jövedelmük alacsony vagy közepes. Megtudhattuk tehát, hogy kiktől kell félnünk. Mert hogy félnünk kell tőlük, az nem vitás. Gondoljunk csak a legutóbbi népszavazásra, amikor a választók nagy tömege arra szavazott, hogy szüntessék meg a kétkamarás parlamenti rendszert, és – „megtakarítás céljából” – drasztikusan csökkentsék a honatyák számát. A felmérés kitér erre a témára is, és kiderül, hogy a megkérdezettek túlnyomó többsége a leg-alapvetőbb ismeretek hiányában szavazott. Egyáltalán fogalmuk sincs a parlament rendeltetéséről, szemrebbenés nélkül

összetévesztik azt a kormányral, a szak-szervezettel, a szociális gondozók egyesületével – bármivel, akitől valami alamizsnát, egy kis figyelmességet várhatnak.

Így aztán már szóba sem jön egy olyan részletkérdés, hogy mi a rendeltetése a Szenátusnak – bölcsen elvetik azt, még mielőtt tisztáznák. És, sajnos, nincsenek egyedül ebben a tudatlanságban: a politikusi kaszt jelentős része, sőt maga az államfő sem tudja, hogy mire való a kétkamarás parlament. Mit érdekel bennünket, hogy már bevált néhány országban, például az Egyesült Államokban, Angliában, Németországban...?

Pedig érdekelhetne, mert aki artikulált törvényhozás, megfelelő méretű és felépítésű parlament helyett népszavazásokkal, a választók tudatlanságát és frusztrációját meglovagolva, a többség diktatúrája révén akar uralkodni, az maga is diktatúrát ácsol, s a közép- és kelet-európai történelem bebizonyította, hogy ez egy bevált módszer.

Ha csak szép hazánkat tekintjük: II. Károly után bejött Antonescunak is, Gheorghiu-Dejnek is, Ceausescunak is. És attól tartunk, a sor nem ért itt véget...

Háztájira fogott erdélyi borp piac

Csávossy György szerint a hazai kistermelőknek a saját pincéjükben érdemes értékesíteni a bort

A kisebb borászatok egyetlen túlélési lehetősége a termékeik köré szervezett turizmus – mondta az ÚMSZ-nek adott interjúban Csávossy György, a nagyenyedi borászok egyesületének tiszteletbeli elnöke. Szerinte az erdélyi pincészetek költségesebben tudnak termelni, mint a dél-amerikaiak, így általában nem éri meg külföldre szállítaniuk.

Támás András

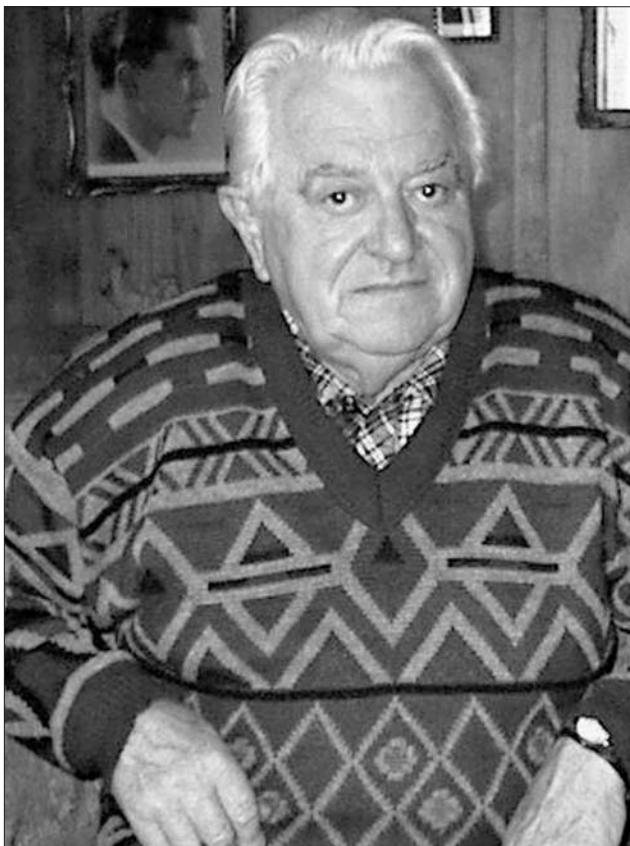
► Mennyire érintette a borászati ágazatot a gazdasági válság?

– Valahogy túléltek a krízist azok a kistermelők, akik befektetéssel vagy kölcsönből, akár ömlesztett, akár palackozott bort forgalmaznak. De éppen csak, tekintettel arra, hogy egyelőre az üzlet-hálózatokban még nem jelentek meg termékeik. Számukra jelenleg az egyetlen túlélési lehetőség a borturizmus, és ez működik is Nagy-károlytól Nagyenyedig. A kisebb pincészeteknek sokkal előnyösebb, ha a külföldi vendég a saját üzletükben szerzi be a bort és ott fizet, mintha kivitel révén forgalmaznának, ahol a legalsó polcra kerülnének palackjaik, pedig minőség révén ma-

gasabb „besorolást” érdemelnének.

► Miért nem éri meg a kisebb szőlősgazdáknak exportálni?

– Nagyobb az előállítás költsége, mint például egy chilei bor esetében, amely az ottani termelési körülményeknek, és főleg az éghajlatnak köszönhetően olcsóbb. A peronoszpóra, lisztharmat, a szürke és barnarothadás miatt nálunk nyolc permetezésre van szükség mostanában, és – bármennyire környezetbarátok vagyunk – vegyszerek nélkül nincs termés. A bor-kivitel a nagyobb cégeknek – mint a Jidvei, Murfatlar, a Cotnari vagy a Dealu Mare – járható út, amelyek megengedhetik maguknak, hogy alacsonyabb áron for-

Csávossy György: sok mulhat 2010-ben az állami támogatásokon

galmazzanak. Vannak üdítő kivételek is, Balla Géza Arad-hegyaljai borai versenytársai tudnak lenni a villányiaknak, Kadarkája pedig világszínvonalon. A mènesi boroknál jobb Magyarországon nincs, hiszen az ottani sikágon, délvidéki homokos vidéken nem adja az

opálosi dombokon megsokított minőséget.

► A 2010-es várható gazdasági növekedés mennyire befolyásolja a szektor szereplőit?

– Az a kérdés, hogy milyen állami támogatások lesznek az uniós területi támogatá-

sok mellett, amelyek sokszor csak papíron léteznek. Lehet panaszkodni a hatóságoknál, a megyei vezetőség olykor anyagilag is segít, például a kiállításokon való részvételben (többek között a borút kiépítésén munkálkodnak). Még egy példát említve, az enyedi kistermelők munkájának elismeréseként borászati laboratóriumot állítanak fel Enyeden.

► Milyen ötletei vannak arra, hogy a mai körülmények között sikeres legyen egy borászat?

– Ebből a szempontból azt kell mondanom, hogy jól állunk. Az engedéllyel rendelkező pincészetek nálunk ugyanúgy beszerezték a korszerű feldolgozási gépeket, az automatizált prést, zúzó, bogozót, palackozót, dugaszoló, szűrőszervezetet mint a technológiai szempontból élenjáró magyarországiak. A március végén szervezett borversenyen, tulajdonképpen nem a borokat versenyeztették, hanem mi gyakoroltuk a borok díjazásának, pontozásának a módszerét.

► A nyugati országokhoz képest, hol állunk borkultúra tekintetében?

– Nagyon le vagyunk maradva. Bár mindent megteszünk ez ellen. Jómagam is jelentet-

tem meg cikkeket, ma is kaptam például felkérést, hogy a Sapientia konferenciáján tartssak borbemutatót. Sokszor például indító italnak borpárlatot, konyakot kínálunk, ami nem helyes. A franciák ezzel fejezik be az étkezést, a végén, kávé mellé szolgálják fel. Egy háziasszony – hiszen Nyugaton a bort nem a férfiak, hanem a nők vásárolják – amikor szombatnőként elmegy a szupermarketbe bevásárolni, tudnia kell milyen ételhez, milyen bor illik. A halhoz például száraz, savanykás fehér bor, a pecsenyéhez vörös, a szárnyashoz könnyebb vörös, a szőrmehez, vadhoz karakteresebb vörös bor jár, akárcsak az aromás sajtokhoz.

► Mekkora a borpiacon Romániában, s ezen belül az Erdélyben?

– Az országban nincs több 220 ezer hektár szőlőültetvény, a legnagyobb termőhelyek pedig a Kárpáton túlra esnek. Erdély legfeljebb egynegyedét adja ennek, a minőség szempontjából viszont a fehér borok szempontjából egyértelműen vezet. Ami a vörösbortok iránti Arad-hegylája megállja a helyét, de – mivel több a nagy termőhely – a Valea Călugărească, Urlați és Dealu Mare vidéke dominál.

Plusszol a Plus Erdélyben

Sz. Zs.

► Egymillió eurós beruházással most kezdte el egy új üzletközpont megépítését Kolozsváron a Plus diszkontáruház-hálózat az Adama fejlesztőcéggel. Az üzletlánc legutóbb március végén gyarapodott két új egységgel Szatmárnémetiben és Vaslui-ban, így boltjainak száma mára elérte a kilencvenkilencet. Piaci szereplők szerint a Plus

magabiztos terjeszkedése Románia-szerte újabb lendületet adhat az egymással versengő diszkontboltok (a hipermarketnél alacsonyabb árfekvésű üzletek) terjeszkedési politikájának, annak ellenére, hogy az ágazat nyereségkilátásai ingadozóak. A kiskereskedelmi forgalom februárban nyolc százalékot meghaladó szinten visszaesett 2009 hasonló időszakához képest.

A Plus a német Tengelmann csoport leányvállalataként 2003 óta van jelen a román piacon, nemrég jelentette be, hogy kelet-európai egységét, azaz romániai és bulgáriai üzleteit eladja a Lidl-csoportnak. A fúzió hozadéka, hogy ösztönzőleg hat a rivális diszkontáruházak romániai beruházására (így főként a Penny Marketre, mely a német Rewe-csoporthoz tartozik), melyek tavaly a kiskereske-

delmi tevékenységnek több mint tizenkét százalékát tudhatták magukénak. Bár a piacvezető Penny négyszázmillió eurós forgalmat bonyolított 2009-ben, 2010-ben igen szoros küzdelembe kerülhet a mögötte nem sokkal lemaradó, dinamikusabban terjeszkedő Pluszal.

A tét: minél nagyobb szeletet kikanyarítani a román diszkontpiac évi egymilliárd eurós forgalmából. ◀

Nyolcas munkanélküliség

ÚMSZ

► Meghaladta a 8,3 százalékot márciusban a munkanélküliség Romániában – közölte a nyilvántartások adataira hivatkozva az Országos Munkaerő-csoport Ügynökség. A növekedés 0,06 százalékponttal volt magasabb az egy hónappal korábbi szintnél és 5,6 százalékkal a tavalyi év hasonló időszakához képest. Az erdélyi megyék egy részének sikerült az országos átlag alatt tartani a munkanélküliség arányát: Temes, Bihar,

Máramaros, Szatmár és Szeben is hét százaléknál kisebb mutatókkal rendelkezik, miközben 2,53 százalékkal Bukarest egyértelműen dobogós. Ennél sokkal riasztóbb adatokat mértek azonban Maros (8,5), Brassó (9,07), illetve Hargita megyében – ez utóbbiban 11,34 százalékos az állástalanság aránya.

Az Országos Statisztikai Hivatal közleménye 2009 utolsó negyedének összesítése alapján még hét és fél százalékos munkanélküliségrátáról számolt be. ◀

„Gáz van” a gázvezetékekkel

Gy. Z.

► Ma kezdik meg hivatalosan is az Oroszországtól közvetlenül Németországig húzódó új, 1200 kilométeres gázvezeték, az Északi Áramlat építését (bár az Északi-tenger alatt húzódó csőhálózat első darabját svéd felségvizeken már a hét elején elsüllyesztették). Biztonsági okokra hivatkozva a majdani üzemeltető módosította a német partok mentére tervezett nyomvonalat.

A német bányahatóság ugyanis azt javasolta, hogy a vezeték a tengerfenékben ássák meg, mivel ezáltal elkerülhető, hogy a Lubmintól a gräbeni öveze-

tig terjedő sávban a hajók nekiütközhesse a párhuzamosan elhelyezett két, 47 kilométeres csőnek.

A változtatásokkal az Északi Áramlat építői a Bundeswehr (Németország hadereje) és egy lengyel cég vádjaira is válaszoltak. A vezeték ugyanis éleslövészet gyakorlására használt tengeri területet is keresztez. A német hadsereg fokozott veszélyt lát abban, ha a csövet egyszerűen csak lefektetik a tengerfenékre. A lengyel vállalkozás pedig azzal érvel, hogy a nyomvonal megnehezíti a 15 méteres merüléssű hajók eljutását a szwinoujcieci (swinemünde) kikötőbe. A módosított ter-

vek alapján a tengerszint alatt az eddigi 14 helyett 17,5 méteres mélységbe helyezik a vezetékét.

Az Északi Áramlat más vonalon is a támadások keresztüztében áll. A balti államok és Lengyelország azt vetik Berlin szemére, hogy fittyet hányt az Európai Unióban alapkövetelménynek számító szolidaritás elvének, és kizárólag saját érdekeit tartja szem előtt. A szerződést az előző kormányfő hozta tető alá: az a Gerhard Schröder német kancellár, aki megkapta a Nord Stream AG (Északi Áramlat Rt.) magas fizetéssel járó felügyelőbizottsági elnöki tisztségét. ◀

HIRDETÉS

2% hogy kevesebben nélkülözzenek!

www.caritas-ab.ro

Ajánld fel adód 2%-át a Gyulafehérvári Caritasnak hogy minél kevesebb ember nélkülözzön!

Név: Caritas Alba Iulia Adószám: 4562770

Bankszámlaszám: RO62 RNCB 0003 0015 6949 0009

Légy társunk te is a szegénység enyhítésében!

Információk: Fehér megye: 0258-812.118, Harghita megye: 0266-315.763,

Hunyad megye: 0254-549.843, Kovászna megye: 0267-315.457, Maros megye: 0265-250.191

Médiapartnerek: 24 Ore Muresene; Antena 1, Gyulafehérvár; Csiki Hírlap; Csiki TV; Digital3 TV; Erdély FM; Erdélyi Magyar Televízió; Fun FM; Csikszerebia; Gyergyó TV; Gyergyói Kisújság; Harghita Népe; Kolozsvári Rádió; Krónika; Marosvásárhelyi Rádió; Marosvásárhelyi Televízió; Népiújság; Parâng TV; Polyp TV; Prima Rádió; Profi Rádió; Radio Ardealanul; Radio Allas FM; Radio SON; Rádió GaGa; Régió Rádió; Sepsai Rádió; Sláger Rádió; Star Rádió; Sui TV; Székely TV; Udvarhelyi Híradó; Új Magyar Szó; Unirea de Alba; Vásárhelyi Hírlap; Vasárnap; Zi de zi; Ziarul de Mureș; Ziarul Văii Jiului.

Többet fizetnek a betegek

Munkatársunktól

► Többletterhet ró az új keretszerződés értelmében az Országos Egészségbiztosítási Pénztár azokra a betegek, akiknek van érvényes biztosítása. A tervek szerint a háziorvosok rendelési idejét is lényegesen átszervezik, azért hogy elkerüljék a túlszűfoltást a rendelőkben, az érintetteket pedig rábírák, csak indokolt esetben kérjenek segítséget. „Bár a részleges költségtérítés intézményét több orvos is üdvözölte, sokan figyelmen kívül hagyják a tényt, hogy a betegekre járul a háziorvosi rendelők fenntartásának jelentős része” – figyelmeztetett tegnap Vasile Astărăstoae, a Román Orvosi Kamara (CMR) elnöke. A napokban folytatott tárgyalások eredményeképpen a háziorvosok idej keretszerződése tartalmazza a részletes költségtérítés feltételeit, ennek megfelelően, minden háziorvos naponta húsz konzultációt végezhet előzetes egyeztetés alapján. Az a páciens, akinek nincs előre rögzített időpontja, köteles vállalni a konzultáció költségeit, ez pedig a kamara elnöke szerint megengedhetetlenül nagy terhet ró a betegek. Astărăstoae szerint megoldást jelenthetne, ha – megfelelő betegügyi védelem mellett – bevezetnék az egészségügyi kártya intézményét. ◀

Sofőrvizsga...

ÚMSZ-összeállítás

► „Borzasztóan szégyellem magam, amikor kérdezte a vizsgáztató, ki akar magyar nyelven vizsgázni a vezetői jogosítványért, és a teremben ketten nyújtottuk fel a kezünket. Pedig sokkal többen voltunk bent magyarok” – meséli Veres József. A marosvásárhelyi férfi nemrégiben vizsgázott magyar nyelven a vezetői jogosítványért. Rá is vonatkozik Bokor Tibor RMDSZ-es szenátor március eleji interpellációja. A háromszéki honatyja a belügyminiszterhez fordult, jelezve: jogszerűtlenül zajlanak az online vezetői vizsgák, a gépkocsik bevezetésével és a jogosítványok kibocsátásával foglalkozó igazgatóság honlapján szereplő teszt ugyanis csak román nyelven érhető el. Pedig – figyelmezteti Bokor Vasile Blagát – a 2002/195-ös számú sürgősségi kormányrendelet értelmében a kisebbség nyelvén is lehet vizsgázni a jogosítvány megszerzéséért.

Nem lehet pénzkérdés

Vasile Blaga egy hónapot várt a válasszal, és a napokban arról tájékoztatta a háromszéki szenátort, hogy pénzhány miatt késik a ki-

Vasile Blaga Fotó: NewsIn

sebbségiek nyelvén is elérhető online teszt. A miniszter hangsúlyozta, hogy nem új keletű a probléma, tavaly július óta elérhetőek a román nyelvű tesztek, és objektív okokból nem fordították le azokat. Blaga szerint várható, hogy amint sikerül megfelelő pénzforrást találni erre a célra, azonnal elérhetővé teszik a tesztek többnyelvű változatát is.

Vakarc Szilárd törvényszéki fordító úgy véli, pénzhányra semmiképpen sem lehet hivatkozni ebben az esetben, a kisebbségi nyelvek használatára ugyanis kötelezvényt vállalt a kormány. „Románia tavaly ratifikálta a regionális nyelvek chartáját, és ez azt jelenti,

Bokor Tibor Fotó: archiv

hogy ezeket a jogokat mindenképpen biztosítani kell” – fogalmazott a törvényszéki fordító, aki szerint akár civil összefogással is lehetne a tesztek fordítani, ha ezen múlik, hogy gyakorolni tudják-e a kisebbségekhez tartozók nyelvi jogait.

Magyarul nem megy?

A kérdéssel kapcsolatban sajátos szempontot ismertett egy marosvásárhelyi autósiskola oktatója: „Nem biztos, hogy ha lennének magyarul tesztet, megnövekedne azok száma, akik magyarul szeretnék vizsgázni” – fogalmazott a szakértő. Az oktató szerint a hazai közlekedési szabályok fordí-

tása, a már lefordított vizsgakérdések magyar változata számos esetben pontatlan, nyelviileg nehézkes, és ezért félreérthető. „Én azt szoktam javasolni a tanítványaimnak, hogy még akkor is próbálkozzanak a román nyelvű vizsgával, ha egyébként rossz a nyelvtudásuk. A magyar fordítás gyakran megzavarja őket, a tapasztalat az, hogy románul könnyebben elérhető az áhított jogosítvány.”

Ugyancsak Marosvásárhelyen találtunk olyan autósiskolát, ahol gyökeresen mást javasoltak: „Presztizskérdés, hogy magyarul oktatassunk, és magyarul vizsgázzanak a hallgatóink, a hibákon változtatni kell, nem lemondani erről a lehetőségéről” – magyarázta állásponjtját az elszánt tulajdonos.

A Bihar megyei Nyerges József öt sikertelen vizsgán van túl. „Én alig beszélek románul, megpróbáltam románul is, magyarul is, egyik verzió sem jött be. Az volt az érzésem, hiába olvasom magyarul a szabályokat, mintha nem is magyarul lettek volna, nem vitt közelebb a közlekedés logikájához” – fogalmaz elkeseredetten a renitens vizsgázó, aki arra készül, hogy Magyarországon próbál szerencsét. ◀

Röviden

Program az infarktus ellen

Tegnap indította útjára az Egészségügyi Minisztérium a szívinfarktus invazív kezelésére vonatkozó országos programot. Ennek keretében a szaktárca megteríti a sürgősségi eljárásban végzett életmentő műtétek költségeit, beleértve a szükséges sztentek árát is. Cseke Attila a kezdeményezéssel kapcsolatban elmondta, hogy a programot országsszerte tíz központban alkalmazzák, sürgősségi kórházakban, illetve szívgyógyászati szak-kórházakban Marosvásárhelyen, Kolozsváron, Jászvásáron, Temesváron és Bukarestben. A programnak köszönhetően csökkenhet a szívinfarktus okozta halálozások, illetve komplikációk száma, valamint a hosszas kórházi kezelések költsége.

Kötelező zárva tartás?

Májustól minden vasárnap kötelezően zárva tartanak a nagy bevásárlóközpontok, ha a parlament elfogadja két honatyja törvényjavaslatát. A kezdeményezők szerint az intézkedés megfelel az EU-s szabványoknak. A betérjesztők abban bíznak, hogy a döntés a kistermelők forgalmának növekedését, valamint a kisvállalkozások erősödését eredményezi.

Roma világnapot ünnepeltek

Sipos M. Zoltán

► Nem javul a hazai cigányok helyzete – hangzott el tegnap azokon a megemlékezéseken, amelyek a Roma Világnap tiszteletére szerveztek országsszerte. Kolozsváron több civilszervezet a Kolozs Megyei Tanáccsal és a Kolozs Megyei Tanfelügyelőséggel közösen ünnepelt és emlékezett. „Ekkora megmozdulásra másodsor kerül sor Kolozsváron, és úgy gondolom, nagyon fontos ez a hangsúlyos jelenlét” – figyelmeztetett a lapunknak nyilatkozó Péter Tünde, Kolozs megyei fő-

tanfelügyelő-helyettes, aki szerint ez a sokak által figyelemmel kísért akció erősíti a romák identitását, és meg erősíti a többségi társadalmat abban, hogy fontos az integráció. Az oktatási szakértő elmondta, a Kolozs megyei cigánygyerekek hatvan százaléka jár rendszeresen iskolába. Haller István államtitkár, a Diszkriminációellenes Tanács tagjaként az ÚMSZ-nek elmondta: bár a roma oktatás területén nagyon jelentős előrelépések voltak, a legfiatalabbak, az általános iskolások még több támogatást igényelnek, ebből a korosztályból kerül ki

ugyanis a legtöbb iskolaelhagyó. Az emberjogvédő úgy véli, a romániai kormányok a csatlakozás utáni években elhanyagolták a romapolitikat, és úgy fordítottak egymillió eurót a roma-programokra, hogy a jelentős pénzösszeg nem a rászorulókat szolgálta. Haller figyelmeztetett arra, jelentős az RMDSZ felelőssége a megfelelő politikai gyakorlat kialakításában, mert a Székelyföldön további etnikai konfliktusok fenyegetnek, a helyi önkormányzatok a tavalyi atrocitások óta sem tudták megfelelően rendezni az ellentéteket. ◀

A kincses városban tegnap táncgyűsségüket bizonyították a roma fiatalok

A szerző félvétele

Önnek csak a céljaira és a megtakarításaira kell ügyelnie, a kedvező kamatokról mi gondoskodunk!

3,45%
éves kamat az
5.000 EURO feletti
3 hónapra
újonnan lekötött
betétekre

Már alacsony összegű betétnél is kedvező kamatok! Az OTP Bank munkatársai segítségével válassza ki az Önnek legmegfelelőbb megtakarítási formát és a legkedvezőbb kamatot.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Megbízunk egymásban

banki megtakarítások

▶ Röviden

Egyetemnap
évfordulóval

Fennállásának 64. évfordulóját ünnepli idén a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem. Ma, akárcsak a korábbi években, az egyetem jogelődje, a kolozsvári Zene- és Színművészeti Konzervatórium megalapítására emlékeznek. Az idei Egyetem Napját egy évforduló teszi különlegessé: száz éve született Kovács György, a Székely Színház egyik jelentős alapítósínésze, az egyetem legendás tanára. Az ünnepi rendezvénysorozat része továbbá az egyetem kiadójánál megjelent legfrissebb tanulmányok, kötetek bemutatása, valamint a Doctor Honoris Causa kitüntetések átadása.

Dramafesztiválon
a Yorick Stúdió

A marosvásárhelyi Yorick Stúdió két előadása kapott meghívást a temesvári Román Dramafesztiválra. Az idei válogató – Mihaela Michailov kritikus, drámaíró – a *Stop the tempo* és a *20/20* című előadásokat hívta meg a kortárs román drámák legjobb színreviteleit felvonultató fesztivál versenyprogramjába. A *Stop the tempo*t április 12-én hétfőn délután 5 órai kezdettel láthatja a temesvári közönség a Sala 2 nevű teremben. A *20/20* előadása másnap, április 13-án, kedden este 9 órakor kezdődik ugyanazon a helyszínen.

Grafikai Szemlére
lehet jelentkezni

Április 18-a a beküldési határideje azoknak az alkotásoknak, amelyekkel az I. Székelyföldi Grafikai Biennáléra, hivatásos képzőművészeknek és képzőművészeti egyetemi hallgatóknak szóló grafikai versenyre jelentkezzenek be alkotóik. A biennálé célja a kortárs grafikai törekvések ismeretése és népszerűsítése, valamint a régió grafikai törekvéseinek bekapcsolása a nemzetközi trendekbe. A biennálé szervezői két kategóriában hirdettek meg versenyt: hagyományos és kísérleti grafika. A részletes pályázati feltételek megtalálhatóak a rendezvény honlapján, a www.grafikaiszemle.ro oldalon.

Marosvásárhelyen
komédiáznak a figurások

Minden jó, ha vége jó című Shakespeare-komédiával a marosvásárhelyi Stúdió Színház termében vendégszerepel a gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színház vasárnap este 7 órától. Az előadás rendezője Kövesdy István, a Király és a Bolond szerepében Viola Gábort láthatja a nagyrövidű. Az előadás érdekessége, hogy a 25 éves Figura első ízben játszik Shakespeare-művet.

Magyar sajtófotó-kiállítás: 2009 képekben elbeszélve

Az elmúlt év legizgalmasabb pillanatait, természeti csodái, drámai, örömteli, mulatságos élethelyzetei, kivételes művészeti és sportteljesítményei háromszáz képben elbeszélve – ezt nyújtja a budapesti Magyar Nemzeti Múzeumban május 2-ig látogatható XXVIII. Magyar Sajtófotó-kiállítás.

Kánya Gyöngyvér, Budapest

▶ Tavaly a kétszeres olimpiai bajnok kenus Kolonics György halála volt a vezérmotívum a Magyar Újságírók Országos Szövetsége (MÚOSZ) által megrendezett Magyar Sajtófotó-kiállításon, míg idén Szandelszky Béla *Roma gyász* című fekete-fehér képriportja hatotta meg leginkább a zsűrit. Az *Associated Press (AP)* fotóriportere a romagyilkosságok helyszínein fotózott, egész éjszaka együtt virrasztott a gyászoló családokkal, és a temetések előtt, valamint azok után is készített anyagot. „Talán ez ennek a sorozatnak a tanulsága: ha az ember egy komoly anyagon dolgozik, szánja rá az időt,

és tegye bele azt a plusz éjszakát, azt a pluszt, amitől több lesz, mint egy másik anyag” – fogalmazott fődíjas képsorozatóval kapcsolatban az Afganisztánt, Koszovót, Grúziát és Libanont is megjárta fotóriporter, aki a MÚOSZ nagydíján kívül még sport, képriport és társadalomábrázolás kategóriákban is díjakat nyert.

A Magyar Nemzeti Múzeum második emeletén található kiállítás emlékkünkbe idézi a Formula-1-es pilóta, Felipe Massa verseny közben bekövetkezett súlyos balesetét, az olaszliszakai lincselés ítélethirdetését, a kormányfőváltást, de mindemellett azt is, hogy 125. születésnapját ünnepelte az Operaház, hogy mekkora

A Magyarországon készült képek mellett külföldön készített fotókat is kiállítottak

örület volt a Balaton Sound-on és hogy milyen egy vadászó kormorán.

A Magyarországon készült képek, képsorozatok mellett azonban külföldön készített fotók is kiállításra kerültek, a legjobb emberközpontú dokumentarista fotográfiaért járó André Kertész Nagydíjat Sopronyi Gyula szabadfoglalkozású

fotóriporter nyerte el az *Árvaház Havadtón* című sorozatával, amely Sebesi Hal mágyi Ildikó református lelkesítő Szovátához közeli árvaházának életébe enged bepillantást. A brutálisan bántalmazott, éhezettett vagy magára hagyott gyermekek a képeken vidámak, kiveszik a részüket a ház körüli munkában, sepregetnek,

sugdolóznak, szalámis kenyerek mellet kulcsolják imára a kezüket.

A Magyar Sajtófotó-kiállítás budapesti zárása után országjáró körútra indul, Debrecenben, Pécsen, Balatonfüreden és Miskolcon lesz látható, majd decemberben az is kiderül, hogy melyik képet kedvelte leginkább a közönség. ◀

A korondi író „ösvényei” a vásárhelyi Bernády Házban

Antal Erika

▶ Ambrus Lajos *Ösvények az égben* című kötetét mutatták be szerdán este Marosvásárhelyen a Bernády Házban. A szerző Korondon élő nyugalmazott magyartanár, aki több verses, novellás és mesés kötetet is letett már az olvasók asztalára.

A szerzőt, aki a Súrlott grádiés irodalmi kör meghívottja volt, Bölöni Domokos, illetve Mayla Sándor faggatta múltjáról és jelenéről, arról a korondi légkörről, amely számos művészt, író, költőt, festőt adott a világnak. Ambrus Lajos a Firtos Egyesület alapítója, a *Hazanézó* című folyóirat főszerkesztője már régóta ír verset, a valamikori *Jóbarát* című ifjúsági lapnak volt a munkatársa, ahol rendszeresen közölt. Első kötete, *A korondi néződény* 1982-ben jelent meg. A szerző felidézte az akkori könyvkiadás körüli hangulatot, azt a légkört, amelyben a cenzúra ellenére is lehetett irodalmi, művelődési életet szervezni. Szólt a családjáról, a nagyszülei foglalkozásáról, szüleiről, gyermekkoráról, pályaválasztási zökkenőiről is. Elmondta, hogy 1941-ben született Korondon, iskoláit szülőfa-

Ambrus Lajos (jobbra) a Súrlott grádiés irodalmi kör meghívottja volt

lujában és Marosvásárhelyen végezte, majd az egyetem elvégzése után, mint magyartanár ment vissza falujába, de előbb még öt helyen tanított.

A *Hazanézó* folyóirat azok közé a kevés vidéki lapok közé tartozik, amelyek még működnek. Évente kétszer jelenik meg, és mint minden, magára valamit is adó lap, könyvkiadást is vállal. Ennek jegyében 22 *Hazanézó* kötet látott napvilágot, azoktól a szerzőktől, akik közöltek a folyóiratban. Ebben a sorozatban jelent meg a *Korondi olvasókönyv* is, amelyet ma már tankönyvként forgatnak a korondi iskolában. Ambrus Lajosnak eddig 18 novellás-, mesés- és verses-

kötete jelent meg. Mint mondta, a gyerekvers, a mese, közel áll hozzá, mivel a gyerekek és fiatalok között töltötte életét. De szívesen ült be öreg falusi emberek közé is, kártyázott velük, hallgatta történeteiket, hogy megírhasssa a „falusi regényét”. Az egész életén keresztül végzett szellemi munkából Ambrus anyagi javakat nem szerzett, ahogy mesélte, édesapja épített számára házat, ő vett neki autót. Bár egy jó ideje nyugdíjas, nagyon sok a feladata, megvalósítás előtt álló terve.

Az irodalmi találkozón Ferencz Csaba, Márk Attila és Ferencz Anikó Ambrus Lajos megzenésített verseit adták elő. ◀

A fotográfia napjai

A CFR futballcsapat játékosairól készült fotókkal, a modellek jelenlétével és autogramostással hívnák fel a figyelmet a fényképezés művészetére Kolozsváron.

Baló Levente

▶ A fiatal fotósokat tömörítő Erdélyi Képrók Egyesülete (ErKE) április 12. és 18. között a kolozsvári Cora áruház parkolójába várja az érdeklődőket, ahol a programsorozat egy nagyszabású játékosait fotózták, ez az anyag lesz megtekinthető április 12-én, hétfőn 17 órától. A kiállítást maga a klub elnöke Iuliu Mureșan fogja megnyitni, jelen lesznek a focisták is, akiktől természetesen autogram kérhető, de adott esetben a helyben megvásárolt fényképet is dedikálják, ugyanis a kiállított fotók megvásárolhatóak.

A továbbiakban a hét minden napján 17 és 19 óra között különböző fotózással kapcsolatos program kerül megrendezésre. Kedden

és szerdán népszerű fényképezőgépcsaládokat mutatnak be gyakorlott fotósok, de nem egyszerű termékbemutató lesz csupán, workshop keretén belül megtanítják a készülékek használatának csínját-bínját is. Az oktató jellegű műhelygyakorlatok csütörtökön is folytatódnak, Marius Ioan Groza fotográfus a digitális fényképek feldolgozásainak titkaiba vezet be.

Péntek délután a *Camera Obscura* című folyóirat főszerkesztője, Sebi Vaida a fényképezés modernkori mítoszairól tart interaktív előadást, hiszen a fénykép megjelenése óta messzemenően meghatározza mindennapi életünket, gondolkodásmódunkat, világról alkotott képünket.

Az épp tárlaton lévő kiállítás témájának megfelelően Manases Sándor sportfotós szombaton a sportfotográfia iránt érdeklődőket várja. Vasárnap pedig, a rendezvény utolsó napján fotós vásár lesz, ahol új és használt készülékeket és tartozékokat lehet vásárolni. A rendezvény utolsó workshopja a fényképezés alapjaihoz tér vissza. Az ErKE alapítótágya és elnöke, Soós Attila, alias Pinto Horse közös fényképezésre hívja meg a látogatókat, amelyben elsősorban a fény használatára, a fényvel való érzékeny munkára, mint a fényképezés alapjára, hívja fel a figyelmet. ◀

Április 9., péntek

Az év 15. hete, eltelt 99 nap, hátravan 266 nap

Ma Erhard nevű olvasóinkat köszöntjük. Az Erhard férfinév germán eredetű, elemeinek jelentése: becsület és erős, merész. Holnap Zsolt napja van. Vasárnap a Leók ünnepelnek. Hétfőn a Gyulákat köszöntjük.

Évforduló

- 1821-ben született Charles Baudelaire francia költő.
- 1865-ben befejeződött az amerikai polgárháború.
- Április 10., szombat**
  - 1847-ben született Joseph Pulitzer (er. Pulitzer József) magyar származású újságíró, a modern amerikai újságírás atyja, sajtómágnás, a Pulitzer-díj alapítója.
- Április 11., vasárnap**
  - 1900-ban született Márai Sándor magyar író, költő, drámaíró, újságíró.
  - 1905-ben született József Attila magyar költő, esztéta.

Vicc

A skót megnyeri a főnyereményt a lottón, de egyáltalán nem látszik boldognak. – Miért nem örülsz? – kérdezi egy barátja. – Hiszen tiéd a főnyeremény. – Soha nem fogom magamnak megbocsátani, hogy két szelvényt vettem.

Recept

Zöldséges hajdina

Hozzávalók: 50 dkg hajdina, 1 fej vöröshagyma, 10 dkg zöldborsó, 1 sárgarépa, 1 fehérrépa, fél zeller, 2 ek. olaj, 10 dkg trappista sajt, só, bors. **Elkészítése:** A hajdinát kevés olajon pirítsuk meg, sózzuk, borsozzuk, majd öntsük fel kétszeres mennyiségű vízzel, és lefedve pároljuk. Az apróra vágott hagymát kevés olajban dinszteljük meg. A megtisztított zöldségeket vágjuk apró kockákra, szórjuk a hagymára, sózzuk, borsozzuk, és nagyon kevés vízzel pároljuk meg. Mielőtt elkészülne, szórjuk bele a zöldborsót, és amikor minden zöldség puha, forgassuk össze a megfőtt hajdinával.

A hatos lottó nyerőszámai:
45, 32, 36, 9, 48, 31.

Gondolatjel

Visky István rovata

Amikor már semmire sem számíthatunk, mindenre kell számítanunk. Lehetőségeink kiismerése nem jelenti azt, hogy minden változás eleve kizárt, hanem sokkal inkább azt, hogy mi nem látunk már egyéb lehetőséget. Pedig a valóság mindig sokkal gazdagabb, mint gondolnánk. A lemondás nagyszerű pillanataiban valósággal szabadabbá vá-

lunk, hogy elengedve saját elképzeléseinket átadjuk magunkat a véletlenszerűségnek. A sodródásnak ezt az állapotát csak kevesen merik vállalni, pedig kitűnő alkalmak ezek az önmagunkkal szembeni tárgyilagosságnak. Meglepődve fogjuk tapasztalni, hogy milyen változatos is lehet az, amikor kénytelenek vagyunk kiengedni kezünk közül az irányítást.

Horoszkóp

- KOS (III. 21.–IV. 20.)**
Engedjen megérzéseinek, ne hagyja, hogy bárki is elvegye Öntől a reményt. Legyen toleráns és kedves.
- BIKA (IV. 21.–V. 20.)**
Legyen optimista, hiszen a közeljövőben lehetősége lesz jobb körülmények teremtésére.
- IKREK (V. 21.–VI. 21.)**
Sétáljon a természetben, őrizze egészségét. Ez ellensúlyozza hatalmas erőfeszítéseit a munkában vagy tanulásban.
- RÁK (VI. 22.–VII. 22.)**
Munkahelyén erős stressznek van kitéve, mert senki nem kíváncsi az Ön javító szándékú észrevételeire.
- OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)**
Élénk és magabiztos, szinte izzik Ön körül a levegő. Erős vágyat érez, hogy valami különlegeset tegyen.
- SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)**
Ha nem szeretne érzelmileg labilis és kiszolgáltatott állapotba kerülni, akkor ne kezdje újra régi szeretőjével.

- MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)**
Párja nem osztja Önnel politikai nézetét. Próbálja vele megértetni, hogy emiatt veszekedni teljesen felesleges.
- SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)**
Egy gyermek vár Öntől segítséget. Bármennyire is fontos Önnek a pénz, most tegye félre a munkát.
- NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)**
Anyagi gondjaitól nem tud megszabadulni, pedig ha képes lenne kívülről szemlélni önmagát, belátná, a problémáknak nincs alapvető kihatásuk Önre.
- BAK (XII. 22.–I. 20.)**
Igen elfoglalt a mai napon, ráadásul hátráltatja egy váratlan telefonhívás is, ami túl hosszú ideig tart.
- VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)**
Különleges és jelentős elismeréssel járó feladatot kap. Jó szerencséje miatt ellenséges érzelmeket vált ki környezetében.
- HALAK (II. 20.–III. 20.)**
Ragyogó személyiségének köszönhetően ezen a napon harmonikus kapcsolatot tud teremteni a környezetében lévőekkel.

Ma

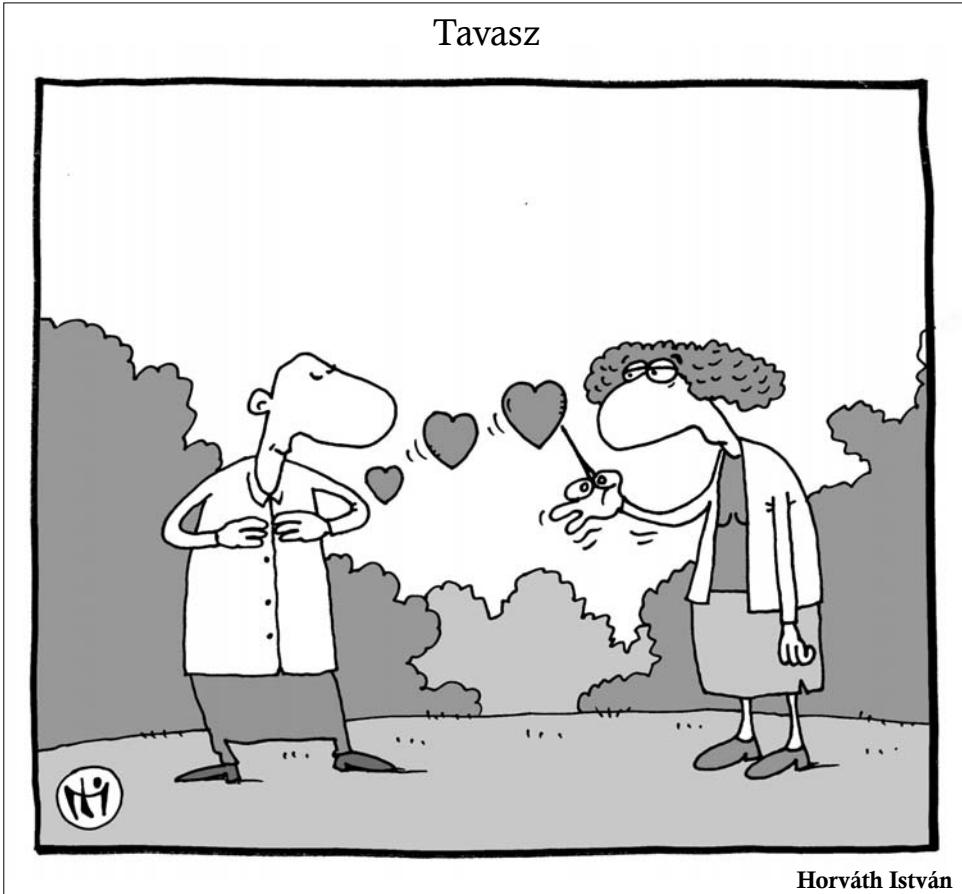
A következő napok időjárása

Szombat: Erdélyben erősen felhős vagy borult lesz az ég, és sokfelé valószínű eső, zápor.
Vasárnap: Többnyire erősen felhős vagy borult lesz az ég, ismét sokfelé kell csapadéokra számítani.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	20°C	6°C
Brassó	12°C	2°C
Bukarest	15°C	6°C
Csikszereida	13°C	2°C
Kolozsvár	17°C	3°C
Marosvásárhely	16°C	3°C
Nagyvárad	20°C	6°C
Szatmárnémeti	18°C	6°C
Temesvár	21°C	6°C

Készült: Magyarország az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Napközben erősebben megnövekszik a felhőzet, és több helyen fordulhat elő eső, zápor, de néhány óras napsütésre mindenütt számítani lehet. Többnyire mérsékelt marad a légmozgás.

***	RITKA NŐI NEV	JÓ SORSJEGY	***	KISZÁRADT PATAKI	SPANYOL NEVELŐ	SZÁRAZ VÖLGY	HEVES IDEG-FÁJDALOM	XEROXGÉP	KUTYÁS VADASZAT
ANYJA NEVE (RÓV.)			VÉRFO-LYADEK HOROGRA KERÜLES						
AKARA-TOSSÁG									
RÉSZES-RAG, A -NAK PÁRJA			OROSZ FÉRFINEV KÁLYHÁBA KERÜL						
GABONÁT KASZÁL					A HEGY NE-MES LEVE HATÁR-ÉRTÉK				
"KIÁLT" A TEHÉN						LENTEBB NÁLA TEHER-HORDÓ			
SPANYOL AUTÓK JELZÉSE		VIZESEDIK ELLENŐR (RÓV.)					OSZTANI KEZD! RÉGI SÚLY		
ELTŰNIK A RÁNC								TÍZBŐL EGY! DÚDOLÁS SZAVA	
A VÉGÉN SZÁLL!			IDEGES JÁRÁS JELZŐJE JOULE						
GONOSZSÁ TEVÉS									

Új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Ágoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Lokodi Imre, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális), Bogdán Tibor (Hátér), Darvas Beáta (Kultúra), Nagy Vajda Zsuzsanna (Gazdaság), Turós-Jakab László, Vásárhelyi-Nyemec Réka (Sport), Farkas István (Média), Orosz Anna (Életmód), Szonda Szabolcs (Szinképz)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Bíró Vitus

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárad), Horváth István – 0788-822442 (Csikszereida), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Csibi Márti – 0749-462069 (Gyergyószentmiklós), Kánya Gyöngyvér – +36 20 532 8751 (Budapest), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Mihăiteanu Albert

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Gazdasági igazgató:
Chirode Linda

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Jogtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénzügyhatósággal (mandat postál) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknek. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányszám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

agnus
RADIO 88.3 FM
naponta 03-08 és 12-15,
csütörtökön 19-23 óra között
a világhálón:
www.agnusradio.ro

r . a . d . i . o
88 f M

Paprika rádió
fülön csíp
95,1 fm

rtm
MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ
98.9 FM

Sláger Rádió
fm 105.9
A tegnap legnagyobb slágerei,
a ma legfrissebb hírei

Kolozsvári rádió
www.radiocluj.ro
95.6 MHz
909, 1593 kHz

Prima Rádió
87,9 MHz

MEDIAPARTNEREK

Szombat

2010. április 10.

DUNA TV
9.00 Élő egyház
9.30 Hol volt, hol nem volt...
11.20 Cimborá
12.45 Híradó, Időjárás-jelentés
13.00 Déli harangszó
13.05 Isten kezében
13.35 EtnoKlub
14.50 Daktari (am. kalandfilmsor.)
15.40 Menekülés a szabadságba (olasz dráma)
17.30 Irodalmi műhelyek (ism. sor.)
18.00 Talpalatnyi Zöld
18.30 Kirakat - Gellért Alpár műsora
19.00 HÍRÓRA Sport, Időjárás-jelentés
20.00 "A zene az kell"
20.30 Menekülés a szabadságba (olasz dráma)
22.25 Lélek Boulevard (magyar szór. műsor)
23.15 Ponyvaregény - Pulp Fiction (am. filmszat.)
1.45 Asszonyozoba (magyar táncf.)
2.00 Himnusz
2.05 Híradó
2.25 Kirakat

m1
6.45 Hajnali gondolatok
9.00 Híradó
9.10 Magyar népmesék
9.30 Bob, a mester
10.05 Thomas, a gőzmozdony
10.30 A kis Amadeus
11.30 Ötösfogat (kalandfilmsor.)
12.00 Teknőc a láthatáron
12.30 Delta - Tudományos magazin
13.00 Déli harangszó
13.01 Hírek
13.05 Út Dél-Afrikába
13.40 Egészség ABC
14.40 Fogadóóra
17.50 Ez a villa eladó (magyar vígj.)
19.10 Életképek
20.30 Híradó este
20.50 Sport hírek
21.00 SzerencseSzombat Luxor, Ötöslottó és Joker sorsolása
21.40 Ketten (francia filmdráma)
23.20 Hírek - Időjárás-jelentés
23.30 Lemming (francia filmdráma)
1.40 Charles Bukowski

m2
8.55 Hogy volt?!
10.40 M I É R T ?
12.30 Keresek egy régi utcát...
13.00 Déli harangszó
13.01 Natúra - Természetvédelmi magazin
14.05 Magazinok sikertörténetei
14.55 Magyar évszázadok
15.20 Keresztül Kanadán
16.15 Mindentudás Egyeteme
17.05 Géniusz
17.30 Bors (magyar filmsor.)
18.25 Egy óra múlva itt vagyok
20.10 Esti beszélgetés Müller Péterrel
20.35 Vuk (magyar rajzf., 1. rész, 1981)
21.00 Híradó este
21.23 Időjárás-jelentés
21.25 Presszó (magyar sor.)
22.15 Ez a villa eladó (magyar vígj.)
1.50 Géniusz (ism.)
2.15 Ez történt Ma Reggel
3.55 Ránki Dezső zongorázik

RTL KLUB
7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
Benne: Hupikék törpikék, Garfield és barátai
10.15 Disney rajzfilmek
11.00 A fantasztikus négyes
11.25 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
13.00 RTL Klub Híradó
13.50 Kung-fu (am.-kan. akciófilm-sor.)
14.45 A dadus (am. sor.)
15.15 Tengeri őrző (olasz krimisor.)
16.25 Viharok vihara (katasztrófa f.)
17.15 Kondor hadművelet (hongk. akció-vígj.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz Magazin
20.30 Kutyafutásban (am.-auszt. akció-vígj., 2001)
22.35 300 (am. történelmi dráma, 2007)
0.50 Viasztestek (auszt.-am. horror, 2005)
2.50 Fókusz Plusz

TV2	TV 2
7.25 Tv2 matiné	
10.45 Mókás állatvilág (angol term. sor.)	
12.15 Babavilág	
12.45 A láthatatlan ember (am. tévéfilm sor.)	
13.40 A kiválasztott - Az amerikai látnok (am. filmsor.)	
14.35 Bajnokok Ligája magazin	
15.05 Rejtélyek kalandorai (kalandfilmsor.)	
16.05 Doktorok (am. filmsor.)	
17.05 Airport (am. filmdráma)	
19.30 Tények - Hírműsor	
20.05 Magellán - ismeretterjesztő magazin	
20.35 Love Guru (am. vígj., 2008)	
22.10 A Skorpiókirály 2. - Harcos születik (am.-dél-af.-német kalandf.)	
0.20 A bűn állomásai (am. krimi)	
3.00 Kalandjárat	
3.25 Teleshop	
4.25 Animációs filmek	

HÍR TV
8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Széles út - Motoros életmód-magazin
9.30 BBC Reporters
10.05 Felfedező
10.30 Arcok a liftben
11.05 Különkiadás
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama, Közvetlen ajánlat
14.05 BBC Click (ism.)
14.30 Negyedik (ism.)
15.05 Garázs
15.30 BBC Hard Talk (ism.)
16.05 Ősök tere (ism.)
16.30 Hírvilág extra
17.30 Európai híradó (ism.)
18.00 Híradó
18.30 Célpont (ism.)
19.05 Szillett
20.00 Híradó
20.30 Riasztás (ism.)
21.05 Civil kaszinó - Hűsbavágó kérdések, civil válaszok (ism.)
22.00 Híradó 21
22.30 Hard Talk (ism.)
0.05 Vetítő (ism.)
1.00 Műsorszünet

TVR 1	TVR1
7.00 Pro patria	
7.25 Az emlékek éneke... az ének emléke (ism.)	
7.35 Jelek	
8.25 Világgrázoló előadás	
9.00 Rajzfilmek	
10.00 Noé bárkája	
10.30 Zöld csapat	
11.00 Hannah Montana (ism.)	
12.00 A család sztárja	
13.00 Rajtunk Európa szeme	
14.00 Hírek	
14.20 Eurovision 2010	
16.30 Mioritza Niuz	
17.00 Utazó egy életen át	
17.30 Tévéenciklopédia	
18.30 Folklorikcsek	
19.40 Sport	
20.00 Hírek	
21.10 Ma este a családban múltunk	
23.00 Simpson család (sor.)	
0.00 Mioritza Niuz (ism.)	
0.35 Egy ninja bosszúja (amerikai film, 1988)	
2.00 Női röplabda: CSU Metal Galati - Dinamo Romprest Bucuresti	

Vasárnap

2010. április 11.

DUNA TV
8.30 A vizesés mögött (am. filmdráma)
10.05 József Attila - Tanítások
9.15 Bambi (szovjet ifjúsági f.)
11.25 Lyukasóra
12.15 Hatodik sebesség - Motorsport magazin
12.45 Híradó
13.01 Vers
13.05 Élő egyház - Vallási híradó
13.40 Élő népzene
14.15 Csellengők
14.40 Szerelmi lán (magyar játékf.)
16.35 Dunaszökítés - Anti-tóksó
18.20 A Költészet Napja
18.35 Mese
19.00 Heti Hírmondó
19.30 A repülés története (magyar-francia kisjátékf.)
19.55 Választás 2010
0.30 Dunasport
0.45 József Attila: Óda
0.55 Kalkutta (francia dokumentumf.)
2.30 Himnusz
3.05 Örökség

m1
9.10 Főtér
10.05 "Így szól az Úr!"
10.15 Katolikus krónika
11.05 A sokszínű vallás
11.20 Evangélikus magazin
11.45 Evangélikus ifjúsági műsor
11.50 Fordulópont
13.10 „Bokrétát kötöttem mezei virágból”
13.40 Mert színésznek születtem
14.10 Hogy volt?!
16.10 Hírek
16.20 Az aranyrózsa barlangja (olasz kalandf.)
17.50 Hírek
18.30 Panoráma
19.00 Magyarország története
19.30 Híradó, Sport hírek
19.55 Magyarország választás 2010
1.10 Kultúrház
1.10 Innováció az emberért
1.40 Telesport - Motorsport
2.10 Magyarország története
2.40 Az utókor ítélete (magyar komolyzenei műsor)

m2
9.05 Vízipók csodapók
9.35 Gino, a virtuális kiskakas
11.05 Egy velencei csibész Amerikába megy
13.00 Déli harangszó
13.01 Engedjétek hozzáam
13.15 Katolikus krónika
14.05 A sokszínű vallás
14.20 Evangélikus magazin
14.45 Evangélikus ifjúsági műsor
15.50 Fordulópont
15.05 A Király lányok
15.30 Magyar baptista közösségek Amerikában
16.15 Bolyai-díjasok (portréf.)
16.50 igazi Micimackó (kan. filmdráma)
18.20 Filmsztárok a vadonban (természetfilm)
19.10 A kockásfülű nyúl
19.30 Híradó este
19.55 Magyarország választás 2010
0.00 A Robert Wraight - sztori (kan. krimi)

RTL KLUB
7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
Benne: Hupikék törpikék, Garfield és barátai
11.00 Trendmánia - Életmód- és szépségmagazin
11.30 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
13.05 A dadus (am. vígj. sor.)
13.35 Magyar autósport-magazin
13.50 Forma-1 - Magazin
14.15 Red Bull Air Race - Abu Dhabi
16.45 Őslények kalandorai (angol kalandfilmsor.)
Utána: Hatoslottó-sorsolás
17.50 Gyagyás nyomozás (amerikai vígjáték)
19.30 RTL Klub Híradó
20.15 Garfield (amerikai családi vígjáték)
21.50 Választás 2010
0.10 Femme Fatale (francia thriller, 2002)
2.20 Portré - Riportmagazin
2.50 Műsorszünet

TV2	TV 2
7.45 Tv2 matiné	
Benne: Dora, a felfedező, Go Diego Go!	
10.30 Nagy Vagy!	
11.25 Világzám	
- Utazási magazin	
11.55 Két Testőr - Életmódmagazin	
12.25 Stahl konyhája	
13.55 Száguldó vipera (am.-német akciófilm-sor.)	
14.55 Célkeresztben (am. krimisor.)	
15.50 Baywatch Hawaii	
16.50 Álomgyári feleségek (am.-auszt. vígj. sor.)	
17.45 Kaszákó - vígj., 1993)	
19.30 Tények - Hírműsor	
20.00 VÁLASZTÁS 2010	
23.40 Frizbi Hajdú Péterrel (magyar talk show)	
0.40 Elsőszámú ellenségem (am. akciófilm-sor.)	
1.40 Köszönjük, hogy rágyújtott! (am. vígj.)	
3.15 EZO.TV	
4.05 Animációs filmek	

HÍR TV
8.00 Híradó
- Friss napi információk
8.30 Soroló
- A vidék magazinja
9.05 Ingatlanpiac (ism.)
9.30 Felfedező (ism.)
10.00 Keresztmetszet - Riportmagazin
11.00 Utolsó előadás (magyar dokumentumf., 2009)
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás A kultúra külön kiadásban
16.05 Arcok a liftben (ism.)
16.30 Széles út (ism.) - Motoros életmód-magazin
17.05 Garázs (ism.)
- Ahonnan az autózás indul!
17.30 GyógyHír - Egészségügyi magazin
18.00 Híradó
- Friss napi információk
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet - Riportmagazin (ism.)
19.55 Választás 2010

TVR 1	TVR1
7.10 A hit világa	
9.00 Disney Klub	
10.00 Mondd, mi fáj	
10.40 Mint a könyvekben	
11.30 A falu élete	
13.00 Politikai agenda	
14.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés	
14.20 Déli óra	
15.20 Tévészínház - William Shakespeare	
17.00 Danutz Kft.	
18.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés	
18.10 Danutz Kft.	
19.25 Loto 6/49 és Noroc sorsolás	
19.40 Sport	
20.00 Hírek, Időjárásjelentés	
21.10 Bátrak harca - Az új Franciaország (kanadai-francia-angol romantikus dráma, 2004)	
23.35 100%-os jótállás (talk show)	
0.35 Psych (am. filmsor.)	
1.30 Női röplabda: Dinamo Romprest Bucuresti - Stiinta Bacau	

Hétfő

2010. április 12.

DUNA TV
7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Kirakat
9.55 Élő népzene
10.30 A kegyenc (orosz tévéfilm sor.)
12.45 Híradó, időjárás-jelentés
13.00 Déli harangszó
15.00 Híradó
15.10 Kikötő - Friss
15.20 Világörökség kincsei
15.35 Mátyás király és a reneszánsz
17.30 Heuréka! Megtaláltam!
18.00 Zorro (amerikai kalandfilmsorozat)
19.00 Híradó
20.00 Derrick (német krimisor.)
21.00 Sportaréna (magyar sportműsor)
21.40 Arcélek (magyar dok. sor.)
22.00 Laló - Holló Imre 1944-ben készült rajzaival
22.55 Híradó, Sport
23.30 Váltó - Gazdasági híradó
23.45 Két nővér (albán-belga dokumentumfilm)

m1
6.20 Hajnali gondolatok
10.00 Madeira (német természetf.)
11.00 Baptista istentisztelet
13.01 Híróra
13.00 Déli harangszó
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Szomszédok (magyar filmsor.)
14.35 Roma Magazin
15.05 Domovina
15.40 Ez történt ma reggel
17.25 Körzeti híradó
17.35 Hírek
17.45 Teadélután
18.45 A vadon bűvöletében (angol sor.)
20.30 Híradó este
20.50 Sport hírek
20.55 Időjárás-jelentés
21.00 Kétfény - Bűnügyi magazin
22.00 Az Este - Hétfő
22.30 Halálos ölelés (dél-af. thriller)
0.15 Hírek - Időjárás-jelentés
0.20 Memento
0.30 Teadélután
1.35 Közéleti szórakoztató magazin

m2
6.50 Ma Reggel
10.00 Együtt - Velünk élő kisebbségek
10.50 Kivételes törvények
11.40 Irodalmi fegyvertár
12.30 Ájtáró
13.01 Híróra
13.30 Kárpát Expressz
14.45 Zenelánc
14.50 Kerekék és lépések
15.40 1100 év Európa közepén
16.30 Magyar rock
17.25 Egy lépés előre (spanyol tévéfilm sor.)
18.15 Zene az életem
18.40 Ez történt ma reggel
20.20 Innovációs percek
21.00 Híradó este
21.20 Sport hírek
21.24 Időjárás-jelentés
21.25 A Fagyos folyó lóvasa (ausztrál filmsor.)
22.15 Tűzvonalban (magyar tévéfilm sor.)
23.05 Záróra
23.55 Magyar rock
0.50 Halálos ölelés (dél-af. thriller)

RTL KLUB
7.30 Top Shop
7.00 Reggeli - Ébresztőshow
11.05 Top Shop
13.00 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
14.30 Fél kettő - Magazin a legjobb történetekkel
15.15 Cowboy mindhaláláig (amerikai western, 2003)
17.20 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mexikói filmsor.)
18.20 Mónika - A kibeszélőshow (talk show)
19.30 RTL Klub Híradó
- Esti kiadás
20.05 Vacsoracsata - Gasztroreality
21.05 Fókusz
21.40 Barátok közt (magyar filmsor.)
22.20 Győzike - Reality komédia
23.20 Showder klub - Vidám show-műsor
0.30 Poker After Dark 2009
1.30 Reflektor - Sztármagazin
1.45 Ments meg! (am. filmsor.)

TV2	TV 2
7.00 Magellán	
10.10 Babapercek	
11.35 Teleshop	
12.40 Kebab kapcsolat (német vígj., 2005)	
14.20 Kvízió - Telefonos játékok	
15.50 Dokik (am. filmsor.)	
16.20 Hegylakó (kan.-francia kalandfilmsor.)	
17.20 Bűbájós boszorkák (filmsor.)	
18.25 Joshi Bharat (talk show)	
19.30 Tények - Hírműsor	
20.05 MrEsMrs (magyar show-műsor)	
21.15 Aktív	
- A TV2 magazinja	
21.50 Jóban rosszban	
22.20 NCIS (am. krimisor.)	
23.25 Gyilkos számok	
- Riportmagazin	
0.25 Kutyaszorítottban (am. krimisor.)	
1.25 Tények Este - Hírműsor	
1.55 Válságstáb	
- Dokumentum reality	
2.25 EZO.TV	
3.15 Az ellenségem ellensége	

HÍR TV
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Civil kaszinó
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásban
12.05 Ingatlanpiac
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama, Közvetlen ajánlat
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
16.05 Péntek (ism.)
17.05 Célpont
17.30 Palotta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban - politikai show (ism.)
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá
- Vitaműsor újságírókkal
23.05 Ősök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC World Híradó
0.30 Panaszkönyv

TVR 1	TVR1
7.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés	
8.00 Ébresztő	
9.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés	
9.15 Ébresztő	
10.10 Szerelmes Don Juan (filmsor.)	
11.15 Rajtunk Európa szeme (ism.)	
12.15 Mondd mi fáj	
12.45 Titkok a palotában (filmsor.)	
14.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés	
14.45 Egyszerűen izletes	
15.30 Krónika - magyar nyelvű műsor	
17.00 Tudsz sportot? 17.55 Zöld csapat	
18.25 Titkok a palotában (sor.)	
19.40 Sport	
20.00 Hírek, Időjárás	
21.10 Jó és rossz között	
22.10 Mad Men - Reklámőrültek (filmsor.)	
23.10 A Litvinyenko-dosszié (orosz dokumentumfilm)	
1.00 Hírek, Sport, Időjárás	

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ
6.15 Teleshopping 7.00 Folklorkincsek 8.00 Miért ABC 9.00 Figyelem gyerekek! 9.35 Szabad a szembejövő sáv 10.30 IT Zon@ 11.00 Az én költségvetésem 11.30 Ég és Föld között 12.00 Mágikus kő (sor.) 12.35 Balkáni szokások 13.35 Figyelem, énekelnek 15.00 Torna Nemzetközi Bajnokság - Románia 18.00 Kosárlabda: Románia Kupa 20.00 UEFA Champions League Magazin 20.30 Elegem van (amerikai filmsor.) 21.00 Időzsaru (amerikai akciófilm-sor., 1997) 22.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés 23.10 Hallgass velem (amerikai romantikus vígjáték, 1994) 0.55 Szabad a szembejövő sáv (ism.)	6.00 Felkészülni, kész, főzz! 7.00 Pro Tv hírek, Sport, Időjárásjelentés 10.00 Mi történt, doktor úr? 10.30 Átváltoztatjuk (ism.) 12.00 Pro Motor - autós műsor (ism.) 13.00 Pro Tv hírek, Sport, Időjárásjelentés 13.05 Pletykafészek (filmsor.) 14.00 Érted táncolok - versenyműsor Jr. Stefan Banicaival és Iulia Vanturral (ism.) 19.00 Hétfévi Pro Tv hírek - Oana Andonival 20.30 A testőr (am. akciófilm, 2009) 22.30 Crank 2. - Magasfeszültség (amerikai akciófilm, 2009) 0.45 Pasik és egyéb katasztrófák (angol vígjáték, 1999) 2.45 A testőr (am. akciófilm, 2009, ism.)	7.00 Híradó 9.00 Reggeli műsor: Jó reggelt, szomszéd! 10.00 Beethoven 10.30 101 dalmát kiskutyája (anim. film) 11.00 Egy rém rendes család (filmsor.) 12.00 Benny Hill (sor.) 12.30 Felicia 13.00 Híradó, Sport 13.30 Vasmadarak - Lángoló égbolt (am. akciófilm, 1986, ism.) 16.00 Híradó 16.30 Pénzügyi hét Gabriella Firea 17.00 Jack Hunter - A fáraó sírja (amerikai kalandfilm, 2008) 19.00 Híradó 20.30 Szórakoztató műsor Mihai Bendeac-val 21.50 Kenyér és cirksz (talk show) 22.45 Amerikai pite 2. (amerikai vígjáték, 2001) 0.45 Elvesztett identitás (am.-mex. filmdráma, 2005)	7.00 Kandikamera 8.00 Shinzo 8.30 Tarzan 9.00 Saman király 9.30 Autoforum 10.30 Kandikamera 11.00 Blitz ingatlan 11.30 Sport, diéta meg egy sztár 12.00 Ötcsillagos otthon 13.00 Aki tud, az nyer - versenyműsor (ism.) 14.00 Egy normális család (ism.) 15.00 Anyacsere (reality show, ism.) 16.30 Mondenii Show - szórakoztató műsor 18.00 Hírek, Időjárás 19.00 Sport 19.30 A cseresznye a tortán (reality show) 20.30 A Karib-tenger kalózái - A világ végén (amerikai kalandfilm, 2007) 0.30 Az utolsó megbízás (am. vígjáték, 2004) 2.30 Hírek, Sport, Időjárás 3.30 Anyacsere (ism.)	7.00 A túlélés törvényei - Namíbia 8.00 Amerikai favágók 9.00 Végzetes másodpercek 10.00 X-Machines - A szupergépek 12.00 Tuningőrület 13.00 Kolónia - Biztonság 14.00 Amerikai favágók - Éjszakai műszak 15.00 Végzetes másodpercek 16.00 Állítólag 17.00 A túlélés törvényei - Ember a vadonban 18.00 X-Machines 20.00 Amerika kapuja 21.00 Micsoda szerszám - Földi szörnnyetegek 22.00 Time Warp - Amikor megáll az idő 23.00 Hogyan készült 0.00 Katasztrófa: ahogy én láttam 0.30 Végzetes másodpercek 1.00 Cella napló - Alaszka 2.00 Rács mögött külföldön - Pokol a Paradicsomban	7.00 Sport.ro Hírek 9.00 Sport.ro Hírek 11.00 Labdarúgás: Victoria Branesti - Dinamo 13.00 Labdarúgás: Steaua 2 - CSM Raminicu Sarat 15.00 Labdarúgás Bulgária: Sliven - TSKA 17.00 Mitica Ligája 18.00 Hírek 19.00 Szórakoztató játékok 20.00 Fogadás a félelemmel 21.00 Hírek 22.15 Női kézilabda: Viborg - Larvik 23.45 European Poker Tour 0.30 Wrestling	8.45 Kaméleonok (filmsor.) 10.00 Szerelmek (filmsor.) 11.15 Életképek (filmsor.) 13.30 Terra Nostra (filmsor.) 15.30 Elrabolt sorsok 16.30 Szegény Mária (sor.) 18.30 Mindörökké együtt (sor.) 19.30 Kaméleonok (sor.) 20.30 Hajótörtek a szerelem szigetén (amerikai romantikus vígjáték, 2005) 22.15 Viperafészek (sor.) 0.30 Terra Nostra (filmsor.)	8.00 Jó reggelt, Erdély! Híradás, Telefonsajátjáték, Nyelvőr, Világjárók 10.05 Térő 14.00 120 perc. A hétvége eseményei, Jó rájuk emlékezni, Templomink, Portréműsor Kabaré, Vetélkedő 16.00 Híradó, Aranyemberek, Gramofon: a '30-as évek slágerei, Verssekben tündöklő Erdély, A hét zeneműve
7.00 Folklozműsor 8.00 Természet és kaland (ism.) 8.30 A térképen túl (ism.) 9.00 Motomágia 9.30 Mosoly négy keréken 10.00 Farm - magazin 11.00 Dalolók 11.30 Csavargó horgász (ism.) 12.00 A mágikus kő (ausztrál sorozat) 12.35 Gyermekműsor 13.35 Barlangember (am. vígjáték, 1981) 15.15 Jamie Oliver (sor.) 15.40 Torna Nemzetközi Bajnokság - Románia 18.20 Damo (dél-koreai filmsor.) 19.30 Videoterápia 20.30 Elegem van (filmsor.) 21.00 Eureka (filmsor.) 22.00 Hírek, sport 23.10 Az otthoni zöld (amerikai-r filmdráma, 2005) 0.45 Figyelem, énekelnek! 2.10 Damo (filmsor., ism.)	6.00 Vigyázz! Kész! Főzz! (angol filmsor.) 7.00 Pro Tv hírek, Időjárásjelentés 10.00 20 év után (talk show) 11.00 Betörő (am.-kan. vígjáték, 1987) 13.00 ProTv hírek, sport 13.05 Apropro tv 14.00 Maktub - A sivatag törvénye (olasz-német minisorozat) 15.15 Terminál (amerikai vígjáték, 2004) 18.00 Románia, szeretlek! 19.00 Hétfévi Pro Tv hírek, Időjárás 20.30 Divertis - Land of Jokes 21.30 Divertis - szórakoztató műsor 22.30 MatriX - Újratöltve (amerikai akciófilm, 2003) 1.15 Sarki fény (am.-kan. rom. dráma, 2005) 3.15 A maffia lánya (amerikai-olasz filmdráma, 1991)	7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 9.00 Jó reggelt, szomszéd! - Daniela Crudu 10.00 Jack Hunter - A fáraó sírja (amerikai kalandfilm, 2008, ism.) 12.00 Szindbád kalandjai (filmsor.) 13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 13.30 Egy rém rendes család (filmsor.) 14.00 Kincs, ami van (amerikai akció-vígjáték, 1998) 16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés - Alex Ferariu 16.30 Mihai Bendeac szórakoztató műsora 17.45 Divertis Mall 19.00 Híradó, sport, időjárás - Simona Gheorghie 20.00 SuperBingo Metropolis - versenyműsor 23.30 Hajsza az idővel (amerikai akciófilm, 2000)	7.00 Kandikamera 8.00 Shinzo 8.30 Tarzan (anim. film-sor.) 9.00 Saman király 9.30 A ház. építkezés és design 10.30 Kandikamera 11.00 A három kismalac 12.00 Levintza bemutatja 12.30 Aki tud az nyer - versenyműsor (ism.) 13.30 Framos. Feleséget keresek (reality show) 15.00 Kötekedők krónikája - szórakoztató műsor Serban Huiduval és Mihai Gainusával 18.00 Hírek, időjárásjelentés 19.00 Sport 19.30 A cseresznye a tortán (reality show) 20.30 Anyacsere (reality show) 22.00 Egy családbarát (kanadai thriller, 2004) 0.00 Két nap (amerikai filmdráma, 2003) 2.00 A legendás viking	7.00 Hogyan készült 8.00 Nagy durranások 9.00 Amerikai favágók - Az Aranyút lezárása 10.00 Tuningőrület 11.00 Ötödik sebesség 12.00 Amerikai hotrodok 13.00 X-Machines - A szupergépek 15.00 Fegyvertények - A harctér királyai 16.00 Állítólag... - Gözgyú 17.00 Kolónia - Biztonság 18.00 Hogyan készült? 19.00 Nagy durranások - Louisville 20.00 Amerikai favágók 21.00 Iparkodjunk - Robbanóanyagok 22.00 Féltónnás tini 23.00 A borzalom pillanatai 0.00 MacIntyre alvilági útikalauza 1.00 Végzetes másodpercek 2.00 Fegyvertények - A harctér királyai 3.00 Rács mögött külföldön	7.00 Sport.ro Hírek 7.30 ProMotor 8.00 Sport.ro Hírek 12.00 Labdarúgás: Europa League 13.00 Labdarúgás: Sportul Studentesc - Farul Constanta 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Mitica ligája 17.00 Sport Hírek 18.15 Női kézilabda: Győr - Oltchim 19.45 Sport.ro Hírek 20.00 A fény harcosai 21.00 Sport Hírek 22.00 Ufc 112: Anderson Silva - Vitar Belfort	7.30 Mindörökké együtt (filmsor.) 8.45 Kaméleonok (sor.) 11.15 Életképek (sor.) 13.30 Terra Nostra (filmsor.) 15.30 Elrabolt sorsok (sor.) 16.30 Szegény Mária (sor.) 18.30 Mindörökké együtt (sor.) 19.30 Kaméleonok (filmsor.) 20.30 Az 50 első randi (amerikai romantikus vígjáték, 2004) 22.45 Meséljünk - szórakoztató műsor 23.45 Viperafészek (sor.)	10.00 Egyházi műsor 10.00 Híradás Ultrarövid rádióadás 11.00 Híradás Gyermekműsor 12.00 Híradás 12.05 Igehirdetés Délkelet 13.00 Híradás 13.05 Itthon, Erdélyben - faluműsor: Fiatfalva, Hargita megye (ism.) Szól a nóta 14.00 Zenés üzenetek 16.00 Híradó 1 6.10 Zenés üzenetek 17.00 Vasárnapra válogattuk
7.00 Szépségközpont (filmsor.) 8.00 Gyermekműsor 9.00 Videoterápia 10.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés 10.15 Berlin, Berlin (filmsor.) 10.45 Találkozunk a TVR2-en 12.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés 12.45 Farm 13.45 Teleshopping 14.30 e Forum 15.00 Együtt Európába 16.00 Szépségközpont (filmsor.) 17.00 Elisa (filmsor.) 18.00 Euronews 18.10 Berlin, Berlin (filmsor.) 18.40 Csodák (filmsor.) 19.15 Montalbano felügyelő (filmsor.) 21.00 Az oroszlanok arénája 22.00 Hírek, Sport 23.10 Visszajátszások 0.30 Forró légkör (sor.) 1.25 Az otthoni zöld (am.-ir filmdráma, 2005, ism.)	7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 9.55 Könyvbemutató 10.00 Fogyasszanak, kérem! - szórakoztató műsor 12.00 Fiatalkor és nyugtalanság (filmsor.) 13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 13.30 Terminál (amerikai vígjáték, 2004) 16.00 Fiatalkor és nyugtalanság (filmsor.) 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor 19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 20.30 A krokodilus (am.-auszt. thriller, 2007) 22.15 State és Románia (sor.) 23.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 0.00 A mentalista (sor.) 1.00 A krokodilus (am.-auszt. thriller, 2007, ism.) 3.00 Pro Tv hírek	6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 8.00 Jó reggelt Razvannal és Danival 10.00 Sajtószemle Mircea Badeaival 11.00 Egy rém rendes család (filmsor.) 12.00 Miami Vice (filmsor.) 13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 14.00 Jégbefagyott ember (am. sci-fi, 1984) 16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 17.00 Közvetlen hozzáférés - talk show 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 20.30 Labdarúgás: Steaua - Poli lasi 22.30 Sport stúdió 23.00 Híradó, Sport, időjárás 23.45 Dan Capatos szórakoztató műsora 1.00 Jégbefagyott ember (am. sci-fi, 1984, ism.) 2.45 Miami Vice (sor.)	7.00 Kandikamera 7.30 Levintza bemutatja 8.00 Senki sem tökéletes 8.20 Sport Florentinával 9.00 Tarzan (sor.) 9.30 Saman király 10.00 Shinzo 10.30 Egy családbarát (kanadai film, 2004, ism.) 12.30 Teleshopping 13.00 Kandikamera 14.00 Született feleségek (filmsor.) 15.15 A cseresznye a tortán 16.15 Galileo - szórakoztató műsor 17.00 Lököttek 18.00 Hírek, Időjárásjelentés 19.00 Sport 19.30 Aki tud az nyer - versenyműsor 20.30 Famos. Feleséget keres (reality show) 22.15 Lököttek 23.15 Át a hegyen (amerikai kalandfilm, 1994) 1.00 A legendás viking (ism.) 3.00 Hírek, Sport	7.00 Amerikai hotrodok 8.00 Végzetes másodpercek 9.00 Hogyan készült? 10.00 Piszkos munkák 11.00 Miami Ink - Tetoválók 12.00 Fegyvertények 13.00 Hogyan csinálják? 14.00 Túlélés törvényei 16.30 Hogyan készült? - Fahordó / Tűzcsap 17.00 Állítólag (am. dok. sor.) 18.00 Amcsi motorok 19.00 X-Machines - A szupergépek 20.00 A túlélés törvényei 21.00 Hogyan készült? 22.00 Végzetes másodpercek 23.30 Csendes szörnnyetegek - A rejtőzködés nagymesterei 23.30 Megtörtént bűnügyek 0.30 MacIntyre alvilági útikalauza 2.30 Túlélés törvényei - Baja sivatag 4.30 Csendes szörnnyetegek	7.00 Sport Hírek 11.10 Külön kiadás 12.10 Labdarúgás: Gloria Bistrița - Steaua, Craiova - CFR Cluj 13.10 Gladiátorok 14.10 Tenisz: Monte Carlo 16.00 BoxBuster: Leu, Doroftei, Diaconu 17.00 Pontos sportidő 18.00 Sport.ro Hírek 19.05 Információk 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Wrestling SMACK 23.00 Ufc 112: Anderson Silva - Vitar Belfort 0.00 Mulatózók	5.30 Szegény Mária (sor.) 7.30 Mindörökké együtt (sor.) 8.45 Kaméleonok (sor.) 10.00 Szerelmek (sor.) 11.15 Életképek (sor.) 13.30 Teleshopping 14.00 RBD (filmsor.) 15.30 Elrabolt sorsok 16.30 Szegény Mária 17.30 Igaz történetek 18.30 Mindörökké együtt 19.30 Kaméleonok (sor.) 20.30 Aniela (sor.) 21.30 A bosszú álarcja (sor.) 22.30 Igaz történetek 23.30 India	11.00 Hírnegyedóra Sport, Rádióújság 12.00 Híradás 12.10 Művelődési hírek 12.35 Kispad - sportműsor. 13.05 Zenés üzenetek. 14.00 Délutáni váltás 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság 17.00 Híradás, Közérzet, Törvénytár 17.55 A nap hírei röviden
7.00 Szépségközpont (filmsor.) 8.00 Gyermekműsor 9.00 Videoterápia 10.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés 10.15 Berlin, Berlin (filmsor.) 10.45 Találkozunk a TVR2-en 12.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés 12.45 Farm 13.45 Teleshopping 14.30 e Forum 15.00 Együtt Európába 16.00 Szépségközpont (filmsor.) 17.00 Elisa (filmsor.) 18.00 Euronews 18.10 Berlin, Berlin (filmsor.) 18.40 Csodák (filmsor.) 19.15 Montalbano felügyelő (filmsor.) 21.00 Az oroszlanok arénája 22.00 Hírek, Sport 23.10 Visszajátszások 0.30 Forró légkör (sor.) 1.25 Az otthoni zöld (am.-ir filmdráma, 2005, ism.)	7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 9.55 Könyvbemutató 10.00 Fogyasszanak, kérem! - szórakoztató műsor 12.00 Fiatalkor és nyugtalanság (filmsor.) 13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 13.30 Terminál (amerikai vígjáték, 2004) 16.00 Fiatalkor és nyugtalanság (filmsor.) 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor 19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 20.30 A krokodilus (am.-auszt. thriller, 2007) 22.15 State és Románia (sor.) 23.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 0.00 A mentalista (sor.) 1.00 A krokodilus (am.-auszt. thriller, 2007, ism.) 3.00 Pro Tv hírek	6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 8.00 Jó reggelt Razvannal és Danival 10.00 Sajtószemle Mircea Badeaival 11.00 Egy rém rendes család (filmsor.) 12.00 Miami Vice (filmsor.) 13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 14.00 Jégbefagyott ember (am. sci-fi, 1984) 16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 17.00 Közvetlen hozzáférés - talk show 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 20.30 Labdarúgás: Steaua - Poli lasi 22.30 Sport stúdió 23.00 Híradó, Sport, időjárás 23.45 Dan Capatos szórakoztató műsora 1.00 Jégbefagyott ember (am. sci-fi, 1984, ism.) 2.45 Miami Vice (sor.)	7.00 Kandikamera 7.30 Levintza bemutatja 8.00 Senki sem tökéletes 8.20 Sport Florentinával 9.00 Tarzan (sor.) 9.30 Saman király 10.00 Shinzo 10.30 Egy családbarát (kanadai film, 2004, ism.) 12.30 Teleshopping 13.00 Kandikamera 14.00 Született feleségek (filmsor.) 15.15 A cseresznye a tortán 16.15 Galileo - szórakoztató műsor 17.00 Lököttek 18.00 Hírek, Időjárásjelentés 19.00 Sport 19.30 Aki tud az nyer - versenyműsor 20.30 Famos. Feleséget keres (reality show) 22.15 Lököttek 23.15 Át a hegyen (amerikai kalandfilm, 1994) 1.00 A legendás viking (ism.) 3.00 Hírek, Sport	7.00 Amerikai hotrodok 8.00 Végzetes másodpercek 9.00 Hogyan készült? 10.00 Piszkos munkák 11.00 Miami Ink - Tetoválók 12.00 Fegyvertények 13.00 Hogyan csinálják? 14.00 Túlélés törvényei 16.30 Hogyan készült? - Fahordó / Tűzcsap 17.00 Állítólag (am. dok. sor.) 18.00 Amcsi motorok 19.00 X-Machines - A szupergépek 20.00 A túlélés törvényei 21.00 Hogyan készült? 22.00 Végzetes másodpercek 23.30 Csendes szörnnyetegek - A rejtőzködés nagymesterei 23.30 Megtörtént bűnügyek 0.30 MacIntyre alvilági útikalauza 2.30 Túlélés törvényei - Baja sivatag 4.30 Csendes szörnnyetegek	7.00 Sport Hírek 11.10 Külön kiadás 12.10 Labdarúgás: Gloria Bistrița - Steaua, Craiova - CFR Cluj 13.10 Gladiátorok 14.10 Tenisz: Monte Carlo 16.00 BoxBuster: Leu, Doroftei, Diaconu 17.00 Pontos sportidő 18.00 Sport.ro Hírek 19.05 Információk 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Wrestling SMACK 23.00 Ufc 112: Anderson Silva - Vitar Belfort 0.00 Mulatózók	5.30 Szegény Mária (sor.) 7.30 Mindörökké együtt (sor.) 8.45 Kaméleonok (sor.) 10.00 Szerelmek (sor.) 11.15 Életképek (sor.) 13.30 Teleshopping 14.00 RBD (filmsor.) 15.30 Elrabolt sorsok 16.30 Szegény Mária 17.30 Igaz történetek 18.30 Mindörökké együtt 19.30 Kaméleonok (sor.) 20.30 Aniela (sor.) 21.30 A bosszú álarcja (sor.) 22.30 Igaz történetek 23.30 India	11.00 Hírnegyedóra Sport, Rádióújság 12.00 Híradás 12.10 Művelődési hírek 12.35 Kispad - sportműsor. 13.05 Zenés üzenetek. 14.00 Délutáni váltás 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság 17.00 Híradás, Közérzet, Törvénytár 17.55 A nap hírei röviden

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ
7.00 Folklozműsor 8.00 Természet és kaland (ism.) 8.30 A térképen túl (ism.) 9.00 Motomágia 9.30 Mosoly négy keréken 10.00 Farm - magazin 11.00 Dalolók 11.30 Csavargó horgász (ism.) 12.00 A mágikus kő (ausztrál sorozat) 12.35 Gyermekműsor 13.35 Barlangember (am. vígjáték, 1981) 15.15 Jamie Oliver (sor.) 15.40 Torna Nemzetközi Bajnokság - Románia 18.20 Damo (dél-koreai filmsor.) 19.30 Videoterápia 20.30 Elegem van (filmsor.) 21.00 Eureka (filmsor.) 22.00 Hírek, sport 23.10 Az otthoni zöld (amerikai-r filmdráma, 2005) 0.45 Figyelem, énekelnek! 2.10 Damo (filmsor., ism.)	6.00 Vigyázz! Kész! Főzz! (angol filmsor.) 7.00 Pro Tv hírek, Időjárásjelentés 10.00 20 év után (talk show) 11.00 Betörő (am.-kan. vígjáték, 1987) 13.00 ProTv hírek, sport 13.05 Apropro tv 14.00 Maktub - A sivatag törvénye (olasz-német minisorozat) 15.15 Terminál (amerikai vígjáték, 2004) 18.00 Románia, szeretlek! 19.00 Hétfévi Pro Tv hírek, Időjárás 20.30 Divertis - Land of Jokes 21.30 Divertis - szórakoztató műsor 22.30 MatriX - Újratöltve (amerikai akciófilm, 2003) 1.15 Sarki fény (am.-kan. rom. dráma, 2005) 3.15 A maffia lánya (amerikai-olasz filmdráma, 1991)	7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 9.00 Jó reggelt, szomszéd! - Daniela Crudu 10.00 Jack Hunter - A fáraó sírja (amerikai kalandfilm, 2008, ism.) 12.00 Szindbád kalandjai (filmsor.) 13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 13.30 Egy rém rendes család (filmsor.) 14.00 Kincs, ami van (amerikai akció-vígjáték, 1998) 16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés - Alex Ferariu 16.30 Mihai Bendeac szórakoztató műsora 17.45 Divertis Mall 19.00 Híradó, sport, időjárás - Simona Gheorghie 20.00 SuperBingo Metropolis - versenyműsor 23.30 Hajsza az idővel (amerikai akciófilm, 2000)	7.00 Kandikamera 8.00 Shinzo 8.30 Tarzan (anim. film-sor.) 9.00 Saman király 9.30 A ház. építkezés és design 10.30 Kandikamera 11.00 A három kismalac 12.00 Levintza bemutatja 12.30 Aki tud az nyer - versenyműsor (ism.) 13.30 Framos. Feleséget keresek (reality show) 15.00 Kötekedők krónikája - szórakoztató műsor Serban Huiduval és Mihai Gainusával 18.00 Hírek, időjárásjelentés 19.00 Sport 19.30 A cseresznye a tortán (reality show) 20.30				

Görbicz is várja a Vâlcea-t

Kézilabda

ÚMSZ

▶ Pályára lép a Râmnicu Vâlcea-i Oltchim elleni Bajnokok Ligája elődöntőben Görbicz Anita, a Győri ETO női kézilabdacsapatának irányítója. A hosszú kihagyás után szerdán visszatért sportoló úgy érzi, már beledült a játékba, és képesnek érzi magát arra, hogy a hét végén megállítsák a román bajnokot. „A románoknak előny, hogy a visszavágó lesz náluk, ám bízom benne, hogy már az első meccsen olyan különbséggel nyerünk, ami tekintélyt parancsol” – mondta az MTI-nek Görbicz. A két csapat már a csoportkörben is találkozott egymással, mindkétszer a házigazdaként pályára lépő alakulat nyert 26-22-re. Radu Voina, az Oltchim edzője kiegyensúlyozott, nehéz találkozóra számít. „Még nem tudom, hogy fogok-e valami különleges taktikát bevetni Görbicz ellen, ez maradjon egyelőre titok” – magyarázta Voina. A Győr-Oltchim-találkozót vasárnap 18.15 órától a Sport.ro közvetíti. Eközben a hazai élvonalbeli bajnokságban a 21. forduló rendezik holnap, a DigiSport a Resicabánya-Buzău-meccset sugározza 11 órától. ◀

Pontmentés Giulești-en

Az Urziceni és a Vaslui után a Temesvár és a Rapid is hibázott az élvonalbeli labdarúgó-bajnokság 26. fordulójában, és ez a Steauának kedvez, amely győzni tudott szerda este Besztercén.

Labdarúgás

V. Ny. R.

▶ Lucian Răduță 92. percben lőtt góljával mentett pontot a Rapid futballcsapata tegnap, az élvonalbeli bajnokság 26. fordulójában. A bukarestiek vendége, a Piatra Neamț-i Ceahlăuul ugyanis a második félidőben Cebotaru révén vezetést szerzett, és közel álltak ahhoz, hogy mindhárom pontot elvigyék Giulești-ről. A 1-1-es döntetlen azonban nem kedvez a vasutasoknak, hiszen továbbra is az európai kupaszereplést jelentő helyek alatt állnak a táblázatban, még akkor is, ha szerda este a Temesvári FC csak gól nélküli döntelent ért el hazai pályán a Curtea de Argeș-i International ellen. A hétközi forduló eredményei a Steauának kedveztek, amely 2-1-re nyert Besztercén, és ezzel a tabella második helyére lépett elő. A listavezető Kolozsvári CFR

iași-i vendégszereplése, valamint a Tg. Jiu–Dinamo-össze-csapás tegnapi lapzártánk után fejeződött be.

Hétfőgőz a 27. forduló rendezik, amelynek rangadója Kolozsváron lesz. A listavezető CFR vendége ugyanis a Rapid lesz, amelynek mindenképp győznie kell, ha versenyben akar maradni az európai szereplést biztosító helyekért. A hétfői program: holnap: Galac–Beszterce (15 óra, GspTV), Craiovai Universitatea–Ploiești-i Astra (17 óra, DigiSport), Curtea de Argeș–Gyulafehérvár (19 óra, GspTV), Vaslui–Urziceni (21 óra, DigiSport); vasárnap: Medgyes Gaz Metan–Târgu Jiu (15 óra, GspTV), Piatra Neamț–Temesvári FC (17 óra, GspTV), Dinamo–Brasó (19.30 óra, DigiSport), Kolozsvári CFR–Rapid (21.30 óra, DigiSport); hétfő: Steaua–Iasi (20.30 óra, Antena 1). ◀

Lucian Răduță pontot mentett a Rapidnak

Fotó: Agerpres

Mioveni-be megy az UTA

Már ma pályára lép az Aradi UTA másodosztályú csapata a bajnokság 23. fordulójában. A Maros-partiak 19 órától Mioveni-ben játszanak. A többi mérkőzés szombaton 11 órától lesz Nagybánya–Pitești, Craiovai Gaz Metan–Otopeni, Bihar FC–Marosvásárhely, Temeskovács–Torda, Szilágyosmlyó–Kolozsvári U párosításban.

Röviden

Észtországban a hokisok

Az észtországi Narvában szerepel holnaptól Románia férfi jégkorong-válogatottja, a Divízió II-es világbajnokság B csoportjában. A trikólórok a házigazdával, Kínával, Izlanddal és Új-Zélanddal mérkőznek meg a feljutásért.

Rajtol a MotoGP

A villanyfényes losaili pályán, a Katari Nagydíjjal rajtol el hét végén a gyorsasági-motoros-világbajnokság idei szezonja. A mezőnyben a 250 cm³-es géposztályt váltó Moto2-es kategóriában rajtol el Talmácsi Gábor, a 125 cm³-sek között korábban világbajnok magyarországi pilóta. Tóth Imre csapata nem kapott indulási engedélyt, de szabadkártyával egy-két futamon rajthoz állhat.

Érmes súlyemelő

Három aranyérmes is begyűjtött Ninel Miculescu a minszki súlyemelő Európa-bajnokságon. A román sportoló a 69 kilogrammosak súlycsoportjában szakításban, lökésben és az összetettben is a legjobb lett. Roxana Cocoș tegnap összetettben és lökésben lett bronzérmes a 63 kilogrammos kategóriában.

BL: Ördögűző bajorok

Labdarúgás

Hírosszefoglaló

▶ Nem jutott angol labdarúgócsapat a legjobb négy közé a Bajnokok Ligájában, miután óriási meglepetésre a Bayern München kiütötte szerda este a Manchester Unitedet. Ilyenre utoljára 2003-ban volt példa, a szigetországiak azóta rendszeresen kvalifikáltak az elődöntőbe. A tavaly döntős vörös ördögök ugyan 3-2-re győztek az Old Traffordon, csak hogy a negyedöntő németországi mérkőzését 2-1-re megnyerte a hazai gárda, így a Bayern 4-4-es összesítéssel, idegenben lőtt több góllal jutott tovább. Pedig az angol gárda villámrajtot vett hazai közönsége előtt: a 3. percben Gibson lőtt gólt, majd a 7-ben Nani sarkalt négy méterről a kapuba. Az első félidő hajrájában már háromgólosra nőtt a manchesteriek előnye, hiszen Nani a 41. percben, 13 méterről a lécs alá bombázta a labdát. Az angol öröm viszont nem tartott ki a szünetig, Olic ugyanis a 43. percben megszerezte a németek első találatát az Old Traffordon. Ez jó hatással volt a bajorok játékára, és a térfélcserét követően át is vették az irányítást. Az 50. percben ráadásul Rafael da Silva megkapta második sárgalapját is, így az MU emberhátrányba került. A lendületesen futballozó mün-

cheniek továbbjutását Robben hozta meg, amikor a 73. percben egy bravúros kapáslövessel beállította a 3-2-es végeredményt. „Meg voltam győződve, hogy a második félidőben is szerzünk gólt, de így is hihetetlen, ahogy visszajöttünk 0-3-ról. Robben gólja pedig egyenesen elképesztett” – jelentette ki a Bayern holland edzője, Louis van Gaal. Ezzel szemben Sir Alex Ferguson próbált menséget keresni: „Roppant balszerencsések voltunk, az első félidőben akár négy vagy öt góllal is vezethettünk volna, és a legrosszabbkor, közvetlenül a szünet előtt jött a németek szépítése. A mérkőzés kulcsmomentuma kétségtelenül a piros lap volt, csak azután birtokolták többet a labdát, miután tízen maradtunk, addig végig mi irányítottunk. Rooney-ra külön utaztak a németek.” A Bayern München elődöntős ellenfele a vártnak megfelelően a Lyon lesz, amely bordeaux-i 1-0-s veresége után 3-2-es összesítéssel jutott tovább. A Girodins gólját Chamakh szerezte a 45. percben.

A másik ágon, mint ismert, Barcelona–Internazionale-párharc lesz a legjobb négy között. Az elődöntők első mérkőzését április 20-án és 21-én rendezik, míg a visszavágók 27-én és 28-án lesznek. A BL-döntőt május 22-én játsszák Madridban, a Santiago Bernabéuban. ◀

Két bajnok egy csapatban

Rali

Vásárhelyi Nyemec Réka

▶ Egy háromszáz lóerős, négykerék-meghajtású, kétliteres Mitsubishi Evo 9-est zaboláz meg az idén is Szabó Gergő az országos ralibajnokságban, csak hogy a mostani szerzonban a címvédő csapata fuzionált a nyolcszoros ralibajnok Constantin Aurékkal. A Jack Daniel's Rally Team tehát két bajnokkal vág neki a jövő hétfőgőz rajtjához, a navigátor székében pedig Csegzy Levente, valamint a gazdasági minisztéri-

um államtitkára, Borbély Károly foglal majd helyet. Utóbbi Titi Aurnak lesz a segédje, de korábban már bemutatkozott Mihai Leu navigátoraként.

A csapat tegnapi, Bukarestben megtartott bemutatója után Borbély lapunknak elmondta, államtitkári kötelességeit nem befolyásolja a ralizás, hiszen a futamok hétfőgőzénként vannak, és a teszteleket is rendszerint a versenyek előtt tartják. „Tekintettel arra, hogy új csapat, szeretnék minél jobban összehangolódni, minél több futamon végigmenni, és úgy beállítani az autót,

hogy az élményben vegezzünk” – magyarázta az RMDSZ-es politikus. Titi Aur, aki egy év szünet után indul ismét a bajnokságban is, bízik abban, hogy sikeres lesz ez az új felállítás.

Szabó Gergő természetesen a címvédést tűzte ki célul, de úgy érzi, hogy nehéz dolguk lesz idén. „A bajnokság évről évre színvonalasabb. Egyre több a néző is a pálya szélén. A cél, hogy az idei szezonban megvédjük bajnoki címünket. A rali összetett sport, csapatsportról beszélünk. Úgy gondolom, hogy a háttérünk megvan, a technika is adott, in-

mentől kezdve csak a szerencsén és rajtunk múlik, hogy elérjük a célunkat” – magyarázta. Az autók tulajdonképpen a régi Evo 9-esek, de persze teljesen felújították őket. „Ezek régi, jól bevált autók, 2006-tól versenyzünk velük” – mondta Szabó, hozzátéve, hogy a Nemzetközi Automobilszövetség (FIA) új szabályzatának megfelelően átállították a turbósúktókat. „Egy milliméterrel lettek nagyobbak, és ezzel plusz 10-15 lóerőt nyertünk” – magyarázta.

Szabó úgy gondolja, hogy akik a tavaly rendszeresen az élményben zártak, azok az idén is riválisai lesznek. „A legfőbb riválisomnak Valentin Porcisteanut, Bogdan Marișcát, Marco Tempestinit és persze Titi Aurt tartom, akinek most nagyon jó autója van. De ott vannak még a fiatalok is, majd az első versenyen kiderülnek az erőviszonyok” – mondta lapunknak Szabó, aki szeretné minden versenyen célba vinni az autót, hogy a tavalyi szezonhoz hasonlóan, az idén is megbízhatóan gyűjtögesse a bajnoki pontokat.

A jövő heti brassói rajtig pedig javában zajlanak a tesztelesek, ahogyan azt Szabó Róbert, Szabó Gergő menedzsere elmondta, ma Ploiești-en készülnek a címvédésre. ◀

Titi Aur és Borbély Károly egy Mitsubishi Evo 9-essel rajtolnak el az idei ralibajnokságban

Fotó: Tofán Levente

Jövőkép hátulütővel

Patyi Zoltán népművelő úgy véli, magyarnak lenni nem mindig magától értetődő

Beszélgőtársunk huszonöt évvel ezelőtt telepedett át Magyarországról Szlovéniába. Mint mondja, ma másként tekint a muravidéki magyarokra, mint amikor megérkezett oda, sokkal jobban értékeli azt, hogy az ottani közösség a magyar iskolák hiánya ellenére is képes volt megőrizni magyarságát, ragaszkodott identitásához. Interjúnk elsősorban ennek kulturális vetületére világít rá.

Antal Erika

► Mi volt az, ami miatt a negyedszázad alatt megváltoztatta idevágó véleményét?

– Egy buta hasonlattal élve: az ember, amíg kint járkal a jó levegőn, nem értékeli azt, de mihelyt lekerül a víz alá, azonnal rájön, mennyire fontos számára a levegő, ami nélkül nem lehet élni. Magyarországon természetes, hogy az ember magyarul beszél, magyar iskolába jár. A magyarsága olyan természetes és észrevehetetlen dolog, hogy nem is foglalkozik vele. Ez így van rendjén. Én fiatal emberként, az egyetem elvégzése után párkapcsolat miatt kikerültem egy kisebbségi magyar közösségbe, és ott döbbsentem rá, hogy Jézus Mária, az én magyarságom bizonyos helyzetekben nem egy természetes, észrevehetetlen dolog, hanem akár probléma forrása is lehet – és nagyon sokszor az is volt. Ez teljesen megváltoztatta az életemet, ami azt jelenti, hogy a nap mind a huszonnégy órájában, minden órának mind a hatvan percében azt érzem, hogy én magyar vagyok, és ez ott küldetéséssé vált számomra. Fokozatosan tapasztaltam meg, hogy milyen nehéz magyarként nem Magyarországon élni. Az elején, mikor kimentem, nagyon zavart, és nem érttem, hogy az a kis maroknyi közösség, az az öt és fél ezer magyar miért nem beszél jobban magyarul, miért nem érez jobban magyarként. Aztán rájöttem arra, hogy már az csoda önmagában, hogy ez a közösség magyar iskola és mindenféle, sokszor még magyar, anyanyelvi, erkölcsi és lelki támogatás nélkül is meg tudta őrizni a magyarságát. Ezért minden tiszteletet megérdemelt.

► Amikor vállalta a kitelepést, ideiglenesnek gondolta-e vagy véglegesnek?

– Az ember 25 évesen túlsá-

gosan nem mérleget, nem elemezgeti az életét eldöntő lépéseit. Arról volt szó, hogy ha Magyarországon maradtunk volna, a feleségem a Kádár-időszakban, a '80-as évek elején a családjához és a beteg, idős szüleimhez a magyar hatóságok jóváhagyásával mehetett volna csak, és ő ezt nem akarta vállalni. Meg is értettem, mert hát micsonda dolog az, hogy a hatóság egy nem magyar állampolgárnak megszabja azt, hogy mikor mehet haza a beteg szüleimhez. A másik, az anyagi létben való különbség is vonzott, tehát sokkal jobb anyagi körülmények voltak az akkori Jugoszláviában is és most Szlovéniában is, és hát ezek előtt a gyakorlati szempontok előtt is meg kellett hajolni, mert szabadabb ország, jobb életszínvonalal, s akkor miért ne mennék oda, gondoltam, hiszen ott is magyarok között fogok élni. Persze, nem volt egyszerű bürokratikus elintézés, mert hontalan lettem, ugyanis a magyar állampolgárságomtól az akkori rendszerben megfosztottak, a szlovén állampolgárságot pedig nem kaptam meg, így aztán nagyon sokáig hontalanként éltem az életemet.

► Másfél évtizede alakult meg a Szlovéniai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, amelynek ön is munkatársa. Mi a feladata ott?

– Népművelőként dolgozom az intézetnél, majd nem az elejétől fogva ott vagyok. Az intézmény feladata minden szükséges támogatást megadni a gazdaságin és politikain kívül, mert azért nem mi vagyunk a felelősek. Például az iskolákban rendezünk különböző vetélkedőket, magyarságtörténelmi vetélkedőt, szavalóversenyeket, magyartörténelem-, magyartörténelmi-, magyarföldrajz- versenyt, magyarirodalom-versenyt. Nyári táborokat szervezünk Magyarországon a szlovéniai magyar gyerekeknek, ös-

szeismertetjük a Kárpát-medence más régióiban élő gyerekekkel. Ezenkívül magyar könyvkiadással is foglalkozunk, rendezvényeket szervezünk a muravidéki magyarok számára, de vannak magyar népdalköreink, citeragyüttesünk is, versmondóink, színjátszó csoportunk, ezeknek a magyarországi szakemberekkel való ellátásáról gondoskodunk, illetve a magyarországi és Kárpát-medencei találkozók, versenyeken való részvételről.

► Matematikatanárként is dolgozik?

– Nem taníthattam, mert magyar állampolgárként iskolába nem engedtek be, amit nyelvi kompetenciákra fogtak, holott olyan iskolában, ahol a gyerekek kilencven százaléka magyar, nyilván taníthatnék, annyira tudok is szlovénul, hogy matematikát oktassak, főleg, hogy ennél a tantárgynál a nyelv kevésbé fontos. De nem engedtek be iskolába tanítani, ezért ez volt a menekülő útvonal az életem során, hogy a magyar intézetbe kerülhettem és ott dolgozhatom.

► A szlovéniai magyarság a legkisebb és földrajzilag is hozzánk képest a legtávolabbi magyar közösség, néha viszont irigykedve halljuk, hogy az állam sok támogatást nyújt intézményeik működtetéséhez.

– Van televízió, rádió, újságunk, irodalmi lapunk. Igen, ahogy mondani szokták, kulturális infrastruktúrával most már jól el vagyunk látva. Abban az időben, amikor én oda kikerültem, nagyon gyenge volt a helyzet, de azóta nagyon sokat javult. A közösségnek az állam most már mindent megadhat, de hát egy ilyen kis közösség semmilyen szempontból nem okozhat gondot egy állam számára, ezért megkapunk anyagilag és szervezettel minden támogatást a szlovén államtól,

A szerző felvétele

miközben a magyar állam is támogat. Nem kerül olyan sokba egy kis közösség, mint, mondjuk, egy nagy, például az erdélyi magyarság. Van napi 18 órás magyar nyelvű rádióadásunk, heti négyszer fél óra tévéadásunk a közszolgálati szlovén tévécsatornán. Aztán van egy hetilapunk. Van külön státusú képviselőnk a szlovén parlamentben, akit csak a magyar választók választanak, a magyar nemzetiségűek. Tényleg egy csomó olyan dolog létezik, ami kívülről nézve talán irigylésre méltó, de kicsinységünk miatt hiába van ez a sok minden, az apadás megállíthatatlan.

► Igényli-e a magyar közösség a magyar rádiót, televíziót, újságot?

– Igen, a könyvnyomtatás nemcsak nálunk, de az egész világon úgy alakul, hogy egyre

kevesebbet olvasunk, azonban megvannak az igények. Ennek a kis közösségnek megvannak a magyarsága, a magyar kultúrája, a magyar gyökerei iránti igényei, és ezt nekünk ki kell szolgálnunk, és azt kell adnunk, amire nekik szükségük van, és amiről mi is úgy gondoljuk, hogy elég hatékony.

► Elkerülhetetlen a vegyes házasság egy ilyen környezetben. A fiatalok inkább szlovénok lesznek vagy magyarok?

– Minden viszonylagos, nem gondolnám, hogy a vegyes házasságban születő gyerekek többnyire magyarrá válnának, ez inkább olyan családokban képzelhető el csak, ahol nagyon iskolázott és nagyon öntudatos a magyar házastárs. Valószínűleg jobb a helyzet, mint 15-20 évvel ezelőtt,

amikor katasztrofális volt, mert minden vegyes házasságból olyan gyerekek kerültek ki 90 százalékban, akik elveszítették magyar identitásukat. Érdekes, hogy – mivel nálunk nincs magyar iskola – kitalálták, hogy az óvodában modellezik a vegyes házasságot, magyarul ahogyan a vegyes házasságban szinte kivétel nélkül mindig a szlovén fél volt a domináns, ugyanúgy a kicsi gyerek is ezt látja. Tehát beleködölják a gyerekeket, hogy ha sikeres akarsz lenni, te akarsz lenni a domináns, akkor legyél szlovén, ne magyar. Ezek olyan hátulütős, ravasz módszerek, amelyekkel sokkal kultúraltabban, finomabban próbálják beolvasztani a magyarságot, mint, mondjuk, Erdélyben vagy a Felvidéken. De ugyanaz a cél, hogy tünjön el a magyarság.

Patyi Zoltán (1960, Borta, Bács-Kiskun megye): népművelő

Az általános iskolát szülőfalujában, a gimnáziumot Baján fejezte be, majd matematika-fizika szakos középiskolai tanári oklevelet szerzett a Szegedi Tudományegyetemen. Az egyetem elvégzése után kitelepített Szlovéniába, ahol 1996-tól a

Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet munkatársa. Szakterületei közé tartozik a műkedvelő és az anyanyelv-ápolási tevékenység segítése, Lendva és a Muravidék műemlékeinek és magyar jellegű értékeinek népszerűsítése.

MoziVászon

A fütty szabadságáról

Farkas István

A Cannes-i Filmfesztivál után – amielyet a szakma ironikusan presztízsfesztiválnak szokott titulálni – a világ második legrangosabb fesztiváljaként számon tartott Berlinálé versenyprogramjában legutóbb tizenhét évvel ezelőtt szerepelt román alkotás, *A nászágy* (Patul conjugal – rendező: Mircea Daneliuc). Idén azonban Florin Șerban *Amikor füttyülni akarok, füttyülök* (Eu când vreau să fluier, fluier) című filmje nemcsak szerepelt a versenyprogramban, hanem az Ezüst Medve elhódításával a Dan Pița *Tánc lépés párban* (Pas în doi) című filmje által kiérdemelt, 1985-ös dícséretet is túlszárnyalta, ami a német metropoliszban ez idáig a legjobb román szereplésnek tekinthető. (Nem számítjuk ide Cristi Puiu 2004-ben Arany Medvével kitüntetett, *Egy karton Kent és egy csomag kávé / Un cartuş de Kent și un pachet de cafea* című kisjátékfilmjét.) Bár a művészet területén nem ildomos az anyagiakat említeni, az *Amikor füttyülni akarok...* rég áhitott berlinálés sikere némiképp feledtetni a tényt, hogy a mostani szűkös időkben közel egymillió

euróra rúgtak a produkció gyártási költségei.

Az első filmes Șerban alkotása az ezredforduló olyan „nagyjaival” válik egyenrangúvá – és ezt nem a kiemelkedő elismerések miatt mondjuk –, mint Nae Caranfil 2001-es *Filantropia* (Filantropica) című filmje, Radu Muntean 2002-ben bemutatott, *A düh* (Furia) című alkotása, vagy Cristian Mungiu ugyanabban az évben megjelent *Nyugatja* (Occident). És még sorolhatnánk azokat az egyéniségeket és alkotásokat, amelyeknek nem jutott ki a díjesőbből – ellentétben, mondjuk, Cristi Puiu 2005-ben a Cannes-i Filmfesztiválon az Un Certain Regard szekció díját elnyerő, *Lázárescu úr halála* (Moartea domnului Lázárescu) című alkotásával, Cristian Mungiu 2007-ben Cannes-ban Aranypálmát nyert, *4 hónap, 3 hét, 2 nap* (4 luni, 3 săptămâni și 2 zile) című filmjével, vagy a tragikus körülmények között elhunyt Cristian Nemescu *California dreamin'* című befejezetlen alkotásával, amely Un Certain Regard-díjat kapott.

A Șerban-film képi világa, amely leginkább Jean-Pierre Dardenne és Luc Dardenne

2002-es, *A fiú* című filmjével rokonítható, különleges hangulatot teremt, minimalista hiperrealizmusával tükröt tart a romániai társadalom

hete van hátra a letöltendő börtönbüntetéséből. A szabadulása előtti napokban érkezik meg Olaszországban dolgozó édesanyja, aki kije-

tagjába „zúg bele” Silviu. Ana (Ada Condeescu) azonban visszautasítja, akárcsak édesanyja a fiú észérveit, nem fogadva el,

mint említettük – kísértetiesen emlékeztet a Dardenne fivérek alkotására. Itt azonban a drámai helyzetek nem annyira kidolgozottak, épp ezért ez az operatóri pozíció néhol erőltetettnek, motiválatlannak tűnik. Florin Șerban filmjében a cselekmény szaggatottsága nincs eléggé összehangolva a képi megjelenítés szaggatottságával, ami amellettt hogy néhol megnehezíti a cselekmény követését – de esetenként magának a főszereplőnek a követését is –, részben akadályozza a film hangulatának átélését. Sajnos, a helyenként hibás kamerakezelést a színészek botladozásai is tetézik. Ilyen Clara Vodă játéka is (ő alakítja a főszereplő anyját). Anya és fia börtönbeli találkozására a film, amely addig eléggé sikeresen egyensúlyozott a klisék mezsgyéjén, átfordul egy nevenségesen közhelyes börtönfilmbé.

Am úgy tűnik, az európai közönségnek ez is bőven elég. Vagy csak az első filmes rendezővel elnézőbbek? Esetleg újabban kötelező díjazni külföldön a román filmeket? A hazai filmiparnak mindenképpen jól jönne ez a szokás...

Bizonyos mértékben közhelyes fogságába esik a külföldön elismerésben részesült *Amikor füttyülni akarok, füttyülök* (Eu când vreau să fluier, fluier)

elé – érzékeltetve a börtönök és börtönlakók (tarthatatlan) helyzetét.

Az Andreea Vălean azonos című színművének mozgóképes adaptációjaként elkészült film cselekményének középpontjában Silviu (George Piștoreanu) áll, akinek már csupán két

lenti, magával viszi Silviu kisöccsét. A főszereplő, mivel gyakorlatilag ő nevelte fel testvérét, ezt nem tudja elfogadni, megpróbálja lebeszélni édesanyját. Az életét csak bonyolítja, hogy a fegyházba szociológuscsoport érkezik terepmunkára, s ennek egyetemista hölgy-

hogy Silviunak rossz volt vele Olaszországban. Silviu agresszívvá válik, és az addig békés elítélt beolvad rabtársai közé, eggyé válik a bűnözőkkel, akik élete – „hála” a társadalom gondoskodásának – kisiklott.

A film kamerakezelése, kompozíciós esztétikája –

Márai Sándor

Füves könyv (részletek)

A legérdekesebb tünemény, mellyel az emberi életben találkozhatunk, az emberi jellem. Semmi nem olyan érdekes, meglepő, kiszámíthatatlan, mint a folyamat, melynek során egy ember elárulja jellembeli sajátosságait. Bármit mutat is a világ: tájakat és természeti csodákat, a földi flóra és fauna beláthatatlan változatait, semmi nem olyan sajátos, mint egy-egy ember jellege. Mikor érdeklődésünk eljut a világ dolgainak szemlélése közben az emberi jellem ismeretéhez, egyszerre úgy érezzük, ez volt igazi feladatunk az életben. Minden más, amit megismertünk, csak ismereteinket gazdagította. De lelkünk csak a jellemek ismeretétől lesz gazdagabb. Mert ez a legközvetlenebb emberi tapasztalat, igen, a jellem maga az ember. S mert a jellem maga az ember, hasztalan iparkodunk eltitkolni azt: jellemét éppen olyan kevésbé rejtegetheti az ember, mint ahogy testi lényét nem tudja elrejtteni semmiféle ködsapka. Ideig-óráig viselhetünk az életben álszakállt és álruhákat, de egy pillanatban lehull rólnak minden jelmez és megmutatkozik a valóság. Egy mozdulat, egy szó, egy cselekedet végül is elárulja igazi jellemünket: az álarcosbál csak alkalmi lehet. S a ta-

lálkozás egy jellem valódi sajátosságaival a legnagyobb emberi élmény, melyben részünk lehet. (...)

S mert vándor vagy, minden nap tovább kell menned az úton, mely egyetlen célod, tehát lelked és a lelkedben elrejtett isteni tartalom megismerése felé vezet. Nem könnyű ez. Gondold csak meg, milyen sokfajta csábítás hívogat útközben, hogy megpihenj, félbeszakítsd utadat, mással törődjél! Szép nő áll az út mentén és bájos mosollyal int feléd. Tested és érzékeid felelnek e hívásra, szeretnél elvegyülni e szép testtel és átadni magad a kéj édes bódulatának. De tudnod kell, hogy a hiú és kéjes pillanatokat a teljes kietlenség és tanácstalanság követi. Mert lelked mást akar, s mikor tested megéted egy másik test füledt fűszerével, a lélek éhes és szomjas marad. Pénz, érdemrendek, címek, rangok akadnak utadba: de mit kezdsz mindezzel, ha a figyelem, fáradtság, idő, mely a világi elismerés ára, elvonja lelked legjobb erőit az isteni megismerésértől? Cimbórák kurjongatnak az út mentén, s hívnak magukkal, kaján vállalkozásra biztatnak: mit nyerhetsz minden üzleten és szórakozáson, ha a játéksztal vagy a kocsmasztal mel-

lett vesztegelsz, s közben lelked kínzó sürgetéssel kérdi: „Miért lopod itt az időt? Mindez gyermekes és aljas.

tovább kell menned. Nem tudhatod, meddig élsz, s egyáltalán lesz-e időd, eljutni utad végcéljához, lelked

Száztíz éve, 1900. április 11-én született e sorok írója, a magyar irodalom markáns, maradandó hatású szerzője

Tovább kell menned, hiszen dolgozod van.” Körülbelül így szól hozzád az élet, minden nap, minden pillanatban – megpihenni hív, kéjelegni, szórakozni, kielégülni a hiúságban és hatalomban. De mikor nem ez a dolgod! Vándor vagy és minden nap

és az isteni megismeréséhez? Ezért menj minden nap tovább, sebes lábakkal és szegényen is. Mert vándor vagy. (...)

Mikor az élet, valamilyen emberi helyzet döntésre kényszerít, vigyázz, hogy az elhatározásokat a változás

törvényének térfogatába állítsd: mert minden „döntés” az időben kap csak végső tartást és alakot. Döntsél, de ne olyan föltétlenül! Ne olyan mindenáron! Ne olyan egészen! Add meg az emberi elhatározásnak azt a játéklehetőséget, amelyre szüksége van, hogy beilleszkedjék a világba és az időbe, elhelyezkedhessék az emberi szándékok, a változás törvényei között. Ne akard esküvel, szöggel és kalapáccsal rögzíteni minden időkre azt, amin az éjszaka és a reggel is változtat valamit, szíved és értelméd is örökké csiszol, másít, alakít valamit, ma, holnap és örökké. Adj az elhatározásnak időt és térfogatot, hogy megtalálja igazi helyét és formáját a világban. Döntsél, de ne nagyon! Döntsél, de ne föltétlenül! Cselekedjél, de ugyanakkor bízz mindent az időre is. Meglátod, holnapra vagy esztendő múltán, hogy nem te döntöttél, hanem a térfogat, melyben minden emberi ügy eldől: az idő. (...)

Csak a lelkiismeret lehet bírád, hóhérod vagy pártfogód, senki más! Ha írsz, csak a lelkiismeretnek tartozol számadással, senki másnak. Mindegy, mit várnak tőled, mindegy az is, mivel büntetnek, ha nem azt adod nekik, amit remélnék tőled, vagy

amit hallani szeretnek! A börtön és a szegény, a pelengér és a meghurcoltatás, a hamis vád és a nyelvélő megalázás, a szegénység és a nyomorúság, mindez nem érint igazán. Csak lelkiismereted tud büntetni, csak ez a titkos hang mondhatja: „Vétkezted.” Vagy: „Jól van.” A többi köd, füst, semmiség. (...)

Erővel olvasni. Néha nagyobb erővel olvasni, mint amilyen erővel az írás készült, melyet olvasol. Áhítattal, szenvedéllyel, figyelemmel és kérelmetlenül olvasni. Az író fecseget; de te olvasd szűkszavúan. Minden szót, egymás után, előre és hátra hallgatódzva a könyvben, látva a nyomokat, melyek a sűrűbe vezetnek, figyelni a titkos jeladásokra, melyeket a könyv írója talán elmulasztott észlelni, mikor előrehaladt műve rengetegében. Soha nem olvasni fitymálva, mellékesen, mint akit egy isteni lakomára hívtak, s csak a villa hegyével turkál az ételekben. Elegánsan olvasni, nagylelkűen. Úgy olvasni, mintha a siralomházban olvasnád az utolsó könyvet, melyet még beadott celládba a porkoláb. Életrehalálra olvasni, mert ez a legnagyobb, az emberi ajándék. Gondold meg, hogy csak az ember olvas.

Kampány végén, váltás előtt

„Nem ülünk marhavagonba!”

Tamás Gáspár Miklós

NÉPSZAVA

Ez szokványos, sablonos, egyszerűsítő választási cikk lesz. Egy tekintetben különböző a többi effajta írástól. Sajnos, nem vagyok abban a szerencsés helyzetben, hogy bármelyik induló pártot a nyájas olvasó figyelmébe ajánlhatnám. A méltányosság kedvéért még megjegyzem, hogy a Lehet Más a Politika (LMP) sok tekintetben civilizáltabbnak és humanusabbnak tetszik, mint vetélytársai, bár a párt hibáinak listája sem éppen kurta. De még az LMP-re sem tudok szavazni, a többiekről nem is szólva. (Bár természetesen nem gondolom, hogy mind egyformák.)

Magyarország már megint, mint korábban is nem egyszer, a nemzeti tragédia felé rohan. Ennek több eleme van – az egyik, hogy a pártok gazdasági programja a tavalyi csodához vezető elképzeléseknek egyrészt a kritikája, másrészt a változatlan, bár kissé ijedt újrafogalmazása –, a legfontosabb közülük a Jobbik nevű posztfasiszta, kriptohungarista párt sikere. Ez a siker részben megmutatja, részben előidézi a magyarországi polgári demokrácia fölbomlását. A különféle fölmérések egyértelműen mutatják, hogy a többség fölhagyott a liberális demokráciához és a tőkés piacgazdasághoz fűződő illúzióival. A különféle politikai csoportok látják, érzik ezt. Ugyanakkor rendszerellenes pártok nincsenek, a Jobbik sem az: a Jobbik épp úgy a kapitalizmus „kinövésit” és „torzulásait” bírálja, mint partnerei és riválisai, csak ezért különféle bűnbakokat hibáztat, akiknek a kiiktatásától reméli a közboldogság bekövetkeztét. A Jobbik, a hozzá közelálló paramilitáris alakulatok (Új Magyar Gárda, Nemzeti Őrsereg) és a még szélsőségesebb szövetségeseik (állítólagos terrorcsoportokat is beleértve; ügyükben jogerős ítélet nincs, tehát megilleti őket az ártatlanság – tamaskodó – vélelme) a jelek szerint nem csak az alkotmányos berendezkedést, a jogállamot, a népszuverenitásra és a népképviselőre épülő államrendet veszélyeztetik. Ezeket úgyis eszi a fene. Hanem a Jobbik és csatlósai a magyarországi honpolgárok fizikai biztonságát, testi épségét, személyi szabadságát is látzanak fenyegetni.

Az elmúlt nyolc esztendő minden tekintetben sikertelen kormányaihoz közel álló pártok dermedten figyelik a fejleményeket, választási kampányuk mondvacsinált, erőltetett, valódi meggyőződés nélküli. Eleve tudomá-

sul vették a vereséget. A harc a valószínű győztes, a Fidesz-KDNP és a Jobbik között folyik. Az a benyomás keletkezhetné, hogy végre-valahára a nemzeti konzervatív jobboldal is antifasiszta küzdelembe kezdett. Ez a benyomás téves. A jobboldali sajtó nem azt kifogásolja Morvai Krisztina európai képviselőben és posztfasiszta államfőjelöltben, hogy MOST antiszemita, sovén és szabadságellenes, hanem azt, hogy AZ-ELŐTT liberális feminista volt, hogy AZELŐTT polgári demokratikus kormányának (a Medgyessy-kormányának) és polgári demokratikus pártjának (az SZDSZ-nek) adott tanácsokat. A jobboldali sajtó nem azt kifogásolja Pörzse Sándor posztfasiszta képviselőjelöltben, egy szélsőjobboldali szennytévét (volt) műsorvezetőjében, hogy MOST afféle nyilas uszító, hanem azt, hogy KORÁBBAN részt vett egy polgári demokratikus párt (az MSZP) kampányában. A jobboldali sajtó nem azt kifogásolja Nyikos Lászlóban, a posztfasiszta párt pénzügyminiszter-jelöltjében, hogy MOST állt oda egy kriptohungarista párt mellé, hanem azt, hogy HAJDANÁN az MSZMP tagja, majd a polgári demokratikus rendszer Állami Számvevőszékének tisztségviselője volt. A jobboldali sajtó nem azt kifogásolja Pószé Lajosban, hogy MOST a posztfasiszta párt zsákos embere, hanem azt, hogy RÉGEBBEN egy polgári demokratikus párt (az MDF) pénzfőlhajtója volt, majd a polgári demokratikus állam egyik intézményének, a Szerencsejáték Rt.-nek a vezérigazgatója, majd offshore cégek tulajdonosa. A jobboldali sajtó nem azt kifogásolja Vona Gábor posztfasiszta miniszterelnök-jelöltben, hogy vezetője a nyilas pártnak és elnöke a főlösolatot, mégis működő szélsőjobboldali rohamosz-

politikai tartalom nélkül. Nincs is semmilyen politikai értéke, bár alighanem eredményes. Ez nem antifasiszmus, ez a fasizmussal való szembenállás ügyes kikerülése és a fasisztákkal szemben álló polgári közvélemény – más nem nagyon van – furfangos megnyugtatósa, hamis nyugalomba ringatósa. A Jobbik-ellenes Fidesz-kampány élvonalában szélsőjobboldali értelmiségiek, újságírók állnak. Ez jelzi, hogy nem a neonáci tartalmakkal van baj, hanem a szavazatokra van szükség. Színtiszta hatalmi vetélkedés, amelynek nincs világnemzeti tétje. Igaz, tisztességes konzervatív értelmiségiek is megszólaltak, de az ő gondolataikat nem nagyon propagálják. Klinghammer István akadémikusnak és társainak (Jeszenszky volt külügyminiszternek és másoknak) a nyílt levelét egyelőre csak a *Népszabadság* közölte. Egyébként sajnos ez a levél sem érinti a lényegét, így például nem kér Orbán Viktoról, aki föltehetőleg miniszterelnök lesz, kötelezett-

hogy középületet bocsásson a Jobbik-kampány rendelkezésére. Makón maroknyi értelmiségi nézett szembe az antiszemita tüntetőkkel. Tisztelet Ferge Zsuzsa akadémikusnak és barátainak.

Szaporodnak a zsidóellenes incidensek, a falakat, az internetes fölleteket elborítják a fajgyűlölő mondatok. Különbö csönd van.

Nemzeti önértelmelem

Váncsa István

Meddig szopatnak még minket? – kérdi egy problémára érzékeny gondolkodó azzal a stílissal kifinomultsággal, amely a forradalmi elkötelezettségű orgánok cikkeit általában jellemzően szokta. Hogy kik szopatnak, az nyilván nem kérdés. Izraeli repülőgépek jelentek meg a magyar légtérben, ugyan a Nemzeti Közle-

le Budapesten. Konklúzió: Bassam Tarche a Moszad áldozata lett. Az izraeli gépek hozták rá a rontást, még ha pontosan nem is tudható hogyan. Ha viszont csakugyan ez történt, akkor Bassam Tarche a mi emberünk volt, szittyta szír, ahogy valamilyen muszlim a mi emberünk, már amennyiben antiszemita. De Bassam Tarche a mi emberünk volt pénzváltói mivoltában is, hiszen a *barikád.hu* már tavaly megírta, hogy a gazdasági válság megoldása csakis a sarián alapuló pénzügyi rendszer, tehát az iszlám bank lehet, az igazi hazafiak itt-ott elejtett szavaiból pedig kitetszik, hogy az összes többi problémánkra is a saria volna a legjobb megoldás. Most már csak az a kérdés maradt nyitva, hogy az izraeli hadsereg felderítő repülőgépei konkrétan hogyan hajtották végre gaztettüket, különös tekintettel arra a körülményre, hogy mire ideértek, Bassam Tarche már meghalt. Erre sajnos nincs magyarázat, némelyek szerint a repülőgépek nem is azért jöttek, hogy Bassam Tarchét de facto meggyilkolják, hanem hogy elhunytát követően magukkal ragadják a lelkét, és elhurcolják a zsidó pokolba vagy akárrhová. Mások szerint viszont azért, hogy Gyurcsányt segítsék Szeke- res elleni harcában, mert ez se kizárt, sőt nagyon is valószínű. Persze akkor Szeke- res is a mi emberünk, sőt bizonyára igazhitű, bár eddig ezt titkolta. Gyurcsány körei megpróbáltak keresztre tenni az exminiszterelnök legfőbb MSZP-n belüli politikai ellenfelének, Szeke- res Imre honvédelmi miniszternek – írja a *Magyar Hírlap*, ezért küldött Izrael két katonai repülőgépet Magyarország fölé. Hogy viszont a tavalyi ilyeneket mintegy húsz alkalommal – és persze a szükséges engedélyeket mindig szabályosan megkérve –, az végképp nem tudható. Ha azokkal is Gyurcsányt akartak segíteni, akkor azt kell mondanunk, hogy némiképp elkürták.

A harmadik ésszerű feltételezés szerint a világszerte legyőzhetetlennek tartott magyar légierő titkait jöttek kifürkészni, de mindenekelőtt a Gripen nevű csodafegyverre kíváncsiak, legalábbis ezt mondta volna a *Magyar Nemzet*nek egy szakértő, aki a neve elhallgatásához érthető módon ragaszkodott. Eszerint tehát a Moszad nem tudja, hogy egyszerűbb volna elmenni a Saabhoz, ott meg lehet nézni a Gripen-t, ki lehet próbálni, el lehet kérni a teljes dokumentációját, mindent lehet, hiszen ez árucikk, amit a gyártó el szeretne adni. De hát a moszados fiúk vidékiek, nem járatosak az üzleti körök szokásaiban, úgyhogy ebben a változatban is lehet

azért valami. Szakértőből szerencsére sok van nálunk, és mindegyik roppant kreatívan gondolkodik. Rámutatnak például, hogy az izraeli gépek „a választások idején különösen fontos információkat továbbító optikai kábelek feltérképezésére is alkalmas elektronikával” voltak felszerelve. Hogy ezt a szakértők honnan veszik, arról fogalmunk sincs – senki nem tudja, mi volt a gépeken, csak aki útnak indította őket –, de tétélezzük fel, hogy csakugyan optikai kábelek feltérképezésére is alkalmas elektronika volt rajtuk, és lásuk, hogy akkor most mi van. Mért érdekelné Izraelt a magyar kormányzat informatikai rendszerének hálózati topológiája, és miért hangsúlyozza a szakértő, hogy ez a hálózat „a választások idején különösen fontos információkat” továbbít? Nyilván azért, mert Izrael manipulálni akarja a választási információkat, megakadályozandó, hogy a nemzeti érdekeink valódi képviselőire egyedül hivatott politikai erő jusson kormányzati hatalomhoz. Ugyan, ez a feladat műszakilag teljességgel megoldható, de sebj. Feltérképezik a hálózatot, a térképet a zsidó világ-összeesküvés titkos földalatti harcálláspontján kiterítik, egy rabbi pedig tüket szurkál a megfelelő csomópontokba, közben ótestamentumi átkokat mormol, és annyi. Hiába szavazott a nemzeti erő kivétel nélkül az összes igaz magyar, az információ nem megy át, így aztán Izrael közeli barátjaként és támogatójaként, Izrael akaratával és segítségével kerül majd Orbán hatalomra, legalábbis az első bekezdésünkben idézett kérdés problémára érzékeny megfogalmazója szerint. (...)

Amúgy a két gép Törökország, Bulgária és Románia fölött is áthaladt, ám őket ezekben az országokban totális érdektelenség fogadta. Megkérték az útvonalengedélyt, meg is kapták, repültek, ennyi. Amióta Blériot átkelt a La Manche csatorna fölött, azóta elő-előfordul, hogy aeroplánok jönnek-mennek a levegőben, de ha betartják az előírásokat, akkor semmi gond velük. Törökország, Bulgária és Románia nem tekintette botrányosnak a történeteket, továbbá egyik ország kormányza se kezdett összevessze kapkodni és sületlenségeket beszélni, egyebek között talán azért nem, mert náluk a légtérhasználati engedélyek kiadása egyértelműen szabályozott, és az a szabályozás betartható. Mi ezzel szemben úgy látjuk, hogy ezzel az akcióval Izrael porig alázza hazánkat, beletúrt az amúgy is összevissza repedezett „nemzeti önértelmelembe”, mert nekünk olyan is van.

Nélkülünk sokkal szűrésebb, sivárabb, kedélytelenebb volna a világ.

Orbán Viktor – nagy a tolongás

ségvállalást a fasisztoid hullámtól fenyegetett kisebbségek (romák, zsidók, melegek stb.) és a politikai ellenfelek védelmére. Nem is nagyon teheti, hiszen az aláírók által támogatott Fidesz-KDNP választási stratégiájának középpontja a leszámolásos való homályos fenyegetőzés. Hiteles antifasiszmus csak nyomokban jelentkezik, ritkasága miatt éppen ezért érdemli meg tiszteletünket. Az Éljen Nyíregyháza! Független Mozgalom rendezte Magyarországon – egy ügyszintén független önkormányzati képviselő, Lengyel Károly vezetésével – az egyetlen Jobbik-ellenes tüntetést, annak volt az egyik transzparense: NEM ÜLÜNK MARHAVAGONBA! Egyetlen tisztségviselő, a Szabolcs-Szatmár megyei Eperjeske polgármestere utasította vissza,

dési Hatóságtól kért és kapott engedély alapján, továbbá nem először, hanem sokadjára, de akkor is.

Minek röpköd a zsidaja? Mi magunk ebben a kérdésben, lévén a legmesszebben inkompetensek, még csak tippelni se akarunk, annyit viszont megmerünk kockáztatni, hogy mindenekelőtt azért röpköd, mert futja neki kerozinra. Ellentétben a magyar légierővel, ahol nem igazán futja, legalábbis ezt lehet hallani hovatovább húsz esztendeje. Más kérdés, hogy a kutató szellemet ez az indoklás nem elégíti ki, ő ennél mélyebb és átfogóbb magyarázatra vágyik, és aki keres, talál.

Első premissza: minden izraeli katonai repülőgép a rontás hordozója. Második premissza: Bassam Tarche szír pénzváltót aznap lőtték

Konstruktív kapcsolatokért

Beszélgetés Adrian Năstaseval, Románia volt miniszterelnökével

Széky Ervin

► **Andrei Pleșu jegyezte meg, hogy az értelmiség általában baloldali, mert azokhoz az értékekhez kötődik, amelyeket a baloldali pártok képviselnek, ennek ellenére Romániában az értelmiség egy jelentős része jobboldali.**

– Európában valószínűleg úgy állnak a dolgok, ahogyan Andrei Pleșu mondja. Nálunk azonban 1989-ben sajátos forradalom zajlott le. Románia a baloldali kapun jött ki a kommunizmusból, miközben a többi kelet-közép-európai ország a jobboldali kapun lépett ki. Az akkori értelmiség nemzedékében lehetett egy komplexus, az határozta meg a viszonyulást az akkor berendezkedő politikai modellhez. Úgy vélem, még el kell telnie némi időnek ahhoz, hogy a dolgok úgy alakuljanak, mint Franciaországban, Németországban. Láttuk, mi történt Franciaországban '68-ban. A tanárok, diákok erősen a baloldali értékek hatása alatt voltak. Azt tapasztaltam, hogy ma a legfiatalabbak – a múlt hónapban 2500-an kérték felvételüket a pártba – már nem érzik az elmúlt húsz év választási kampányaira jellemző kommunista–antikommunisták dichotómiát.

► **Térjünk át egy másik kérdésre. Az utóbbi időben feszültség alakult ki a PSD és az RMDSZ között. Victor Ponta és Markó Béla elnök urak nyilatkozatai igen élesek voltak. Vajon ez annak a következménye, hogy az egyik párt kormányon van, a másik meg ellenzékben vagy pedig mélyebbek az okok, nevezetesen a PSD ellenállása az RMDSZ által szorgalmazott egyes autonómia-konceptiókkal szemben?**

– Azt hiszem, az RMDSZ-hez fűződő viszonyunk 2008 végén romlott meg, amikor a PSD és a PD-L kormányra lépett, és akkor létezett bizonyos ellenállás az RMDSZ kormányra kerülésével szemben. Én másképpen értékeltem ezeket a dolgokat, hiszen eleve elleneztem

a mi kormányra lépésünket. De a feszültség létezett, és ezt használta ki Traian Băsescu és, a PD-L. Utána a Johannis-kormány lehetősége ismét egymás mellé hozta pártjainkat. Ez nagyon jó volt, és sajnálatos, hogy nem jutottunk el egy ilyen modellű kormányzathoz. Később, észre kell vennünk ezt is, egy bizonyos akció, amely a romániai magyarok egy második pártjának a megjelenéséhez vezetett, nagy kísértést jelentett az üzenetek radikálizálására, és ez megmutatkozott az európai parlamenti kampány idején is, máskor is. Másfelől a magyarországi választások is megfelelő körülményeket teremtettek az üzenetek radikálizálására. Ugyanakkor a március 15-én elhangzott bizonyos üzenetek, elképzelések, amelyekről ott beszéltek, olykor radikálisabb módon, olyan koncepciók, amelyeket Románia parlamentjében és Romániában általában nem fogadnak el. Mindezek ahhoz vezettek, hogy várakozás alakult ki egy bizonyos üzenet iránt a PSD részéről is, amely az utóbbi időben nem tudott előnyös helyzetet kialakítani Erdélyben. Ez a magyarázata annak, hogy Victor Ponta – aki nem tudta, hogy Corneliu Vadim Tudor is ott lesz – részt vett a maroshévízi nagygyűlésen. De tévedés kapcsolatot keresni kettőjük részvétele között. Azért én azt hiszem, az elkövetkező időszakban sikerül bölcsességről bizonyosságot tennünk, hogy folytatni tudjuk azt, amit az én kormányom és az általam 2005-ig vezetett párt megpróbált. Nevezetesen, hogy európai, konstruktív, kiegyensúlyozott kapcsolatot teremtsünk a románok és a magyarok között, Románia és Magyarország között. Én azt hiszem, hogy a jövő felé kell tekintelnünk. Visszaemlékszem a Medgyessy úrral folytatott beszélgetéseimre, arra a projektre, amelyiket együtt írtunk alá azért, hogy – egyebek közt a Bechtel-autópálya révén is – közvetlenebb, jobb kapcsolatot alakítsunk ki Bukarest és Budapest között. Sajnos, az utánunk jövő kor-

mány másfél évre leállította az autópálya tervét, az árak háromszorosra nőttek, és ahelyett, hogy néhány óra alatt elérnénk egyik helyről a másikra, állunk és veszekszünk. A vitás kérdéseket bölcsességgel meg lehet oldani, és azt hiszem, a románoknak és a magyaroknak is az az érdekük, hogy egy olyan országban éljenek, ahol nincsenek szociális és gazdasági nehézségek, ahol a jólét emelkedőben van. Én ezt követtem, amikor miniszterelnök voltam, és meg kell

Adrian Năstase – keressük a közös hangot

mondanom, hogy az RMDSZ-ben egy nagyon fontos szövetségesre találtam. Én is mindig betartottam a szavam. Igaz, nem mindig értettem egyet bizonyos tervekkel. Ellenben minden alkalommal megtaláltuk a kommunikáció és a kompromisszumos megoldás lehetőségét, és az is lehet, hogy ez a dolog került nekem végül az elnökválasztások elvesztésébe. Azért, mert nekem fontos volt, hogy jelzést adjak azok számára, akik sikeres kormányzást vártak tőlünk. Ezt mindenki elismerte akkor, és nagyon sokat jelentett Románia Európai Unió és NATO-csatlakozása szempontjából. Most nagyon világosan el akarom mondani, hogy egy része annak a sikernek, amit a csatlakozás jelentett: az RMDSZ-é volt. Azoké a vezető magyar értelmiségieké, akik külföld-

ön beszéltek erről, politikai vezetőiké vagy akár az egyszerű embereké, akik támogatták ezt a politikát, amely mindenkinek jó volt. (...) Erdélyben nagyon sok bölcseségre van szükségünk, és ami pártjainkat illeti, együtt kell működünk olyan fontos kérdésekben, mint például az alkotmány módosítása. Úgy tudom, hogy az RMDSZ, csakúgy mint a PSD, a kétkamarás parlament elméletét támogatja, de más témákban is azt hiszem, hogy megtaláljuk a közös hangot.

► **Következő kérdésem éppen ez lett volna: mi az Önök álláspontja az alkotmány módosításával kapcsolatban.**

– Jogászként tisztában vagyok azzal, hogy nincsenek tökéletes vagy örökké érvényes jogi normák. Egy jogi dokumentum mindig egy adott pillanat valóságát fényképezi le. De a valóság változik. Ezért ha megnézi, az európai országok mindegyikében módosították az alkotmányokat egy idő után. Mi 2003-ban azért vizsgáltuk fölül az alkotmányt, mert volt egy nagyon fontos célunk. Csatlakozni kívántunk az Európai Unióhoz és akartunk vinni az alaptörvénybe egy európai kitétel, hogy ne legyen szükség referendumra, egy bonyolult, időigényes eljárásra a csatlakozási szándék aláírásához. Ez volt a cél, és vala-

mennyi párt támogatta az alkotmánymódosítás szövegét. Számomra nem egészen világos, hogy most mi a célja az alkotmány módosításának. Mert az egykamarás parlament bevezetése nem tűnik komoly gondolatnak. Ezt nem is vitattuk meg komolyan, és nem is hiszem, hogy ez lenne a román állam modernizálásának egyik eleme. Más prioritásaink vannak. Egyébként 2004-ben az egész kampányom tárgya épp az állam modernizálásának témája volt, mert ez természetesen következett az európai uniós csatlakozási tárgyalások lezárása után. Traian Băsescu szervezett egy konzultatív referendument, amelynek szerintem nem kellett volna érintenie az egykamarás vagy két kamarás parlament témáját. Azért nem, mert ez alkotmánymódosítási kérdés, amelyre van egy másik procedúra. Ennek az eljárásnak az elnök törvénytervezetével kellett volna kezdődnie, amelyet a kormány révén benyújt a parlamentbe, ezt kétharmados többséggel kell megszavazni mindkét házban, majd következik az alkotmánymódosítási referendum, úgy ahogyan 2003-ban történt. Az elnök itt egy büvészműtávhöz folyamodott, mert szüksége volt egy bizonyos témára a választási kampányban. Ha például arról írunk ki népszavazást, hogy a nyugdíjak nőjjenek-e a háromszorosukra, az eredmény nagyon világos. Traian Băsescu és a PD-L azt mondják: felfektetjük a pácienszt a műtőasztalra, felvágjuk a hasát és aztán majd meglátjuk, hogy van-e valami problémája: a májával, a lépével, a hasnyálmirigyével. Hagyjuk egy darabig, aztán majd visszatérünk hozzá, amikor mi magunk tisztában leszünk a helyzettel. Azt hiszem, ez hiba. Ezért elleneztem a parlamentben ennek a bizottságnak a létrehozását, amelynek nincs világos célja az alkotmány felülvizsgálásával kapcsolatban. (...)

► **Hogyan kommentálja a leendő Románia Haladásáért nevű párt megjelenését.**

Nem tudom, hogy pontosan idézem-e az elnevezését. – Az UNPR-re gondol?

► **Arra, amelyik a parlament független tagjaiból alakult.**

– Én úgy tudtam, hogy az UNPR a Romániai Gyáriparosok Egyesületének a betűszava. Egy párt, amelyik még nem alakult meg, de már van tiszteletbeli elnöke, az egy vicces párt. Másfelől ez egy olyan párt, amelyiket egyértelműen rablással hoztak létre, úgy, hogy átvettek képviselőket más pártoktól Traian Băsescu kormánya támogatására. Erről most azt mondták, hogy egy baloldali párt, amelyiket be akarnak vinni bizonyos tárgyalásokba a Szocialista Internacionáléval és az Európai Szocialista Párttal. Ez egyértelműen a Sarkozy-modell átvétele. Ő is átvette a választások megnyerése után embereket a szocialistáktól. De Sarkozy a regionális választások után beismerte tévedését. Én is azt hiszem, hogy ez tévedés. Mert Traian Băsescu megpróbálja egyfelől, hogy alternatívát dolgozzon ki az RMDSZ-szel szemben a kormányoldal, másfelől meg akarja szelídíteni a Nemzeti Liberális Pártot, jelezve nekik, hogy más lehetősége is van, mint az, hogy behozza nyáron a kormányba a liberálisokat, és nyilvánvaló célja a PSD gyengítése is, hogy annak belső problémái legyenek, és ne hallassa annyit a hangját az ellenzékben. Biztos vagyok abban, hogy Traian Băsescu, miután megszerezte a parlamenti többséget, amelynek révén átviheti a törvényhozáson a sarkalatos törvényeket, a dezertálások és átigazolások révén megpróbálja a kétharmados többséget is megszerezni, hogy alkotmányos törvényeket is el tudjon fogadtatni. Azt hiszem, hogy ez a célja. Ami ezt a pártot illeti, nehéz kommentálnom. Nem tudom megértani azokat, akik megfutamodnak a nehézségek előtt.

A beszélgetés a bukaresti rádió magyar adásában hangzott el. Rövidített, szerkesztett szöveg.

Mégis Amerikáé a jövő?

Nick Schulz
THE WALL STREET JOURNAL

Európában és Kínában öregszik a népesség, Amerikában viszont egyre javul a demográfiai helyzet, vagyis az Egyesült Államok minden válságjelenség ellenére is a világ vezető hatalma marad. De csak akkor, ha mérsékelni tudja belső ellentéteit.

„Nagyon meggyőzően hangzik, hogy a következő négy évtizedben Amerikára

növekedés, barnulás, alkalmazkodás és pezsgő fejlődés vár” – írja a *Wall Street Journal*ban egy frissen megjelent könyvet ismertette Nick Schulz, a konzervatív *American.com* webfolyóirat szerkesztője. Joel Kotkin, a neves publicista *A következő százmillió* című könyvéről van szó. A szerző leszámol a ma oly divatos elméletekkel, amelyek szerint az amerikai évszázad véget ért, és most Kína és India van soron. Schulz

vigasztalónak tartja a könyvet a mai helyzetben, amikor a munkanélküliség csaknem tízszázalékos, amikor az állam eladósodott, és a lakosság csaknem kétharmada úgy érzi, hogy rossz úton jár az ország. Közben Kína gazdasága dinamikusan nő, és ahogy egykor Japánról, most Kínáról hiszik, hogy hamarosan elhagyja az Egyesült Államokat. Csakhogy Kotkin nem a jelent, hanem a jövőt vizsgálja. Márpedig a be-

látható jövőben mind Ázsia, mind Európa fejlett országai „őregothonokra fognak hasonlítani”. (...) Ezzel szemben az Egyesült Államokban nő a születési arányszám, és fiatal bevándorlók tömegei érkeznek a szegény országokból. A népességnövekedés legjavát az etnikai kisebbségek adják majd, elsősorban az ázsiaiak és a spanyol ajkúak. A további százmillió lakosnak bőven jut hely Amerikában, és Amerika népszü-

rúsége még velük együtt is mindössze egyhatoda lesz a Németországiénak. Kotkin sem látja azonban problémát a növekvő magasan képzett osztályok, illetve a „maka-csul szegénységbe ragadó népesség” között. A középosztály pedig egyre zsugorodik.

Schulz szerint a helyzet árnyoldalairól több is elmondható. Tudniillik a szegények családjainak többsége csonka család. A magas születésszám jelentős részét házasságon kívül születő gyermekek adják (néhány nagyvárosi körzetben hetven százalékát is). „A világtörténelem legsikeresebb nemzetének – jegyzi meg Schulz szarkasztikusan – még bőven van mit javítania magán.” (metazin.hu)

Erdőgazdálkodási szabályozások

Czédly Lószef

Március utolsó hetében, az erdőgazdálkodásra vonatkozóan két jelentős, új szabályozás jelent meg. Ezeket kívánom ismertetni a következőkben.

Törvény született az Országos Erdőalap hozzáférhetőségéről (megjelent a *Hivatalos Közlöny* március 23-i, 183. számában). A hozzáférhetőség megteremtését a törvény szerint utak építésével, valamint olyan munkálatok végzésével lehet elérni, melyek a meglévő utak karbantartásával biztosítják ezek teljes működőképességét, használhatóságuk ideiglenes helyreállítását. A következő munkálatok jöhetnek szóba: újjáépítés, megszilárdítás, eredeti funkcióinak visszaállítása, átépítés és kibővítés.

Evenként el kell készíteni azokat az elemzéseket, melyek megállapítják, hogy a létező utak és kisvasutak mennyire biztosítják az erdőgazdálkodáshoz szükséges munkálatok elvégzését, az erdőtűzek megelőzését és eloltását. Ennek alapján vizsgyjútt medencénként el kell készíteni, az erdők hozzáférhetőségét biztosító munkálatok évi prioritásának programját. Ez a kötelezettség, az állami erdők esetében az ezeket kezelő állami intézmény feladata, a többi erdő esetében az erdőkerület (oculul silvic). Ennek figyelembevételével, a törvény rendelkezései alapján a megépített erdei utak állami, helyi hatósági, illetve magántulajdonba kerülnek.

Az erdők hozzáférhetőségének biztosítása érdekében az állami erdőket kezelő intézmények, valamint a helyi hatóságok kötelesek létrehozni egy hozzáférhetőségi alapot. Ugyanezt megtehetik a magántulajdonban levő erdők kezelői is. Az elkövetkező évre vonatkozó munkálatokhoz szükséges alapok létrehozását az előző év december 1. és 31. között kell az illetékes erdőkerület tudomására hozni. Nem vonatkozik ez a kötelezettség azokra a helyi közigazgatási tulajdonban levő erdőkre, melyekhez a hozzáférhetőséget közhasználatban levő utak biztosítják.

Az erdők hozzáférhetőségét biztosító alap pénzügyi forrásai:

- a fakitermelésből és ennek melléktermékei értékesítéséből és tényleges bevételezéséből származó összeg tíz százaléka;

- az állami erdőigazgatóságok esetében az egytől ötven hektárig terjedő erdőirtásokért járó kárpótlás összege.

Az így létrehozott alap kamatoztatható. Az év végén felhasználatlanul maradt összegeket átutalják a következő évre. Az alap az erdőkerület rendelkezésére áll, és csak a meghatározott munkálatok finanszírozására lehet felhasználni. Magántulajdonosok által létrehozott alapot, ha nem került felhasználásra, és ha igényt nyújtanak be, vissza lehet utalni befizetőjének.

A hozzáférhetőségi alapot fel lehet használni:

- az erdei utak megépítésének tervezésére;

- a létező erdei utak feljavításának tervezésére;

- új erdei utak építésére;
- a létező erdei utak feljavítására.

Az erdei utak felépítését a hozzáférhetőségi alapon kívül finanszírozni lehet állami költségvetésből vagy más törvényben előírt forrásokból is. A törvény tartalmazza azokat a szankciókat is, amelyekkel megszegői büntethetők. A szankciókra vonatkozó rendelkezések 2010. április 22-én lépnek életbe, a törvény többi előírásai március 26-tól kezdve hatályosak.

A másik erdőgazdálkodásra vonatkozó szabályozás a környezetvédelmi és erdőgazdálkodási miniszter 2010/367. számú rendelete az *Üzemeltetés céljából koncesszióba adott erdőterületek bérlésének megállapításáról és ennek a járandóságnak kifizetéséről*.

A rendeletben foglaltak továbblépést jelentenek az állami köztulajdonban levő erdők privatizálásában. Alapelve, hogy az Országos Erdőgazdálkodási Igazgatóság (Regia Națională a Pădurilor – Romsilva) által üzemeltetésre koncesszionált erdőterületekért a vevőnek évi járandóságot

(redevență) kell fizetnie az állami költségvetés javára. A járandóság értékét a rendelet a következő képlet alapján állapítja meg:

$$VAC = S \times Cr \times PML \times (1+N),$$

ahol;

VAC = a koncesszió értéke lejben;

S = az üzemeltetésre koncesszióba adott erdőterület felülete hektárban kifejezve, négy tizedes részletességgel;

Cr = a kitermelhetőség átlagos növekedése, hektáronként köbméterben kifejezve, külön megállapítva, az 1. sz. melléklet alapján a nyírfa, gyertyánfa, jegenye és nyárfa esetében, figye-

lembe véve, hogy a terület milyen növényzeti éghajlati övben fekszik;

PML = a lábön álló fa mennyisége köbméterben kifejezve. Ezt az értéket nyírfa és gyertyánfa esetében 1,1-es együtthatóval korrigálják

N = a rendelet 2. számú melléklete alapján számított ki.

A koncesszió értékét évente állapítja meg a Romsilva, figyelembe véve a Nemzeti Bank által január 1-jén meghatározott alapkamatot is (dobándă de referință). Ennek alapján, az eladási szerződéshez csatolt pótszerződésben (contract adițional), rögzítik az évi járandóság újraszámított összegét.

A koncessziós szerződés aláírásától számított 180 napon belül az erdőterület átvevője a járandóság tizenkét hónapra kiszámított értékének öt százalékát garanciaként be kell fizesse a Környezetvédelmi és Erdőgazdálkodási Minisztérium számlájára. Ugyanoda kell befizetni június 30-ig a járandóság negyven százalékát és december 31-ig a további hatvan százalékot. Ha a részleges vagy a teljes befizetés több mint hatvan nappal késik, a koncessziós szerződés előzetes felmondás nélkül hatályát veszti, és az erdőterület tulajdonosa jogosult az esetleges kártérítésre.

A rendelet 3. számú melléklete tartalmazza a koncessziós szerződés mintáját. Ebből tudjuk meg, hogy ezeket az adásvételi szerződéseket 49 évre kötik.

A munkabér és a nyugdíj halmozásáról

Deák Levente

Lapunk 2009. december 12–13-i *Törvénytár* rovatában már foglalkoztunk a munkaszerződés alapján szerzett és az állami költségvetésből fizetett jövedelem és az állami nyugdíj halmozásának kérdéskörével, amit a 2009. évi 329., az „alkotmányosság próbáját” is kiáltó törvény IV. fejezete szabályoz, eredetinek nevezhető módon. (A törvényt a 2009. november 9-i 761. *Hivatalos Közlöny*ben találjuk meg). Az eredetiség, saját értelmezésem szerint abban áll, hogy a jogszabály 2009. december 10-c, a hatályba lépés napja után csak azoknak engedélyezi a kétféle jövedelem halmozását, akiknek havi nettó nyugdíja megegyezik vagy kisebb az állami társadalombiztosítási költségvetés megalapozásánál figyelembe vett és a költségvetést jóváhagyó törvényben szereplő bruttó átlagbér szintjénél. A fent említett alaptörvény 2009-re vonatkozóan ezt az összeget nem nevesítette, ellenben a

szakminisztérium 2009. november 20-án keltezett, 1730. számú rendeletének – amellyel a törvény végrehajtási utasítását hagyták jóvá (a 2009. évi 805. *Hivatalos Közlöny*ben) – 4. szakasza 3. bekezdése 1693 lejes átlagbért említ. A nettó nyugdíjat tehát ezzel az összeggel kellett egybevetni, és azok, akiknek nettó nyugdíja az 1693 lejes bruttó átlagbért meghaladta, 2009. december 10-től kezdődően már csak akkor tarthatták fenn munkaviszonyukat, ha nyugdíjuk folyósításának felfüggesztését kérték. Az eljárás, legalábbis az említett két jogszabály szerint az volt, hogy az érintett alkalmasítottnak írásban nyilatkoznia kellett arról, hogy a két jövedelem közül melyiket választja, és ha ő a nyilatkozattételt elmulasztotta, ezt a nyugdíj választásaként kellett értelmezni, és ezért munkaviszonyát jog szerint meg kellett szüntetni. (Este o cauză de încetare de drept a raportului de muncă. Lásd a 329. törvény 20. szakaszában foglaltakat.)

Nem véletlenül térünk vissza a 329. törvényre, mert már 2010-et írunk, és közben új, egész évre kidolgozott és a 2010. évi 12. törvénnyel jóváhagyott társadalombiztosítási költségvetése van az országnak (a törvényt magát 2010. január 27-én tették közzé a 61. *Hivatalos Közlöny*ben, és az Alkotmány 78. cikkelyének értelmében három nap múlva hatályba lépett), mely jogszabály 16. szakaszának 2. bekezdése szerint a 2010. évre a havi bruttó átlagbér összege, aminek alapján a költségvetést megalapozták, már nem 1693 lejt, hanem 1836 lejt tesz ki. És mivel a nyugdíjpont egyelőre nem változott, a kétféle jövedelem összevetését 2010. január elseje után ismét el lehetett/kellett végezni, az esetleg megszüntetett munkaszerződéseket pedig újra meg lehetett kötni. Ismerek olyan eseteket, ahol ez már meg is történt, de a munkaadó a munka ismételt felvételét és magát a halmozást csak a 12. törvény hatályba lépésétől tartotta/tartja kivitelezhetőnek, azaz

csak 2010. január 30-tól kezdődően.

A következőkben ezzel az értelmezéssel szemben álló véleményt szeretnék megfogalmazni, ugyanis ebben a kérdésben: a havi bruttó átlagbér megállapítása kérdésében, aminek nagysága per-döntő, nem a vonatkozó költségvetési törvény hatálybalépésének napja, hanem magának a törvénynek a megszületése, a létezése a meghatározó. De menjünk sorjában.

Az alaptörvénynek tekinthető 329. törvényben az áll, hogy a nettó nyugdíj összegét az arra az évre megállapított és törvénnyel jóváhagyott bruttó havi átlagbérrel kell egybevetni. Ha ez megtörtént, azt jelenti, hogy ez az összeg az év első napjától kezdve lesz (2010-ben például) 1836 lejt, és nem attól kezdve, hogy maga a törvény mikor lépett hatályba. Nem lehet tehát azt állítani, hogy 2010. január 30-ig az elmúlt évre megállapított 1693 lejes szint maradt hatályban csak azért, mert a parlament az ismert okok

miatt megkésétt a költségvetési törvény elfogadásával. (Ide másolom a 12. törvény vonatkozó szövegét: Salariaul mediu brut utilizati la fundamentarea bugetului de asigurări sociale de stat pe anul 2010 este de 1836 lei.) Ez tehát már az új év első napjától 1836 lejt! Különben a 12. törvény szerint minden, a különféle alapokba befizetendő járulékot már a január-ra esedékes jövedelmek után kell kiszámítani. (Lásd a törvény 18–20. szakaszában felsorolt eseteket, hozzájárulásokat.) A jogszabályok általában csak a jövőre szólóan, hatályba léptetésük utánra fejthetnek ki joghatást, visszaható erejük nincs. Ha ezt betű szerint értelmezzük, akkor megkérdőjelezhetjük a fent említett 18–20. szakaszokban foglalt befizetési kötelezettségek alkotmányosságát is a 2010. január 30. előtti periódusra vonatkozólag, amikor a törvény még nem volt hatályban. Erről, tudomásunk szerint, nincs vagy nem volt szó. Véleményünk megalapozásához jogi érveket keresve, rátalálunk az Al-

kotmánybíróság egy egészen más ügyben hozott döntésére (ezt 2006. február 2-án keltezték, és megtalálható a 2006. évi 176. *Hivatalos Közlöny*ben), amelynek a törvények visszaható erejével kapcsolatos indoklása ráillik a minket foglalkoztató esetre is. Tehát a törvény nem minősíthető visszaható erejűnek akkor, amikor egy előzően született joghelyzetet a jövőre nézve módosít, ugyanis ilyenkor a törvény nem tesz mást, mint azt, hogy a hatálybalépése utáni időre szabályozza ennek érvényesíthetőségét. Mint esetünkben, természetesen én hozzá, amikor az új évben, megváltoztatott viszonyítási alapot teremtve, az új körülmények között alkalmazzuk a régi, itt a 329. törvény 17. szakaszának 1. bekezdésében foglaltakat, és teszi ezt az év első napjától kezdődően, tekintettel arra, hogy egy egész évre (január-ig) meghatározott bruttó átlagbérrel állunk szemben.

**A TÖRVÉNYTÁRAT
TÁMOGATJA
A COMMUNITAS
ALAPÍTVÁNY**

Luxus Audi-kivitelben

ÚMSZ

Most tavasszal érkezik Romániába az Audi csúcsmo- dellje, a felsőkategóriás A8-as legújabb változata, amely tavaly decemberben debütált Miami-ban, majd felvonultatták a márciusi, Genfi Autószalonon is. A kategóriájában tavaly piacvezető konstruktőr látszólag nem vállalt túl nagy kockázatot, hiszen luxusautója első ránézésre alig változott valamit. Pedig a Volkswagen D-kategóriás platformjaira épült négykerékű 1994-es premierje óta immár a harmadik generációját éli meg.

Szembetűnő, hogy a tervezők az apró részletekre fektették a hangsúlyt. Megszaporodtak például az élek, és a nagy, domború részeknek köszönhetően inkább hasonlít az A6-oshoz, mint a szokványos monstrumokhoz. A számok azonban árulkodóak, hiszen az új A8-as elődjénél – és összes konkurensénél – centikkel nagyobb: hossza 5,137 méter, szélessége 1,949 méter, a magassága 1,46 méter, a tengelytávja pedig 2,992 méter. Mivel karosszériája továbbra is teljesen alumíniumból ké-

szül, negyven százalékban könnyebb, mintha acélból épült volna. Az ingolstadti- ak szerint ez a legspórtosabb az összes luxuslimuzin közül.

A csúcsmotor 372 lóerős, a benzines blokk legnagyobb nyomatéka 445 Nm és 5,7 másodperc alatt gyorsul fel százra. A 4,2 literes csúcscsúszel, amelynek 350 lóerős teljesítménye mellé 800 Nm nyomaték párosul, gyorsulásban két tizeddel jobb a benzinesnél, miközben a vegyes átlagfogyasztása csupán 7,6 liter száz kilométeren. Az alaplómotor 250 lóerős, háromliteres dízel, 550 Nm-es nyomatékkal és 6,6 literes fogyasztással.

A A8-as egyik jellegzetesége a LED-es fényszóró, azaz ennél a modellnél már nappali fény mellett, a normál lámpák szerepét is a diódák veszik át, fényük pedig kevésbé fárasztja a szemet. Az ideális erősséget pedig automatikusan állítja. Az új A8-as számára egy elektronikus vezérlésű, nyolcfokozatú sebességváltót is kifejlesztett az Audi, amely a repülőgépek gázkarjához hasonlatos váltókaral aktivizálható, de a kormány mögötti kapcsolókkal is irányítható.

Olcsó gumi, hosszú féktáv

Eljött az ideje a nyári gumik használatának, az abroncsok tesztelésére szakosodott német intézet, az ADAC pedig minden évben leteszteli az aktuális „papucskokat”. Ezúttal két méretben 36 gumit vizsgáltak, és a felmérésükből kiderült, hogy bár az olcsó nyári gumik viselkedése majdnem olyan, mint a drágábbaké, a féktáv szempontjából jelentős különbségek vannak. A távolkeleti gyártmányok esetében például vizes úton akár hetven százalékkal is megnő a féktáv. A 185-65-R15 H méret tesztjét a Pirelli Cinturato P6-os nyerte, amelyet kiegyensúlyozottnak, vizes úton is megbízhatónak talált az ADAC, és a kopása is elfogadható. Ez Romániában mintegy 343 lejért megvásárolható, de Dunlopot és Bridgestonet már 280 lej alatt is lehet kapni. A Michelin Energy Saver azonban lecsúszott az ADAC „különösen ajánlott” osztályzatáról, éppen a vizes aszfalton mutatott gyengeségei miatt, üzemanyag takarékoságban és a kopásállóságban viszont jól szerepelt. A 225/45 R17 W/Y méretű szélesebb gumiknál szintén a Pirelli vitte el a pálmát, a Cinturato P7-es jelzésű abroncsával.

Szerviz

A garázs és az autó

Olvasónk írta: Vásároltam egy 2006-ban gyártott Toyotát, szeretnék rá nagyon ügyelni, kérdésem az lenne, hogy fűtött garázsban tartsam-e vagy sem, mivel a fűtés igen költséges, megéri-e?

Ma már szinte az autós babonák témakörébe sorolható az a nézet, hogy a garázsban tartott gépkocsik élettartama feltétlenül hosszabb, tetőzve azzal a hiedelemmel, hogy a piacon ezek a gépkocsik többet is érnek. Csak hogy bizonyított dolog, hogy a rozsdá – főleg a fűtött – garázsban gyorsabban keletkezik és gyorsabban terjed, mintha az utcán vagy az udvaron

tartanánk az autót. Ebből a szempontból tehát a gépkocsi épsége a garázsban csak akkor biztosított, ha az szárazon kerül a fedél alá és szárazon is marad. A vizesen leállított gépkocsi a garázsban szinte a saját levében fő, oxidálódik, rozsdásodik. Sajnos a legtöbb garázból hiányzik a helység rendeltetése szerint nélkü- lözhetetlen nagy hatásfokú szellőztetés. Ebből adódik, hogy a vizesen, sárosan, nedvesen beállított gépkocsi nagyon lassan szárad és ez előidézi a visszafordíthatatlan rozsdásodást. Különösen télen nagyon veszélyes garázsba állítani az autót,

ha a nedvességhez még sómaradványok is társulnak. A szabad ég alatt a só nem okoz sok kárt a karosszérián és a futóművön, de garázsban a lassú száradás mellett teljesen kibontakozik az oxidációs folyamat. A legnagyobb mértékű korrózió, vagyis rozsdásodás leginkább a fűtött garázsban lép fel. 18 Celsiusnál például a kocsiszekrény ötszörösen gyorsabban rozsdásodik, mint a fűtetlen, huzatos helyen. Érde- mes viszont megoldani a garázsok szellőztetését.

Tímár József
autószerelő mester

Kigördült a „Băsescu-mobil”

Traian Băsescu államfő tegnap kigördült a mi- oveni-i Dacia gyárból az új, tűzpiros Dusterének volánja mögött, felesége, Maria Băsescu pedig kifizette a mintegy 71 ezer lejt érte. „Büszke vagyok, hogy enyém az első Duster. Nem fogok a Loganról lemondani, mert szerintem illetlenség 4x4-est vezetni a bukaresti forgalomban. A Duster a nehéz utakra használok, amikor majd a hegyekbe megyek” – nyilatkozta Románia elnöke. Băsescu terepjárója mindenképp egyedi lett, hiszen a tűzpiros árnyalat nem szerepelt a színpalettán, ki- fejezetten az ő kedvéért festették ilyenre.

Programajánló

Előadás Csíkszeredában

A *Honfoglalás előttől az Európai Unió utánig* című előadássorozat keretében pénteken, április 9-én 18 órától Sógor Csaba EP-képviselő tart előadást Erdély és a Székelyföld jövője az EU-ban és azon túl címmel Csíkszeredában, a városháza dísztermében.

Versünnep Nagyváradon

A költészet napjának előestéjén, április 10-én, szom-

baton 19 órától verses-zenés gálaműsor lesz a nagyváradi filharmónia Bartók-Enescu termében. A Vers. Ünnepe! című produkció két szerkesztője Dimény Levente és Tódor Albert. Az előadás ingyenes, belépőket jegypénztárában lehet igényelni.

Kiállítás Sepsiszentgyörgyön

Sepsiszentgyörgyön a Székely Nemzeti Múzeum Lovagtermében megtekinthető

a *Címer és pecsét a Székelyföldön* című kiállítás, mely április 16-ig látogatható. A tárlat átfogó képet nyújt a székelység képviselési, helyhatósági és egyházi szervezetei által használt szimbólumokról a 15. századtól napjainkig.

Imacsoportok találkozója Csíkszeredában

Élet a lélekben címmel tartják a plébániai imacsoportok találkozóját a csíkszeredai Sportcsarnokban szombaton, április 10-én. A program 9.30-tól kezdődik, és püspöki hálaadó szentmisével fejeződik be (17 óra), amelyet Tamás József püspök celebrál.

Marosvásárhelyen a Figura Stúdió

Április 11-én, vasárnap este 19 órától Marosvásárhelyen, a Stúdió Színházban vendégszerepel a gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színház. William Shakespeare *Minden jó, ha a vége jó* című vígjátékának rendezője Kövesdy István.

Musical-öszbemutató a Csíki Játékszínpénzen

Musical-öszbemutató lesz a Csíki Játékszínpénzen William Shakespeare *Szentivánéji álom* című művéből Szabó Emese adaptációjában, Cári Tibor zenéjével

pénteken, április 9-én 19 órától.

Könyvbemutató Marosvásárhelyen

Április 10-én, szombaton délután 5 órától Markó Enikő szervezésében id. Harmath Ferenc *Az emlékek megszólalnak* című könyvének bemutatójára kerül sor. A Deus Providebit Ház Szent Mihály Termében zajló könyvbemutatót a kötetet Bodolai Gyöngyi ismerteti.

Irodalmi Karaván

A Magyar Költészet Napja alkalmából a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának

képviselői székelyföldi olvasókkal találkoznak. Csíkszeredában pénteken, április 9-én 18 órától a Székelyföld kulturális folyóirat székelyhelyén, Gyergyószentmiklóson pedig szombaton, április 10-én 18 órától a Pro Art Galériában.

Hagyományörző kiállítás Vasárhelyen

Bodor Margit festett népi motívumokkal díszített használati tárgyaiból nyílik kiállítás április 11-én, vasárnap délelőtt 12 órakor a marosvásárhelyi unitárius egyházközség Bolyai utca 13. szám alatti tanácstermében.

Mivel történik a ráncfeltöltés?

Keskeny ajkak megvastagítására, teltebbé tételére, az arcon a kor előrehaladtával jelentkező ráncok elsimítására, az arckontúr kisebb megváltoztatására az elmúlt években egyre több injekcióval beadható feltöltő anyagot fejlesztettek ki.

Ezeknek az anyagoknak közös sajátosságuk hogy használatukkal egyszerű, néhány perces kezelés során, azonnal látványos eredmény érhető el. Az injekciós kezelés az arc különböző területein alkalmazható, mint: a szemöldökök közötti függőleges ráncok, homlok vízszintes ráncjai, nevetőránccok, külső szemzugtól oldalra eső szarkalábak, alsó vagy felső ajak körüli, időskori finom, függőleges ráncok, akné vagy egyéb eredetű besüppedt heggek kiemelése, orrhát kisebb egyenetlenségei, ajkavastagítás, szemgödör alsó pereme, áll-

csúcs.

Az anyagok átmeneti eredményt biztosítanak, hatásuk fél-másfél évig, esetleg tovább tart, majd a kezelést meg kell ismételni. A kollagén mind ajkavastagításra mind ráncfeltöltésre használható. Ez a termék állati bőrből kivont fehérjekészítmény, de egyre inkább kizorul a szépségiparból, mert hatása rövid távú. Helyette manapság a hyaluronsavat használják leginkább. Ez bakteriális fermentációval, vagy egyéb eljárással előállított nagy molekulású, mely az emberi és állati bőr-

ben természetes formában is megtalálható. A kollagénekkel szemben előnye hogy hosszabb ideig, tágabb hőmérséklettartományban tárolható. Allergia lehetősége a kollagénhez képest csekélyebb.

Ezzel az anyaggal, mind az ajkavastagítás, mind pedig a ráncfeltöltés esetében a másfél-kétéves tartósságot is

sikerült elérni. A kezelés mindig igazodik az arc aktuális állapotához. A kor előrehaladtával a ráncok, redők áthelyeződnek, illetve újabbak jelennek meg melyek az ismételt kezelésekkal jól korrigálhatóak.

Léteznek tartósabb, évtizedekig is eltartó készítmények is. Ezek mesterséges szintetikus anyagok vagy ter-

mészetes anyagokhoz kevert szintetikus vegyületek. Gyakran hallani ezekkel az anyagokkal kapcsolatban hét-tíz éves vagy akár végleges eredményről. Az anyag véglegesen a szövetek között marad, mert lebomlani, felszívódni nem tud. Problémát okozhat, hogy akár évek múlva is ritkán ugyan, de a szövetekben el-

helyezkedő idegen anyag körül valamilyen külső vagy belső hatásra túlzott kötőszövetképződés indul meg, ami csomóképződésben vagy késői allergiás tünetek: duzzanat, bőrpír megjelenésében nyilvánul meg. Ezek a váratlan és kellemetlen mellékhatások akár nyolc-tíz év után is felléphetnek, és kezelésük is okozhat nehézséget, hiszen az anyagok eltávolítása csak műtéti kimetszéssel lehetséges, mely heggel jár.

A tartós hatású készítményeknél figyelembe kell venni, hogy az arc a korral változik, a ráncok, redők átrendeződhetnek, és a ma beadott végleges hatású készítmények évtizedek múlva előnytelen megjelenést mutathatnak. Az ajkavastagítás során jelentősen megduzzasztott ajkak 20-30 éves korban lehetnek attraktívok, előnyösek, de 50-60 év felett esetleg groteszkké, nevetségessé válhatnak. Ebből a szempontból a felszívódó anyagok, ha drágábbak is, előnyösebbek.

Orrfacsaró a pacsuli?

A pacsuli hallatán legtöbb embernek egy olcsó illat jut eszébe. Pedig ez egy nagyon fontos, manapság is aktívan használt alkotórésze a parfümöknek, amit a pacsuli (Pogostemon patchouli) növény leveléből nyernek ki.

Ez a növény Kínában, Indiában, Indonéziában, Malajziában és Dél-Amerikában honos, nagyjából egy méter magasra nő és lilás színű virágai vannak.

Évente többször leszedik a levelét, amiből a pacsuli olajat desztillálják. Túlnyomórészt száraz levélből préselik ki az olajat, de a legjobb minőségű pacsulit friss levelekből nyerik, így ez utóbbi csak a növény termőterületéhez közel készülhet. A pacsuli

igen sokoldalú: Ázsiában megfázást, fejfájást, hányingert és gyomorfájdalmakat kezelnek vele, Japánban és Malajziában mérges kígyók marása elleni szérumot készítenek belőle.

A pacsuli illata fára emlékeztet, a kámfor és moha zöld árnyalatával. Illata édeskés, kissé pikáns, fás vagy földszagú, mocsaras, kissé penészesnek ható. Nem hangzik túl bizalomgerjesztőnek, pedig a pacsuliból nyert illóolaj, amelyet bármely gyógynövényboltban beszerezhetünk, gyulladáscsökkentésre alkalmas, jól tesz szorongás vagy depresszió ellen. Használják továbbá aknék, allergiás bőrgyulladások, visszérgyulla-

dások és bélfertőzések kezelésére is.

Nehéz és intenzív ez az illat, sötét és titokzatos érzéseket kelt. Idővel változik a gyárból kikerült illat, finom és bőséges gyümölcs veszi át a száraz, fűszeres illatot, és az egész kompozíció egyre finomabb lesz.

Európába a 19. században jutott el az indiai gyárak tömegtermékeivel, amiket sokszor pacsulilevelekkel illatosítottak, illetve védtek a molylóktól. Az új, keleti és szokatlan illat, India védjegye, ekkoriban vált népszerűvé Franciaországban. A pacsuli illata a hatvanas években lett ismét divatos. Könnyen felismerhető és intenzív illata nagyon jól bevált például a do-

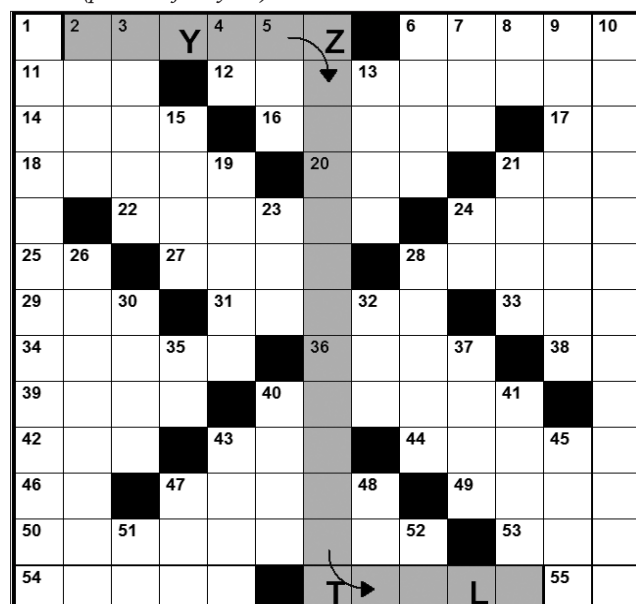
hányboltokban, ahol a marihuánát álcázták vele.

A domináns és nehéz pacsuli illat mára megtalálta helyét a parfümök világában. Ez az egyik legfontosabb komponense több népszerű parfümnek, mint a Miss Dior (Christian Dior), Aromatics Elixir (Clinique), Kouros (Yves Saint Laurent), stb. Ezekon kívül pacsuli van sok keleties parfümben, mivel jól illik más olajfajtákhoz. Ilyen a Jicky a Guerlaintól, a Gentleman a Givenchytól, az Angel a Thierry Muglertől, Tabac Blond a Carontól, Miss Dior Cherie és Dioressence a Christian Diortól, Rive Gauche Pour Homme az Yves Saint Laurent-tól, stb.

Vizsgán

János bácsi autózéséből vizsgázik. Mellette túl az instruktor, hátul a rendőr. Instruktor:

– János bácsi! Milyen tábla volt ez?!
– ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

2. A vicc poénja. 6. Alatta fészkel a fecske. 11. Ilyen módon. 12. Mindenre kiterjedő. 14. Győz. 16. Személyeddel. 17. Sír. 18. Jóraival, becsületes. 20. Római 3000. 21. Népies süte. 22. Torzsás, bugás termésű dísznövény. 24. Gyermeünk keresztstülője. 25. Napi Hirdetés (röv.). 27. Van ilyen véna is. 28. Barát. 29. Süte laps teteje. 31. Föltevés, sejtés. 33. Rejtvényt fejt. 34. Erzsébet egyik beceneve. 36. Nedves, szeles idő. 38. Két főispán! 39. Az itteni dolgok. 40. Európai félsziget. 42. Karcsú, akár a ... (közmondás). 43. Eduárd beceneve. 44. Női név. 46. Fél trón! 47. Regény. 49. Láncfonalat tartósít. 50. Sok a munkája. 53. Trombitahang. 54. Számla. 55. Lyukas címlap!

Függőleges:

1. Ünnepe november 1-én. 2. Megmondtam! 3. Hívószó. 4. Nádszálak! 5. Öröm, élvezet (irod.). 6. Egyfajta áramforrás. 7. ... emlékeztem (Ady). 8. Két kenéz! 9. Írógép billentyűje. 10. Férfiak lapos tetejű, kemény fejedője. 13. Nyári gyümölcs. 15. Réka beceneve. 19. Hebeburgya. 21. Véső. 23. Angol játék. 24. Kicsinyítő képző, a -ke párja. 26. Baka ül rajta. 28. Éljen! 30. Sajátod. 32. Bibliai hajós. 35. Sokk! 37. Cigaretta (biz.). 40. Bálvány. 41. Főütőér, főverőér. 43. Cogito ... sum. 45. A z alaphang és a harmadik hang közötti hangköz. 47. Helyettes. 48. Lenti helyre. 51. Faun bőre! 52. Hitbér része!

	8	9	1			5	7	
						8		
6			7		8	4	2	3
4		1			3			
9			6	8		1		
5			3	4	1	6		2
	6		5	2		9		
		4				3		

Nehéz fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3×3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

6	8	7	5	4	9	3	1	2
1	4	9	2	8	3	7	6	5
2	3	5	7	1	6	8	9	4
4	5	1	6	7	2	9	8	3
8	7	6	9	3	4	5	2	1
3	9	2	8	5	1	4	7	6
7	2	8	4	6	5	1	3	9
5	6	3	1	9	7	2	4	8
9	1	4	3	2	8	6	5	7

A libapásztorból lett királyné 1.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer a világon egy szegény ember meg a felesége; volt nekik három lányuk.

Az apjuk egyszer vásárra készült. Vásárfiát akart hozni a lányainak, előhívatta hát a három lányt, aztán megkérdezte tőlük sorba, hogy hogyan szeretik őt. Az első azt mondta:

– Úgy szeretlek, édesapám, mint a legeslegszebb ruhát, aminőt csak a vásáron árulnak!

A második meg úgy felelt: – Úgy szeretlek, édesapám, mint a gyémántos ruhát. Ugye, veszel nekem olyant?

Odafordult a harmadikhoz is: – Hát te hogy szeretsz, legkisebb lányom?

– Kedves apám – felelte a legkisebb lány –, én úgy szeretlek, mint a levesben a sót!

– Hijnye, azt a kutya mindenedet! Hát hogy mersz te nekem ilyeneket mondani? Hát mire tartasz te engem? Ilyen keveset érek én teelőtted? Eredj most már, amerre látsz, nekem nem kellesz! – Szörnyen mérges volt az apja, amiért a lánya olyan kevéssé becsülte őt.

No! A kislány hova forduljon most már? El van csapva azért az egy szóért. Szegény lánynak mit volt mit tenni: összeszedte, ami kis holmija volt, azzal elindult világnak.

Megy, mendegél, maga sem tudja, merre, nagy sokára egy nagy gazdaságra talál,

amiről azt se tudta, hogy kié. Kérdezősködött itt is, ott is, úgy hallotta meg, hogy egy nagyon gazdag királyé.

Akkor előadta, hogy mi járatban van, kiféle, miféle. Hogy ő szolgálatot jött volna keresni, ha találna. Nem bánja ő, akármilyen dolgot adjanak neki, csak szánják meg! Nagyon megsajnálta a szőrruhába öltözött, rongyos lányt, de milyen foglalkozást adja-

– Nem mégy már ki innen, te! Mindig láb alatt vagy! Még egyszer a ruhádról beleesik valami az ételbe! Akkor aztán lesz kapsz, még fel is akaszthatnak miatta! Takarodj ki mindjárt!

A szegény lány kiment. Ahogy kiért a pítvarból, a királyfinak az ablaka meg éppen nyitva volt.

– Hová készül a királyfi? – szölt be az ablakon a szegény

fekvőhelyére. Ott kivette a zsebéből, amit a konyhán kapott, aztán keserves sírás közt hozzáfogott a vacsorájához. Ahogy ott vacsorál, hallja, hogy mellette egy kis egér cincog. Odanéz, hát csakugyan az volt. Megsajnálta, adott neki egy kis darab kenyeret. Mikor az egér megette, hozott magával egy dióhéjat, letette a libapásztor mellé, aztán visszazaladt a

bálban!” El is határozta magát, hogy elmegy, kimulatja magát, ha már szép ruhája van. Azzal készült sebesen, megsimakodott, megmosakodott, felvette az aranyruhát. Akkor – köd előttem, köd utánam! – el a bálba.

Mikor odaért, táncba fogott mindjárt, nem is árult petrezselymet egy cseppet se. A királyfi mindig vele volt, nem hagyott vele senkit táncolni. Megbámulta nagyon, már meg is szerette. Kérdezősködött aztán tőle, hogy ki is ő. Aztán, hogy honnan való? A szép lány csak annyit szölt:

– Törülközőtővára!

Akkor éppen új nótát húztak, elmentek megint táncolni. Egész reggelig mindig az a nóta járta.

A királyfi karon fogta a szép, aranyruhás lányt, engedelmet kért tőle, hogy hazakísérheti-e vagy nem. De a lány csak himelt-hámolt, hogy így meg úgy, egyszer csak, uzsgyi, elszökött. A királyfi már csak a hült helyét találta.

A lány visszament a libaóliba, az aranyruhát visszatette a dióhéjba, elővette a szőrruhát, felöltözött, aztán megint csak a szegény libapásztor lett. Azzal délig a libákkal bajolt az árokparton, de eszibe se volt, hogy érte most búsul valaki!

Eljött a dél, a libák is az óliban voltak, a lány megint ott sodormánkodik a konyhá-

ban. A szakács csak piszkolja, csak dül-fül.

– Eredj már innen, te szélhordta, te vízhajtott. Még egyszer csakugyan belekavarsz az ételbe, aztán akkor jaj nekem! – Adott neki valami kis harapnivalót, aztán kikergette.

A lány csak odamegy a királyfi ablakára. Ott benéz, látja, hogy a királyfi ugyan csak fészülködik, készül valahova!

– Hová készül, királyfi, hogy olyan nagyon fészülködik? – kérdezte a lány.

– Mi közöd hozzá, akárhova megyek, csakhogy megyek. Elmegyek a bálba! Takarodj az ablakomtól! – Azzal a lányhoz vágja a fésűjét.

A lány kiment az óliba, ott egy szegletben várta be az estét. Mikor már gondolta, hogy lehetne indulni, kivett a dióhéjból egy ezüstruhát, megtisztálkodott – köd előttem, köd utánam! – ment a bálba.

Már állt a bál. A királyfi nem mulatott, csak egy helyen, az asztalnál szomorkodott. Mikor az ezüstruhás lányt megpillantotta, mintha elvált volna, úgy megváltozott! Táncoltatta, mulattatta, olyan jó kedve volt, hogy csak! Megint faggatta, hogy ki is ő, merről való. A lány csak annyit mondott:

– Fésűtővára!

Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese c. könyvéből

Hubbes Mátvás rajza

nak neki? Felfogadták libapásztornak.

Ott szegénykedett, nyomorgott sokáig. Az ételért mindig a konyhába járt fel. Hát egyszer is ott sündörgött, ott forgolódott az ő rongyos szőrruhájában. Nagyt kiált rá a szakács:

lány, látva, hogy a királyfi odabenn öltözködik.

– Mit kérdezel te azt? Ahová megyek, oda megyek. Elmegyek estére a bálba. Eredj az ablakomtól! – Azzal a lányhoz vágja a törülközőjét.

A libapásztor fogta magát, ment a libaóliba, az ő rendes

lyukába.

Megnézi a szegény lány a dióhéjat, ugyan mi lehet abban. Hát ahogy belenéz, egy gyönyörű szép aranyruhát látott. Nagyon megörült neki. Még tapsolt is örömeiben! „Megállj, királyfi, megállj! Hamarabb ott leszek én a

Tizenkét hónap a természetben

Az ablakom alatti kertek madárvilága a napokban két új madárfajjal gazdagodott. Az almafa koronaágára seregély szállt. Füttyhangjával hívta fel magára a figyelmet. Újra meggyő-

ződtem, hogy érdemes időt szánni a hang meghallgatására. A recsegő, füttyölő hangok mellett élethűen kintant a szarka cserregő hangja több ízben is, egyszer pedig az egerészölyv „hié”

kiállása volt felismerhető. Minden bizonnyal nem nekem énekelt, de akinek szánta valószínűleg nem volt a közelben, ezért egy idő után gondolt egyet, és elrepült.

Nem sokra rá csilpcsalpfüzike hangja volt hallható. A füzike hangját nem lehet más madárral összetéveszteni, és ha figyelmen kívül hagyjuk a parkokban, a tömbházak között fákkal tarkított zöld övezeteken, biztos felismeritek a messzire elhalatszó énekét ami a „csilpcsup-csilpcsup” kiáltás. A verébnél kisebb, mindössze tizenegy centiméteres nagyságú madarat már nehezebb észrevenni az ágak közt. A csilpcsalpfüzike alsó teste szürkésfehér, a mellén sárgás árnyalattal, felsőteste barna, zöldes árnyalattal. Szemsávja fehéres. Tavasszal, márciusban érkezik meg. Nálunk a kertben, húsvétkor szólalt meg először, és azóta mindennap hallom a hangját. Egyik nap még távcső elé is került. Alaposan átkutatta a fák ágait táplálékot remélve. A füzike tápláléka pókokból, apró puhatestű rovarokból áll. Fészket a földhöz közel a sűrű növényzet között építi, ezért sok fészket pusztul el áradások miatt. A vadak is kárt tehetnek bennük, ugyanakkor a településeken különböző emberi tevékenységek, macskák veszélyeztetik a benne levő fiókákat.

Kelemen László, Rara Avis Madártani Egyesület

Csilpcsalpfüzike

Papírmozaik

Ezt az egyszerű papírmozaikot elkészítheted színes papívégekből. Keretbe téve kitűnő falikép lesz a szobádban, és a papírhulladékot sem kell kidobnod, hanem újrahasznosíthatod.

Szükséges eszközök: egy fehér A4-es kartonlap, színes papírmaradékok, olló, ragasztó.

Elkészítés: a színes papír-

végekből vágjál sok mértani formát, négyzetet, háromszöget, rombuszt, majd a színek szerint kezd el felragasztani körkörös formában. Te is kitalálhatsz egy formát vagy egy rendszert ami szerint a színes papírokat elhelyezed a kartonlapon. Miután megszáradt tedd bele egy képkeretbe, és díszítsd vele a szobád falát. Jó szórakozást!

Hétvégi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette